

Augstskolas vai koledžas nosaukums un augstskolas vai koledžas reģistrācijas apliecības numurs	Rīgas Stradiņa universitātes aģentūra RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža Reģ. Nr.334770502
Augstskolas vai koledžas juridiskā adrese, tālruņa numurs un elektroniskā pasta adrese	Jāņa Asara 5, Rīga, LV-1009 Tālrunis: 67296929 Fakss: 67276591 E-pasts: rsuskmk@rsu.lv
Studiju programmas nosaukums	Ārstniecība
Studiju programmai atbilstošā studiju virziena nosaukums	Veselības aprūpe
Studiju programmas kods saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju	41 721
Studiju programmas apjoms, īstenošanas ilgums, studiju veids, forma un īstenošanas valoda	Studiju programmas apjoms 80 KP/ 120 ECTS ; Īstenošanas ilgums: 2 gadi Pilna laika klātienē studijas Studiju īstenošanas valoda - latviešu
Uzņemšanas prasības	Nepieciešamā iepriekšējā izglītība: Ārstniecības persona ar profesionālo vidējo vai pirmā līmeņa profesionālo augstāko ārsta palīga (feldšera) izglītību
Iegūstamais grāds, piešķiramais profesionālās kvalifikācijas vai grāda un profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Neatliekamās medicīnas ārsta palīga profesionālā kvalifikācija
Adrese, kur tiks īstenota studiju programma	RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža Jāņa Asara 5, Rīga, LV-1009
Studiju programmas direktora vārds, uzvārds, kontaktinformācija	Iveta Norko Tālrunis: 67296929, Fakss: 67276591 e-pasts: iveta.norko@rcmc.lv Jāņa Asara 5, Rīga, LV-1009
Personas vārds, uzvārds, amats un kontaktinformācija, kuru RSU un RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža pilnvarojusi kārtot ar licencēšanu saistītos jautājumus	Ināra Upmale, Direktore RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža Tālrunis: 67296929, Fakss: 67276591 e-pasts: inara.upmale@rcmc.lv Jāņa Asara 5, Rīga, LV-1009

Rīgas Stradiņa Universitātes

Rektors:

Jānis Gardovskis

**Rīgas Stradiņa Universitātes aģentūras
„RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža” direktore:**

Ināra Upmale

ANOTĀCIJA

Vērtēšanai tiek iesniegta **pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma *Ārstniecība*** (41721) ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs.

Studiju programma ietilps studiju virzienā *Veselības aprūpe*. Programmas studiju laiks ir 2 gadi jeb 4 semestri, pilna laika studijas. Programmas apjoms ir 80 kredītpunkti jeb 120 ECTS.

“Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža” ir izstrādāta *jauna 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma *Ārstniecība** ar iegūstamo kvalifikāciju *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*. Studiju programma ietilpst studiju virzienā *Veselības aprūpe*. programma tiek iesniegta licencēšanai ar programmas īstenošanu Rīgas Stradiņa Universitātes aģentūrā “RSU Sarkanā Krusta Medicīnas koledža” J. Asara ielā 5, Rīgā;

Studiju programmas *Ārstniecība* saturs un īstenošanas plāns ir izveidots, saskaņojot to ar darba devēju Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu un tā Izglītības centru un Neatliekamās medicīnas asociāciju.

Satura rādītājs:

1. Studiju programmas <i>Ārstniecība</i> (41 721), ar iegūstamo kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , studiju satura, studiju rezultātu, struktūras un apjoma salīdzinājums ..	5
1. Nosacījumi Neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikācijas iegūšanai:	5
2. Ārsta palīga profesija Eiropā	5
2. Studiju programmas ‘ <i>Ārstniecība</i> ’ (41 721), ar iegūstamo kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , atbilstība profesijas standartam un valsts profesionālās augstākās izglītības standartam	8
3. Studiju programmas <i>Ārstniecība</i> (41 721), ar kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , studiju satura un realizācijas apraksts saskaņā ar Augstskolu likuma 55.panta pirmo daļu 24	
3.1. Prasības attiecībā uz iepriekšējo izglītību	25
3.2. Studiju programmas <i>Ārstniecība</i> (41 721) ar kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , atbilstība studiju virzienam	26
3.3. Studiju programmas <i>Ārstniecība</i> (41 721) ar kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , īstenošanas mērķi un studiju programmas noslēgumā plānotie studiju rezultāti, to skaitā paredzētie studiju kursi, studiju moduļi un tiem plānotie studiju rezultāti.....	27
3.3.1. Studiju programmas <i>Ārstniecība</i> vispārīgie īstenošanas mērķi:	27
3.3.2. Programmas uzdevumi:	27
3.3.3. Studiju programmas noslēgumā plānotie studiju rezultāti:.....	27
3.4. Paredzētie studiju kursi, studiju moduļi un tiem plānotie studiju rezultāti.....	28
3.4.1. Studiju programmas <i>Ārstniecība</i> (41 721) ar kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , pamatsastāvdaļas:.....	28
3.5. Studiju programmas <i>Ārstniecība</i> (41 721), ar kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , plānoto studiju rezultātu apraksts un programmas kvalitātes vadība	31
3.6. Studiju programmas <i>Ārstniecība</i> (41 721), ar kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , studiju kursu laika plānojums un pārbaudes formas	33
4. 4. Piedāvājamās izglītības saturs	38
4.1. Studiju kursu apraksti	38
4.1.1. Vispārīzglītojošie mācību kursi	38
4.1.2. Vispārīzglītojošo studiju kursu satura apraksti	39
4.1.3. Uzņēmējdarbības modulis.....	73
4.1.4. Nozares mācību kursi.....	83
4.1.6. Izvēles mācību kursi	140
4.1.7. Studējošo prakses.....	145
4.1.8. Kopsavilkums	146
4.2. Izglītības kritēriji studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība	148
4.2.1. Zināšanu pārbaudes formas.....	150
4.2.2. Zināšanu un prasmju vērtēšanas sistēma studiju programmā <i>Ārstniecība</i> ar iegūstamo kvalifikāciju <i>Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> (41 722).....	150

5. Studiju programmas <i>Ārstniecība (41 721), ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs</i> , īstenošanā iesaistītais personāls	153
5.1. Studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla amatu struktūra:.....	153
5.2. Studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla amatu struktūra:.....	156
6. Studiju programmas <i>Ārstniecība (41721), kvalifikācija Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, materiāli tehniskais un metodiskais nodrošinājums RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā</i>	158
7. Studiju programmas <i>Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, izmaksas</i>	159
8. Studiju programmas <i>Studiju programmas Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, lietderības pamatojums</i>	160
9. Studējošo prakses plānojums un darba devēju nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu	161
9.1. Nodarbinātības prognoze	161
9.2. Studējošo prakses plānojums	162
10. Studiju programmas <i>Ārstniecība (41 721) ar iegūstamo kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, pamatojums par tās atbilstību augstskolas attīstības stratēģijai; kopīgie mērķi un to saistība ar augstskolas kopējo stratēģiju</i>	163

1.Pielikums RSU Senāta un RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas Padomes lēmums par studiju programmas ieviešanu

2.Pielikums Darba devēju (Neatliekamās Medicīnas Palīdzības Dienesta) atzinums par studiju programmas nepieciešamību un absolventu nodarbinātības prognozi

3.Pielikums Institūcijas viedoklis, kas veic personu sertifikāciju (Neatliekamās medicīnas Asociācijas atzinums par studiju programmas izveidi)

4.Pielikums Darba devēju parakstīti nodomu līgumi par prakšu vietu nodrošināšanu un Trīspusējā prakses līguma paraugs

5.Pielikums Neatkarīgi piesaistītu ekspertu novērtējums studiju programmai *Ārstniecība*

6.Pielikums RSU Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes Domes lēmums par studiju programmas ieviešanu

7.Pielikums Vienošanās par studentu pārņemšanu

8.Pielikums Docētāju saraksts ar parakstiem

9.Pielikums Docētāju pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju, pētniecības sasniegumu saraksts

10.Pielikums Docētāju radošās un zinātniskās biogrāfijas (CV)

STUDIJU PROGRAMMA „ĀRSTNIECĪBA” (41 721)

programmas raksturojums

1. Studiju programmas *Ārstniecība* (41 721), ar iegūstamo kvalifikāciju *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, studiju satura, studiju rezultātu, struktūras un apjoma salīdzinājums

Vērtēšanai tiek iesniegta pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma Ārstniecība (41 721) ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs. Studiju programma ietilpst **studiju virzienā „Veselības aprūpe”**. Programmas studiju laiks ir **2 gadi** jeb 4 semestri, pilna laika studijas. Programmas apjoms ir 80 kredītpunkti jeb **120 ECTS**.

1. Nosacījumi Neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikācijas iegūšanai:

MK 24.03.2009. Noteikumi Nr. 268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā, un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu” **nosaka**, ka: “Studiju ilgums pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības dokumenta iegūšanai specialitātē ir divi gadi.”

Eiropas Komisijas reglamentēto profesiju datubāzē neatliekamās medicīnas ārsta palīga profesionālā darbība definēta: “Neatliekamās medicīnas ārsta palīga (feldšera) kompetencē ir pārvaldīt neatliekamās medicīniskās palīdzības, intensīvās terapijas, reanimācijas, toksikoloģijas un katastrofu medicīnas teoriju, medicīniskās tehnoloģijas un praksi, sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību slimajiem (cietušajiem) dzīvībai vai veselībai bīstamā, kritiskā stāvoklī pirmsslimnīcas etapā un stacionāro ārstniecības iestāžu uzņemšanas (neatliekamās medicīniskās palīdzības) nodaļās, kā arī darboties ārkārtas medicīniskās situācijās notikuma vietā, veikt cietušo šķirošanu”. Saskaņā ar likumu Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, ārsta palīga, tajā skaitā neatliekamās medicīnas ārsta palīga, profesija ietilpst reglamentēto profesiju sarakstā, tādējādi, ir jāņem vērā arī EK direktīvas DIRECTIVE 2005/36/EC prasības.

Studiju programmas Ārstniecība (41 721), ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, attīstību nodrošina studiju satura atbilstība darba tirgus prasībām, studiju darba formu un metožu izvēle un dažādība. Tiek akcentēta profesionālo un personīgās pilnveides prasmju attīstība, kā arī, Neatliekamās medicīnas ārsta palīgam nepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetenču attīstīšana, un mērķtiecīgi virzīts studentu darbs praksē, atbilstoši nozares specifikai.

2. Ārsta palīga profesija Eiropā

Salīdzinot izglītības iespējas Eiropā, neatliekamās medicīnas kvalifikāciju, piemēram, Somijā iegūst pabeidzot bakalaura studijas Māszinībās - kā *neatliekamās medicīnas māsas* bakalaura grāds un *kvalifikācija paramedicīnā*. Lielbritānijā vairākās Anglijas augstskolās (St.George University of London un University of East Anglia var iegūt bakalaura grādu *Paramedicīnā*. Te ir iespējama pēctecība no 4 EQF, kur studiju laikā 1 un 2 gadā ir jāapgūst 120 ECTS apjoms katrā no studiju gadiem, turpināt studijas 5 EQF līmeņa programmā un 3.studiju gadā apgūstot programmu 100 ECTS apjomā, tiek iegūts bakalaura grāds *Paramedicīnas zinātnē*. Arī Polijā ir bakalaura līmeņa Neatliekamās medicīnas palīdzības studijas. Studiju ilgums ir 3 gadi, iegūstamā kvalifikācija *neatliekamās medicīnas speciālists*. Studiju apjoms 180 ECTS, pilna laika klātienē.

1.1.tabula. Studiju programmas *Ārstniecība*, ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, salīdzinājums Eiropas Savienības izglītības telpā

Salīdzināšanas kritērijs	RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas studiju programma „Ārstniecība” ar kvalifikāciju Neatliekamā medicīnas ārsta palīgs	Polija Instytut Zdrowia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu Instytut Zdrowia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nowym Sączu	Somija Oulu University of Applied sciences Prehospitālā neatliekamā palīdzība
Studiju ilgums	2 gadi, pilna laika klātie	3 gadi pilna laika	4 gadi
KP apjoms	120 ECTS	180 ECT	240 ECTS
Iepriekšējā izglītība	Profesionālā vidējā vai 1.līmeņa profesionālā augstākā ārsta palīga (feldšera) izglītība	Vidējā izglītība	Vidējā izglītība
Studiju programmas īstenošanas veids un forma	EQT 5 Pilna laika klātie	EQT 6 Pilna laika klātie	EQT 6 Pilna laika klātie
Iegūstamā kvalifikācija	Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs	Bakalaura grāds Neatliekamajā medicīnas palīdzībā	Bakalaura grāds māszinībās un paramedīķa bakalaura grāds, Kvalifikācija-neatliekamās palīdzības māsa
Vispārīzglītojošie studiju kursi	<u>Kopā:30 ECTS</u> Medicīnas terminoloģija svešvalodās Psiholoģija un socioloģija Pedagoģija Uzņēmējdarbība Vide un veselība Izvēles kursi (starpkultūru saskarsme, stresa menedžments)	<u>Kopā:16 ECTS</u> Ievads medicīniskajā terminoloģijā Ētika Psiholoģija un socioloģija, sabiedrības veselība, veselības veicināšana Izglītība, pamati zīmju valodā, projektu vadība, sociālā un veselības apdrošināšana Izvēles kursi	<u>Moduļi 38 ECTS:</u> Komunikāciju prasmes, pētniecības prasmes, profesionālā terminoloģija svešvalodās Brīvās izvēles kursi

Nozares studiju kursi	<u>Kopā: 54 ECTS</u> Anatomija Fizioloģija un pataloģija Farmakoloģija Propedeutika Klīniskā medicīna NMP Neatliekamās palīdzības situācijas internajās slimībās Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā Neatliekamās situācijas pediatrijā, ginekoloģijā un dzemdniecībā, toksikoloģija, narkoloģija un akūtā psihiatrija Prehospitālā neatliekamā palīdzība	<u>Kopā: 142 ECTS:</u> mikrobioloģija, fizioloģija un patoloģiskā fizioloģija, anatomija, citoloģija un ģenētika Klīniskā medicīna un farmakoloģija; Propedētika, toksikoloģija NMP ķirurģijā; internajās slimībās, dzemdniecībā, toksikoloģija; NMP un katastrofu medicīna NMP kardioloģijā, pamati kriminālistikā, Ārkārtas situācijas pediatrijā; psihiatrijā	<u>Moduļi 112 ECTS:</u> Pamatprasmes veselības un sociālajā aprūpē (anatomija un fizioloģija, mikrobioloģija un infekciju kontrole, fizioloģija un patfizioloģija Prehospitālā NMP Aprūpes un neatliekamās medicīnas prasmju apguve Advancētās prasmes māszinībās Prehospitālās NMP darba organizācija
Prakses apjoms	24 ECTS	12 ECTS	75 ECTS
Studiju gala pārbaudījumi	Kvalifikācijas darbs un valsts kvalificācijas eksāmens 12 ECTS	Bakalaura darbs un gala eksāmens 10 ECTS	Bakalaura darbs 15 ECTS

2. Studiju programmas ‘Ārstniecība’ (41 721), ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, atbilstība profesijas standartam un valsts profesionālās augstākās izglītības standartam

Studiju programmas *Ārstniecība*, ar kvalifikāciju *neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, studiju programmas kods, saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju, ir **41 721**. Studiju programmas stratēģiskais mērķis ir nodrošināt studējošiem teorētisko zināšanu un pētniecības iemaņu apguvi, sasniedzot studiju programmā noteiktos studiju rezultātus, kas atbilst Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūras 5.līmeņa (EQT 5) zināšanām, prasmēm un kompetencēm.

2.1. Normatīvie dokumenti, kas tika ņemti vērā, veidojot Studiju programmu Ārstniecība, ar kvalifikāciju *neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*:

- ✓ 02.11.1995. „Augstskolu likums”; 29.10.1998. „Izglītības likums”; 10.06.1999. „Profesionālās izglītības likums”; 01.10.1997. „Ārstniecības likums” (ar 25.07.2012. Grozījumiem); likums „Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu”,
- ✓ MK 20.03.2001. Noteikumi Nr. 141 „Noteikumi par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”,
- ✓ MK 24.03.2009. Noteikumi Nr. 268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā, un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”,
- ✓ MK 06.06.2006. Noteikumi Nr. 460 “Noteikumi par specialitāšu, apakšspecialitāšu un papildspecialitāšu sarakstu reglamentētajām profesijām”
- ✓ MK 16.04.2013. Noteikumi Nr. 202 „Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinājošus dokumentus”;
- ✓ MK 10.01.2012 Noteikumi Nr.36 „Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi”;
- ✓ MK 16.11.2004 Noteikumi Nr.932 „Studiju uzsākšanas kārtība vēlākos studiju posmos”;
- ✓ Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes ieteikumi par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai, ENQA Standarti un vadlīnijas kvalitātes nodrošināšanai Eiropas Augstākās izglītības telpā;
- ✓ Rīgas Stradiņa universitātes aģentūras ‘Rīgas stradiņa Universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža’ Nolikums un studiju procesu reglamentējošie normatīvie akti un iekšējie dokumenti.(<http://www.rcmc.lv/par-mums/dokumenti/>)

Studiju programmas Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju *neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, atbilstība valsts 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartam:

Studiju programma ietilpst studiju virzienā *Veselības aprūpe*. Programmas studiju laiks ir **2 gadi jeb 4 semestri**, pilna laika studijas. Programmas apjoms ir **80 kredītpunkti jeb 120 ECTS**.

**2.1.tabula. Studiju programmas *Ārstniecība* atbilstība
valsts 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartam**

Valsts profesionālās augstākās izglītības standarts paredz:	Studiju programma <i>Ārstniecība</i> paredz:
Pirmā līmeņa profesionālā augstākās izglītības programma tiek īstenota augstskolā vai koledžā	Programma tiks īstenota RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā
<p>Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības obligātais saturs ietverts šādās programmu pamatdaļās:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mācību kursi (piemēram, lekcijas, semināri, laboratorijas darbi un praktiskie darbi, konsultācijas, patstāvīgais darbs) 2. mācību prakse ārpus izglītības iestādes (turpmāk — prakse) 3. kvalifikācijas darbs 	<p>Studiju programma <i>Ārstniecība</i> satur sekojošas programmas pamatdaļas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Studiju kursi, kuri tiks realizēti lekciju, semināru, praktisko nodarbību veidā <i>RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā</i> un studentu patstāvīgā darba veidā 2.Mācību prakse, kas tiks organizēta <i>veselības aprūpes iestādēs</i>, tajā skaitā, Neatliekamās Medicīnas Palīdzības Dienestā. 3.Kvalifikācijas darbs kā studenta patstāvīgā darba forma, sadarbībā ar kvalifikācijas darba vadītāju
<p>Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības mācību kursu obligāto saturu veido:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>vispārizglītojošais mācību kurss</i>: <ol style="list-style-type: none"> 1.1. humanitārās zinātnes 1.2. sociālās zinātnes 1.3. dabaszinātnes, tehniskās zinātnes un informācijas tehnoloģijas 2. <i>nozares mācību kursi</i>: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. obligātie mācību kursi, tajā skaitā: 	<p>Studiju programma <i>Ārstniecība</i> mācību kursu obligāto saturu veido obligātie mācību kursi, tajā skaitā:</p> <p>1.Vispārizglītojošais mācību kurss:</p> <p>Humanitārās zinātnes: Medicīnas terminoloģija angļu valodā; Medicīnas terminoloģija latīņu valodā;</p> <p>Sociālās zinātnes: Psiholoģija; Pedagoģija un veselības izglītība; Pētniecība.</p> <p>Dabaszinātnes, tehniskās zinātnes un informācijas tehnoloģijas; Anatomija; Medicīnas bioķīmija un biofizika Fizioloģija un vispārējā patoloģija; Mikrobioloģija ar parazitoloģiju un higiēna</p> <p>2. Nozares mācību kursi:</p> <p>Propedeutika, diagnostiskās metodes un radioloģija Klīniskās procedūras neatliekamās medicīnas</p>

4. prakse — ne mazāk kā 16 kredītpunktu;	4. prakse 16 KP
5. kvalifikācijas darbs — ne mazāk kā 8 kredītpunkti, bet nepārsniedzot 10 % no programmas kopējā apjoma;	5. kvalifikācijas darbs 8 KP
6. studiju procesā ne mazāk kā 30 % no studiju kursu apjoma īsteno praktiski.	6. praktiski tiks īstenoti 30% studiju kursu apjoma

2.2. Studiju programmas **Ārstniecība (41 721), ar iegūstamo kvalifikāciju *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, atbilstība profesijas standartam**

Ārstniecības likuma 26.panta 3.daļa paredz, ka tiesības pretendēt uz ārstniecības personas sertifikātu (lai varētu strādāt patstāvīgi) ir personām, kuras ir apguvušas izglītības programmu, kas atbilst prasībām, kas nepieciešamas konkrētās specialitātes iegūšanā.

Savukārt, MK 06.06.2006.gada Noteikumos Nr. 460 ‘‘Noteikumi par specialitāšu, apakšspecialitāšu un papildspecialitāšu sarakstu reglamentētajām profesijām’’, noteikts, ka neatliekamās medicīnas ārsta palīgs ir reglamentētās profesijas ārsta palīgs (feldšeris) specialitāte. Neatliekamās medicīnas ārsta palīga (feldšera) kompetencē ir pārvaldot neatliekamās medicīniskās palīdzības, intensīvās terapijas, reanimācijas, toksikoloģijas un katastrofu medicīnas teoriju, medicīniskās tehnoloģijas un praksi, sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību slimajiem (cietušajiem) dzīvībai vai veselībai bīstamā, kritiskā stāvoklī pirmsslimnīcas etapā un stacionāro ārstniecības iestāžu uzņemšanas (neatliekamās medicīniskās palīdzības) nodaļās, kā arī darboties ārkārtas medicīniskās situācijās notikuma vietā, veikt cietušo šķirošanu. Neatliekamās medicīnas ārsta palīga (feldšera) Profesijas kods – 2240 01 (ceturtā līmeņa kvalifikācija).

Veidojot Studiju programmu Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, tika ņemts vērā gan;

- ✓ Ārsta palīga (feldšera) profesijas standartā paredzētas zināšanas, prasmes un kompetences, gan
- ✓ MK 268. noteikumos ‘‘Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu’’ paredzētās zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas tieši neatliekamās medicīnas ārsta palīgam.

Profesijas standartā paredzētās ārsta palīga (feldšera) profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

- ✓ Savākt pacienta anamnēzes datus, dokumentēt tos
- ✓ Veikt pacienta vispārīgu izmeklēšanu un lietot fizikālās izmeklēšanas metodes, izvērtēt pacienta izmeklēšanas laikā iegūtos rezultātus, dokumentēt tos.
- ✓ Veikt pacienta dzīvībai svarīgo funkciju rādītāju noteikšanu, monitorēšanu, pierakstīšanu un iegūto datu interpretēšanu.

- ✓ Veikt pacientu uroloģisko izmeklēšanu.
- ✓ Veikt pacientes ginekoloģisko izmeklēšanu.
- ✓ Veikt pacienta neiroloģisko izmeklēšanu un novērtēšanu.
- ✓ Veikt oksihemometriju, kapnometriju.
- ✓ Veikt elektrokardiogrammas pierakstu un rezultātu novērtēšanu.
- ✓ Veikt grūtnieces stāvokļa novērtēšanu dažādos grūtniecības periodos.
- ✓ Veikt dzemdētājas stāvokļa novērtēšanu dzemdību periodu laikā.
- ✓ Veikt iznesta un neiznesta jaudzimušā novērtēšanu pēc Apgares skalas, nabas saites primāro apdari un profilaktiskos pasākumus.
- ✓ Veikt visu vecuma grupu bērnu psihomotorās attīstības līmeņa novērtēšanu.
- ✓ Noteikt diagnozes precizēšanai nepieciešamos laboratoros un instrumentālos izmeklējumus un izvērtēt rezultātus.
- ✓ Veikt asins, urīna, fēču, krēpu, iztriepes no dzemdes kakla paraugu savākšanu laboratorisko izmeklējumu veikšanai, sagatavot paraugus transportēšanai un organizēt pareizu to transportēšanu.
- ✓ Lietot ekspresdiagnostikas metodes un izvērtēt iegūtos rezultātus.
- ✓ Veikt iekšējās un ārējās asiņošanas diagnosticēšanu.
- ✓ Veikt pacienta sagatavošanu un izglītošanu par diagnostiskām procedūrām un izmeklēšanu, dažādu izmeklējamo materiālu pareizu savākšanu, uzglabāšanu un transportēšanu.
- ✓ Veikt klīniskās procedūras.
- ✓ Nodrošināt intraosālu pieeju.
- ✓ Lietot krājtelpas un nebulaizera tipa smidzinātājus.
- ✓ Nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību visu vecuma grupu pacientiem situācijās, kad pastāv draudi veselībai un dzīvībai.
- ✓ Veikt elpceļu caurlaidības atjaunošanu un skābekļa terapiju.
- ✓ Veikt krikotiroidotomiju neatliekamās situācijās.
- ✓ Veikt trahejas intubāciju.
- ✓ Veikt plaušu mākslīgo ventilāciju.
- ✓ Veikt pleiras dobuma punkciju.
- ✓ Veikt elektrisko defibrilāciju.
- ✓ Konstatēt pacienta nāvi.
- ✓ Apturēt arteriālas un venozas asiņošanu.
- ✓ Veikt deguna priekšējo tamponādi.
- ✓ Veikt transporta imobilizāciju traumu guvušiem pacientiem.
- ✓ Nodrošināt amputēto ķermeņa daļu pareizu saglabāšanu un transportēšanu.
- ✓ Veikt pacientu pārvietošanu.
- ✓ Nodrošināt traumai atbilstoša pārsēja uzlikšanu.
- ✓ Sagatavot pacientu akūtām operācijām.
- ✓ Veikt lokālo anestēziju, brūču primāro ķirurģisko apdari, brūču aprūpi
- ✓ Izrakstīt pacientam medikamentus.
- ✓ Nodrošināt medikamentu iegādi, uzglabāšanu, izlietošanu un uzskaiti atbilstoši normatīvo aktu prasībām veselības aprūpes jomā
- ✓ Dekontaminēt izmantoto aparāturu, virsmas, palīg līdzekļus un veikt invazīvām procedūrām izmantojamo instrumentu pirmssterilizācijas apstrādi
- ✓ Veikt nepieciešamos pretepidēmiskos pasākumus infekcijas slimību atklāšanas gadījumos

- ✓ Veikt onkoloģisko pacientu aprūpi
- ✓ Pieņemt patstāvīgi dzemdības pirmsslimnīcas etapā
- ✓ Izglītēt māti par krūts barošanu.
- ✓ Veikt izglītojošo darbu jaundzimušo ģimenē.
- ✓ Veikt preventīvos pasākumus, tai skaitā pacientu izglītošanu par veselības jautājumiem visās vecuma grupās
- ✓ Noteikt bērna aprūpes vajadzības, organizēt nepieciešamās speciālistu konsultācijas
- ✓ Organizēt rehabilitāciju visu vecuma grupu pacientiem atbilstoši ārsta norādījumiem
- ✓ Organizēt un plānot savu darbu, izprotot ārstniecības iestāžu funkcijas, pacientu un personāla tiesības un pienākumus
- ✓ Sadarboties ar citiem veselības un sociālās aprūpes profesionāļiem un institūcijām
- ✓ Veikt pasākumus, kas mazina paša un komandas apdraudējumu
- ✓ Noformēt un uzglabāt medicīnisko dokumentāciju
- ✓ Nodrošināt konfidencialitāti informācijai par pacienta privāto dzīvi, viņu ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi
- ✓ Ievērot higiēnas un darba aizsardzības prasības
- ✓ Lietot informācijas tehnoloģijas
- ✓ Uzturēt savu profesionālo kompetenci un uzņemties atbildību par profesionālo darbību
- ✓ Pārvaldīt valsts valodu
- ✓ Pārvaldīt vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī
- ✓ Lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās
- ✓ Ievērot darba tiesisko attiecību noteikumus
- ✓ Ievērot vides aizsardzības normatīvo aktu prasības.

2.2.tabula. Profesijas standartā paredzētās ārsta palīga (feldšera) profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

Zināšanas priekšstata līmenī:	Zināšanas izpratnes līmenī:	Zināšanas lietošanas līmenī:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ socioloģijas pamati; ✓ aprūpes pamatjēdzieni: cilvēks, veselība, vide, aprūpe: to savstarpējā saistība; ✓ cilvēka pamatvajadzības: fizioloģiskās, sociālās, garīgās, intelektuālās, tās ietekmējošie faktori ✓ cilvēka biofizika, bioķīmiskā vide; ✓ citoloģija un ģenētika; ✓ projektu vadība; ✓ veselības aprūpes sistēmas organizācija 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ anatomija; ✓ fizioloģija; ✓ vispārējā un speciālā patoloģija, patofizioloģija; ✓ mikrobioloģija; ✓ epidemioloģija; ✓ ekstremālo situāciju psiholoģija; ✓ personības psiholoģija; ✓ profesionālā ētika; ✓ komercdarbības pamati; ✓ latīņu valodas terminoloģija; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ saskarsme; ✓ vispārējā un klīniskā farmakoloģija ar receptūru; ✓ propedeitika; ✓ saslimšanu, traumu un patoloģisku stāvokļu etioloģija, patoģenēze, klīnika, diagnostika, diferenciāldiagnostika; ✓ diagnozes formulēšana, neatliekamā medicīniskā palīdzība, ✓ ārstēšanas nodrošināšana un profilakse;

<p>un ekonomikas principi;</p> <p>✓ kvalitātes kontroles sistēmas veselības aprūpes iestādē;</p> <p>✓ informācijas apstrādes organizēšana ārsta palīga praksē</p>	<p>✓ katastrofu medicīnas menedžments, sadarbības principi ar operatīvajiem dienestiem;</p> <p>✓ profesionālie termini valsts valodā un vismaz divās svešvalodās</p>	<p>✓ primārās veselības aprūpes darba organizācijas principi;</p> <p>✓ higiēna un infekciju kontrole;</p> <p>✓ klīniskās procedūras;</p> <p>✓ intraosālās pieejas tehnika;</p> <p>✓ ekspresdiagnostikas metožu lietošana;</p> <p>✓ elektrokardiogrammas pierakstīšana un tās novērtēšana;</p> <p>✓ desmurģija, transporta imobilizācijas līdzekļu lietošana;</p> <p>✓ dzemdību pieņemšana;</p> <p>✓ jaundzimušā aprūpe;</p> <p>✓ klīniskās un bioloģiskās nāves konstatēšana;</p> <p>✓ valsts valoda;</p> <p>✓ vismaz divas svešvalodas saziņas līmenī;</p> <p>✓ darba tiesiskās attiecības;</p> <p>✓ darba aizsardzība;</p> <p>✓ vides aizsardzība;</p> <p>✓ pedagogijas pamati;</p> <p>✓ pētniecības principi ārsta palīga praksē;</p> <p>✓ informācijas tehnoloģijas;</p> <p>✓ lietvedība;</p> <p>✓ ārsta palīga darba juridiskie aspekti.</p>
---	--	---

Neatliekamās medicīnas ārsta palīga kompetencē ir
(saskaņā ar MK 24.03.2009 gada noteikumu Nr.268 1.3 punktu):

- ✓ Spēja veikt visu vecuma grupu pacientu izmeklēšanu, veselības stāvokļa izvērtēšanu, veselības traucējumu diagnosticēšanu.
- ✓ Spēja sadarbībā ar ārstu nodrošināt nepārtrauktu medicīnisko palīdzību, tai skaitā nepieciešamo ārstēšanu, izmantojot atbilstošas medicīniskās tehnoloģijas.

- ✓ Spēja veselībai un dzīvībai kritiskās situācijās sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību sasklimušajiem un traumu guvušajiem saskaņā ar vadlīnijām un metodiskajiem ieteikumiem.
- ✓ Spēja patstāvīgi lietot un izrakstīt medicīniskos preparātus, t.sk., stipri iedarbīgos preparātus.
- ✓ Spēja konstatēt pacienta nāvi.
- ✓ Spēja sadarbībā ar ārstu veikt preventīvos pasākumus visu vecuma grupu pacientiem
- ✓ Spēja novērtēt sievietes veselības stāvokļa grūtniecības laikā, tās norises traucējumu diagnosticēšanu, nepieciešamo izmeklēšanu un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību.
- ✓ Spēja novērtēt dzemdētājas stāvokļa dzemdību perioda laikā un patstāvīgi pieņemt dzemdības pirmsslimnīcas etapā.
- ✓ Spēja veikt iznēsāta un neiznēsāta jaundzimušā novērtēšanu, nabas saites primāro apdari, aprūpi un profilaktiskos pasākumus.
- ✓ Spēja izglītēt veselības aprūpes speciālistus, ārstniecības atbalsta personas un sabiedrības locekļus.
- ✓ Spēja piedalīties neatliekamās medicīniskās palīdzības, katastrofu medicīnas sistēmas un primārās veselības aprūpes darba organizēšanā.
- ✓ Spēja kritiski domāt un risināt problēmas fiziskas un psihoemocionālas slodzes apstākļos.
- ✓ Spēja novērtēt, nodrošināt un attīstīt drošu darba vidi.
- ✓ Spēja nodrošināt tādas informācijas konfidencialitāti, kas iegūta par pacientu privāto dzīvi, viņu ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi.
- ✓ Spēja nodrošināt darba tiesisko attiecību normu ievērošanu.
- ✓ Spēja lietot informācijas tehnoloģijas sava darba veikšanai.
- ✓ Spēja lietot medicīniskās tehnoloģijas pacientu aprūpē.
- ✓ Spēja lietot profesionālo terminoloģiju valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.
- ✓ Spēja sazināties valsts valodā un vismaz divās svešvalodās.

2.3.tabula. Neatliekamās medicīnas ārsta palīga profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas un prasmes (saskaņā ar MK 24.03.2009 gada noteikumu Nr.268 1.3 punktu)

	Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī	Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes:
Anestezioloģija, reanimatoloģija un intensīvā terapija	kardiopulmonālās mazspējas attīstības mehānismi (elpceļu obstrukcija, elpošanas mazspēja, cirkulācijas traucējumi); paplašināta dzīvības funkciju uzturēšana: dzīvībai kritiski stāvokļi un kardiopulmonālā reanimācija, tās algoritmi; reanimācijas īpatnības dažādās vecuma grupās; klīniskās un bioloģiskās nāves pazīmes un kritēriji; efektīvas reanimācijas kritēriji; vispārējās intensīvās terapijas metodes: trahejas intubācija, krikotireotomija, konikotomija; plaušu mākslīgā ventilācija un palīgventilācija; elpināšanas un narkozes aparāti, reanimācijas un intensīvās terapijas aparātūra un palīg līdzekļi,	vitālo funkciju traucējumu diagnosticēšana un novēršana notikuma vietā

	<p>neatliekamās medicīniskās palīdzības apstākļos lietojamie inhalācijas un neinhālācijas anestētiķi; defibrilācija, elektroimpulsu terapija, sirds elektrostimulācija; kardiopulmonālā reanimācijas farmakoterapija; plazmas aizvietošana un dezintoksikācijas līdzekļi; intensīvā terapija: masīvas asiņošanas; galvas smadzeņu traumas, epileptisks stāvoklis, meningoencefalīts, smadzeņu tūskas; elektrotraumas; asfiksijas (nosmakšana, noslikšana, strangulācija); akūta nieru mazspēja; neatliekamie stāvokļi endokrinoloģijā (cukura diabēts, tireotoksikoze, virsnieru mazspēja); akūtas saindēšanās gadījumi (saindēšanās ar fosfororganiskajiem savienojumiem, sedatīviem līdzekļiem, narkotiskajām vielām un citiem līdzekļiem, skābēm, sārmu, hlorētiem ogļūdeņražiem, tvaika gāzi, alkoholu un tā surogātiem, smagiem metāliem, augu indēm, sēnēm, methemoglobīnu veidojošām un hemolītiskām indēm, indīgo čūsku kodumi); ārstēšana ar antidotiem; šoki, to veidi, diferencēta ārstēšana;</p>	
Akūtas sirds un asinsvadu sistēmas patoloģijas	<p>akūtas sāpes krūtīs, to diferenciāldiagnoze, akūts koronārais sindroms; slodzes stenokardija (pirmreizēja, stabila, progresējoša), spontāna stenokardija; miokarda infarkts, tā diagnostika, sarežģījumi, ārstēšana; kardiogēnais šoks; sirds astma, plaušu tūska; neparoksizmales sirds ritma traucējumi; lēkmjveida sirds ritma traucējumi; sirds vadīšanas traucējumi, sinusa mezgla vājuma sindroms, Morganji–Edemsa–Stoksa lēkmes; asinsrites apstāšanās veidi; arteriālās hipertenzijas, hipertenzīvās krīzes, to veidi; neatliekamie stāvokļi iegūto sirdskaišu gadījumā; tromboembolija plaušu artērijās sistēmā (stumbra, galveno zaru, sīko zaru); embolijas lielā asinsrites loka artērijās; aortas atslāņošanās, sirds plīsumi; akūta asinsvadu mazspēja (kolapss, gēbonis</p>	<p>visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu elektrokardiogrāfiskā diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei;</p>
Akūtas elpošanas orgānu sistēmas patoloģijas	<p>akūtas pneimonijas, to sarežģījumi; krupozā pneimonija; akūta elpošanas mazspēja; bronhiālā astma, ieilgusi lēkme, astmatisks stāvoklis; pneimotorakss, tā veidi; asins splaušana, plaušu asiņošana; akūta balsenes stenoze; svešķermeņi augšējos elpošanas ceļos; elpceļu obstrukcijas sindroms;</p>	<p>visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāl- diagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei;</p>
Akūtas infekcijas slimības un seksuāli transmisīvās slimības	<p>gaisa pilienu infekcijas (gripa un citas); angīna, paratonsilārs abscess; difterija, tās sarežģījumi; kuņģa un zarnu trakta infekcijas, pārtikas toksikoinfekcija, dizentērija, salmoneloze, botulisms, vēdertīfs, šigelozes; vīrusu hepatīti, to sekas; holēra, mēris, Sibīrijas čūla, hemorāģiskie drudži;</p>	<p>visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāl- diagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei;</p>

	neiroinfekcijas (meningokoku infekcija, ērcu encefalīts un citi vīrusu encefalīti), poliomiēlīts, Laima slimība, trakumsērga; karantīnas, sevišķi bīstamās un brūču infekcijas; stinguma krampji; transmisīvās infekcijas, malārija; jersinioze, pseidotuberkuloze, leptospiroze; AIDS, HIV; sifiliss; tuberkuloze, neatliekamie stāvokļi tās gadījumā;	
Akūtas ķirurģiskas patoloģijas	akūts peritonīts; akūta kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas patoloģija (čūlas slimība, tās sarežģījumi, perforācija, penetrācija, asiņošana, pilorostenoze, akūta kuņģa dilatācija), barības vada plīsumi; gremošanas trakta apdegumi ar skābēm un sārmēm; akūts apendicīts, periapendikulārs infiltrāts; zarnu trakta akūta ķirurģiska patoloģija, zarnu necaurlaidības veidi, īpatnības dažādās vecuma grupās; apzarņa asinsvadu tromboze un embolija; aknu kolika, akūts holecistīts, mehāniskā dzelte; akūts pankreatīts; vēdera dobuma slēgti un vaļēji, parenhimatozo un dobo orgānu bojājumi; krūšu kurvja orgānu vaļējie bojājumi; trūces, iekšējas un ārējas, to iesprūšana; akūta ekstremitāšu išēmija; kuņģa un zarnu trakta svešķermeņi; kombinētu traumu vadošā bojājuma noteikšanas principi; mastīts, abscess, flegmona, sepse; apakšējo ekstremitāšu vēnu saslīmšanas; visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei; aseptikas un antiseptikas principi	visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei;
Traumatiskie bojājumi	ekstremitāšu kaulu lūzumi un mežģījumi; atslēgas kaula un lāpstiņas kaula lūzumi un mežģījumi; muskuļu, cīpslu, perifēro nervu bojājumi; mugurkaulāja traumatiski bojājumi; iegurņa kaulu un orgānu bojājumi; galvas un muguras smadzeņu traumas, intrakraniālas hemorāģijas; ilgstošas saspiešanas sindroms; augšžokļa un apakšžokļa lūzumi un mežģījumi; auss, deguna, balsenes, trahejas un bronhu svešķermeņi; traumatisks šoks, traumu skalas; termiskie bojājumi; kombinētas traumas, politraumas, to īpatnības vecuma grupās, vadošā bojājuma noteikšanas principi; visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei; asiņošanas apturēšanas pagaidu metodes; brūces, palīdzības sniegšanas principi pirmsstacionāra etapā; desmurģija;	visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei; pirmā palīdzība un neatliekamā medicīniskā palīdzība, tās apjoms ikdienas un ārkārtējās medicīniskās situācijās.

	cietušo šķirošanas un evakuācijas principi ārkārtējās medicīniskās situācijās, ievainojumu rašanās mehānismi un to klasifikācija; cietušo transportēšanas un imobilizācijas veidi traumu gadījumos,	
Neatliekamās uroģenitālās sistēmas patoloģija	akūta urīna aizture, urīnpūšļa katetrizācija ar mīksto katetru; nierakmeņu slimība, nieru kolika; akūts pielonefrīts, paranefrīts; akūta nieru mazspēja, oligūrija, anūrija; urēmiskā koma; akūti vīriešu dzimumorgānu iekaisumi; parafimoze, priapisms; nieru, urīnpūšļa un urīnvadu traumas; ārējo dzimumorgānu traumas; kombinētas urīnpūšļa un iegurņa traumas; mikrohematūrija un makrohematūrija; uroģenitālā trakta svešķermeņi;	visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāl- diagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei;
Akūtas ginekoloģiskas un dzemdību patoloģijas	akūti sieviešu dzimumorgānu iekaisumi; olnīcas plīsums; ārpusdzemdes grūtniecība; krimināls aborts; spontāns aborts; grūtniecības toksikozes, preeklampsija, eklampsija; priekšlaicīgas dzemdības; dzemdības ārpus stacionāra; dzemdes plīsums; dzemdes asiņošana; asiņošana placentārā un pēcdzemdību periodā; placentas priekšguļa, normāli piestiprinātas placentas priekšlaicīga atslāpošanās; sieviešu dzimumorgānu audzēju izsaukti akūti sarežģījumi; metroendometriīts, peritonīts, sepse, septisks šoks; tromboflebīti un trombembolijas ginekoloģijā un dzemdniecībā; traumatisms dzemdniecībā un ginekoloģijā;	visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāl- diagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei; neatliekamā medicīniskā palīdzība jaundzimušajam un dzemdētājai; jaundzimušā atdzīvināšana un dzīvības funkciju novērtēšana pēc Apgares skalas;
Akūtas neiroķirurģiskas, psihoneiroloģiskas hiatriskas un narkoloģiskas patoloģijas:	komatozi stāvokļi, komu skalas; akūti smadzeņu asinsrites traucējumi, to klasifikācija; akūti galvas smadzeņu un muguras smadzeņu un to apvalku iekaisumi; smadzeņu tūska; muguras un galvas smadzeņu tilpuma procesi; mugurkaulāja deformējošā spondiloze, radikulīti; krampju sindromi, epilepsija, epileptisks stāvoklis; alkoholisms, alkohola delīrijs; toksikomānijas, narkomānijas, abstinences sindroms; akūtas psihozes; psihopātijas, depresijas; psichoemocionālais sindroms, tā robežstāvokļi; akūta psihoneiroloģiskā palīdzība bērniem; galvas un muguras smadzeņu traumas; akūtas acs un tās piedēkļu sasilšanas, traumas un svešķermeņi; intrakraniālas hemorāģijas; posttraumatiskais stress;	visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāl- diagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei;
Pediatrija:	zīdaiņu barošanas principi; rahīts; krampji bērna vecumā; spazmofilija;	visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāl- diagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana

	<p>hipertermija, toksikoze, eksikoze; masalas, masaliņas, skarlatīna, vējbakas, garais klepus, epidēmiskais parotīts; elpošanas orgānu neatliekamā patoloģija; sirds un asinsvadu sistēmas neatliekamā patoloģija; neatliekamās ķirurģiskās patoloģijas īpatnības bērnu vecumā; neatliekamās medicīniskās palīdzības farmakoterapija bērniem</p>	<p>un interpretācija atbilstoši kompetencei; neatliekamā medicīniskā palīdzība traumatisku bojājumu gadījumos bērniem;</p>
<p>Katastrofu medicīnas un neatliekamās medicīniskās palīdzības darba organizācija</p>	<p>neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas pirmsslimnīcas un slimnīcas etapa organizācijas principi; neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes un stacionārās ārstniecības iestādes neatliekamās medicīniskās palīdzības nodaļas personāla funkcionālie pienākumi; pirmsslimnīcas un stacionārās ārstniecības iestādes neatliekamās medicīniskās palīdzības nodaļas etapa palīdzības apjoms slimajiem un cietušajiem; neatliekamās medicīniskās palīdzības apjoms ārkārtas medicīniskās situācijās, darbība notikuma vietā; katastrofu medicīnas jēdziens; tehniskais un medicīniskais neatliekamās medicīniskās palīdzības brigādes un stacionārās ārstniecības iestādes neatliekamās medicīniskās palīdzības nodaļas ekipējums; pacientu un cietušo transportēšanas veidi, indikācijas un kontrindikācijas; neatliekamās medicīniskās palīdzības personāla darba taktiskie, organizatoriskie un tiesiskie aspekti; neatliekamās medicīniskās palīdzības personāla taktika krimināla rakstura negadījumos; darba organizācijas principi ārkārtas medicīniskās situācijās; neatliekamās medicīniskās palīdzības personāla darba psiholoģiskie aspekti ārkārtas medicīniskās situācijās; neatliekamās medicīniskās palīdzības personāla taktika darbā ar pacientiem apreibuma stāvokļos; neatliekamās medicīniskās palīdzības personāla taktika darbā ar pacientiem ar psihiskām un psihosomatiskām saslimšanām; ārsta palīga (feldšera) darba īpatnības pirmsslimnīcas un stacionārās ārstniecības iestādes neatliekamās medicīniskās palīdzības nodaļas apstākļos; cietušo šķirošanas principi; neatliekamās medicīniskās palīdzības etapa medicīniskā dokumentācija un tās aizpildīšana; neatliekamā medicīniskā palīdzība radiācijas bojājumu gadījumos; neatliekamā medicīniskā palīdzība ķīmiskās katastrofās cietušiem; medicīniskās ētikas un deontoloģijas principu ievērošanas īpatnības, sniedzot neatliekamo medicīnisko palīdzību; neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta dispečeru vadības darbības un organizācijas principi, izsaukuma izvērtēšanas un pieņemšanas principi;</p>	<p>visu šajā apakšpunktā minēto darba organizācijas pasākumu veikšana</p>

<p>Diagnostisko metožu un manipulāciju lietošanas indikācijas, izpildes metodikas un prasme izvērtēt iegūtos datus:</p>		<p>fizikālā izmeklēšana; elektrokardiogrāfija; elektrokardioskopija; pastāvīgo elektrokardiostimulatoru un sirds defibrilatoru darbības traucējumu diagnostika; perifēro asinsvadu un ekstrakraniālo artēriju manuāla izmeklēšana; arteriālā un venozā asinsspiediena noteikšana; mikrocirkulācijas sistēmas stāvokļa novērtēšana; glikometrija; rektālā izmeklēšana; jaundzimušā novērtēšana pēc Apgares skalas; pacienta novērtēšana pēc komu skalām, traumu skalas; plaušu funkcionālās izmeklēšanas datu izvērtēšana; oksihemometrija; klīniskās un bioķīmiskās laboratorijas izmeklēšanu datu izvērtēšana; pastāvīgo elektrokardiostimulatoru un defibrilatoru implantācijas indikāciju noteikšana; likvordinamisko provju un to fizikālo un laboratorisko datu izvērtēšana; bioloģiskās nāves fakta konstatācija un no tā izrietošā taktika; radioloģisko izmeklēšanu datu izvērtēšana elpošanas, sirds un asinsvadu, kuņģa un zarnu trakta, urīnizvadceļu sistēmu un skeleta izmeklēšanu gadījumos atbilstoši kompetencei;</p>
<p>Ārstniecisko metožu un manipulāciju lietošanas indikācijas, kontrindikācijas, izpildes metodika un prasme izvērtēt iegūtos datus</p>		<p>zemādas, muskulārās, venozās injekcijas; venozie infūzi, stabilas venozās pieejas nodrošināšana; sistēmas trombolīze; perifēro vēnu katetrizācija; pleiras dobuma punkcija; kardiopulmonāla reanimācija, tās algoritmi; sirds palīgmasāža un plaušu palīgventilācija; reanimācijas un pēcreanimācijas perioda medikamentozā terapija un reanimācijas procesa efektivitātes izvērtēšana; plaušu mākslīgās ventilācijas metodes; trahejas punkcija, krikotireotomija, konikotomija; trahejas intubācija; elektriskā defibrilācija; elektroimpulsu terapija (indikācijas); ārējā pagaidu elektrokardiostimulācija;</p>

		<p>pastāvīgo elektrokardiostimulatoru un defibrilatoru implantācija (indikācijas un kontrindikācijas); elpceļu atbrīvošanas metodes; skābekļa inhalācijas metodes; hiperbārā oksigenācija (indikācijas un kontrindikācijas); bronhiālās astmas lēkmju kupēšanas metodika ar aerosoliem, lietojot krājtelpas, nebulaizera tipa smidzinātājus; ārpusstacionāra dzemdību vadīšana, iespējamie sarežģījumi; jaundzimušā nabas, acu, ādas apstrāde; jaundzimušā atdzīvināšanas paņēmieni; asiņošanas apturēšanas pagaidu metodes; desmurģija; transporta imobilizācija, tās veidi; pacientu transportēšanas veidi; brūču primārā apdare; deguna priekšējā tamponāde; urīnpūšļa katetrizācija vīriešiem un sievietēm ar mīksto katetru; suprapubikāla punkcija (indikācijas un kontrindikācijas); zarnu trakta attīrīšana manuāli, ar klizmu (tai skaitā sifona); kuņģa zondēšana; kuņģa skalošana caur zondi; ekstrakorporālā hemodialīze (indikācijas un kontrindikācijas); plazmaferēze un enterosorbcija (indikācijas un kontrindikācijas); akūtas ķirurģiskās operācijas (indikācijas); svešķermeņu izņemšana no augšējiem elpošanas ceļiem;</p>
<p>Neatliekamajā medicīniskajā palīdzībā izmantojamie instrumenti un to komplekti:</p>	<p>vēnu, pleiras, trahejas punkciju adatu katetri un komplekti; urīnpūšļa katetri; skalpelis, pincete, klemmes; spaiļes svešķermeņu izņemšanai no augšējiem elpošanas ceļiem; krājtelpas; skābekļa maskas; elpvadi; laringoskops; intubācijas cauruļu komplekts; komplekts kuņģa skalošanai; dzemdību komplekts; Krāmiera šinu komplekts; pneimozīnu komplekts; vakuumsīnu komplekts; mugurkaulāja kakla daļas fiksatoru komplekts; pacienta fizikālās izmeklēšanas līdzekļi; imobilizācijas dēļi; kausveida nestuves; daudzfunkcionālās automašīnas nestuves; trakcijas šinas;</p>	<p>Prasme pielietot visus šajā apakšpunktā minētos instrumentus un to komplektus</p>

Neatliekamajā medicīniskajā palīdzībā izmantojamās medicīniskās ierīces un līdzekļi:	glikometrs; kardiogrāfs; skābekļa inhalācijas aparāti; mākslīgās plaušu ventilācijas aparāti; portatīvie sūkņi (dažādi modeļi); kardioskops; defibrilators; ārējais kardiostimulators; perfuzors; oksihemometrs; individuālie aizsardzības līdzekļi, gāzmaskas.	Prasme lietot visas šajā punktā minētās medicīniskās ierīces un līdzekļus
--	---	---

2.2.tabula. Studiju programmas *Ārstniecība, ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, studiju kursu plānoto rezultātu atbilstība Profesijas standartam

<i>Ārstniecība, ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, studiju kursi</i>	Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas	Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes	Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences
1.Ievads specialitātē un Profesionālā ētika	Zināšanas lietošanas līmenī	Ievērot ārstniecības jomas, darba tiesisko attiecību, pacienta tiesību reglamentējošo normatīvo aktu prasības	Spēja ievērot ārstniecības jomas normatīvo aktu prasības, ievērot medicīnas ētikas vērtības un normas
2.Medicīnas terminoloģija svešvalodās	Zināšanas lietošanas līmenī	Prasmes pielietot vismaz 2 svešvalodas	Spēja sazināties valsts valodā un vismaz 2 svešvalodās
3.Anatomija	Zināšanas izpratnes līmenī par cilvēka uzbūvi	Prasme veikt nepieciešamās darbības neatliekamajās situācijās atbilstoši cilvēka uzbūvei	Kompetence neatliekamās medicīnas nodrošināšanās dažādās klīniskās situācijās
4.Fizioloģija un patoloģiskā fizioloģija	zināšanas izpratnes līmenī par cilvēka dzīvību nodrošināšanām organisma funkcijām, to traucējumiem	Prasme novērtēt pacienta funkcionālos traucējumus	Kompetence neatliekamās medicīnas nodrošināšanās dažādās klīniskās situācijās
5.Psiholoģija un socioloģija	Zināšanas lietošanas līmenī	Prasme strādāt komandā	Spēja veidot labestīgu, saprotošu un profesionālu dialogu ar pacientiem, darba devējiem un kolēģiem

6.Propedeutika	Zināšanas lietošanas līmenī	Ievākt pacienta nepieciešamos anamnēzes datus.	Spēja veikt pacienta veselības stāvokļa novērtēšanu
7. Mikrobioloģija ar parazitoloģiju un higiēna	zināšanas priekšstata līmenī	Ievērot darba un personīgās higiēnas, drošības prasības	Spēja veikt vides uzturēšanu un infekciju kontroles pasākumus
8. Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā, internajās slimībās, pediatrijā	Zināšanas lietošanas līmenī	Prasme novērtēt pacienta veselības neatliekamās situācijas un pieņemt lēmumus to atrisināšanai	Spēja pieņemt lēmumus un sniegt neatliekamo palīdzību
9.Pedagoģija un veselības izglītība	Zināšanas priekšstata līmenī	Informēt pacientus par veselības veicināšanu,	Spēja veikt izglītojošu darbu visās indivīdu vecuma grupās
10.Klīniskās procedūras neatliekamās palīdzības ārsta palīga praksē	Zināšanas lietošanas līmenī	Prasme veikt neatliekamās palīdzības situācijās nepieciešamās procedūras	Spēja uzņemties atbildību par savas profesionālās darbības rezultātiem
11.Uzņēmējdarbība	Zināšanas lietošanas līmenī	Orientēties ārsta palīga darba organizācijā, prast sagatavot profesionālajai darbībai nepieciešamos grāmatvedības un finanšu dokumentus	Spēja pieņemt ar komercdarbību saistītus lēmumus
12.Farmakoloģija	Zināšanas lietošanas līmenī	Prast piemērot atbilstošu farmakoterapiju neatliekamās situācijās, pārzināt receptūru	Spēja uzņemties atbildību par savas profesionālās darbības rezultātiem
13. Katastrofu; militārā medicīna un civilā aizsardzība	Zināšanas lietošanas līmenī	Prast sniegt palīdzību dažādu katastrofu apstākļos, prast diferencēt traumas, veikt novērtēšanu	Spēja uzņemties situācijas vadību, spēja uzņemties atbildību par savas profesionālās darbības rezultātiem

14. Psihosomatiskā medicīna	Zināšanas lietošanas līmenī	Izprast ķermeņa, psihi un sociālo faktoru savstarpējo mijiedarbību	Spēja uzņemties atbildību par savas profesionālās darbības rezultātiem
15. Prehospitālā neatliekamā palīdzība	Zināšanas lietošanas līmenī	Nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību	Spēja novērtēt un atbilstoši rīkoties dzīvībai bīstamās situācijās, sniegt pirmo palīdzību un neatliekamo medicīnisko palīdzību
16. Pētniecības metodes	Zināšanas lietošanas līmenī	Lietot informācijas tehnoloģijas	Spēja izmantot jaunākos, uz pierādījumiem balstītos, kā arī labas prakses akceptētus sasniegumus veselības aprūpes jomā savā darbā
17. Starpkultūru sakarsme	Zināšanas lietošanas līmenī	Prot veidot komunikāciju bez aizspriedumiem	Spēja sadarboties ar dažādu sabiedrības grupu locekļiem

3. Studiju programmas *Ārstniecība (41 721)*, ar kvalifikāciju *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, studiju satura un realizācijas apraksts saskaņā ar Augstskolu likuma 55.panta pirmo daļu

Studiju programmas ilgums: 2 gadi jeb 4 semestri pilna laika studijas.

Programmas apjoms: 80 kredītpunkti (120 ECTS).

Kredītpunktu saturs: 1 KP = 40 studenta darba stundas nedēļā

Studiju programmas *Ārstniecība (41 721)* ar kvalifikāciju *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs* mērķis ir nodrošināt studentiem profesionālās zināšanas un prasmes, attīstot spējas patstāvīgi sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību, diagnosticēt, ārstēt pacientu veselības un funkcionālos stāvokļus, veicināt sabiedrības veselību un ar veselību saistītās indivīda dzīves kvalitātes un labsajūtas uzlabošanu, ievērojot profesionālās ētikas normas un prasības.

Rīgas Stradiņa Universitātes aģentūrā ‘‘Rīgas Stradiņa Universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža’’ tiek realizētas 1.līmeņa profesionālā augstākās izglītības programmas (kas atbilst Augstskolu likuma 55¹ (2) 1) pantam).

3.1. Prasības attiecībā uz iepriekšējo izglītību

Studiju programma Ārstniecība (41 721) ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, ir 1.līmeņa profesionālā augstākā izglītība. Prasības attiecībā uz personas iepriekšējo izglītību pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas iegūšanai nosaka „Augstskolu likums” (turpmāk - AL) un „Profesionālās izglītības likums” (turpmāk - PIL) un MK 24.03.2009. Noteikumi Nr. 268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā, un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”. Mācību ilgums neatliekamās medicīnas ārsta palīgam (feldšerim) ir divi gadi

Tādējādi Studiju programma Ārstniecība (41 721) ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, tiek īstenota *pēc 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības vai profesionālās vidējās izglītības ieguves* (AL, 10¹pants 3.punkts; PIL 27.pants 3.punkts). Studiju programmas īstenošanas laiks ir divi gadi.

Studiju programmas īstenošana paredzēta RSU aģentūrā „RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža”, kas darbojas saskaņā ar Koledžas Nolikumu.

Uzņemšana studijās notiks, pamatojoties uz AL, MK 10.10.2006. Noteikumiem „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās”, RSU Sarkanā Krusta koledžas Nolikumu un Uzņemšanas noteikumiem. Pieejami <http://www.rcmc.lv/par-mums/dokumenti/>

Tiesības tikt uzņemtiem, saskaņā ar MK 10.10.2006. Noteikumiem „Noteikumi par prasībām, kritērijiem un kārtību uzņemšanai studiju programmās”, un studēt RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā ir vienādas Latvijas pilsoņiem, Latvijas nepilsoņiem, Eiropas Savienības pilsoņiem, Eiropas Ekonomikas zonas pilsoņiem vai Šveices Konfederācijas pilsoņiem un Eiropas Kopienas patstāvīgajiem iedzīvotājiem, kuriem ir derīga uzturēšanās atļauja [AL 45.(2)]¹.

Reflektanti pilna laika studijām studiju programmā Ārstniecība ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs tiek imatrikulēti kopējā konkursa kārtībā, pamatojoties uz iepriekš iegūtu pirmā līmeņa augstākās izglītības dokumentu, vai iepriekš iegūtu profesionālās vidējās izglītības dokumentu, kā arī, centralizēto un tiem pielīdzināto eksāmenu rezultātiem latviešu valodā un svešvalodā.

Konkurss notiek, datorizēti summējot punktus atbilstoši centralizēto eksāmenu vērtējumu līmeņiem un vērtējumam vidējās izglītības dokumentā. Iesniegumi studijām tiek pieņemti no reflektantiem, kuri centralizētajos eksāmenos ieguvuši A, B, C, D vai E līmeni. Konkursa mērķis ir veikt atbilstošāko pretendentu atlasī izvēlētajā studiju programmā.

Reflektantiem, kuri vidējo izglītību ieguvuši līdz 2004.gadam un nav kārtājuši centralizētos eksāmenus, personām ar īpašām vajadzībām, personām, kuras ieguvušas izglītību ārvalstīs un personām, kuras atbrīvotas no centralizēto eksāmenu kārtēšanas, iegūto gala vērtējumu pielīdzina latviešu valodā un svešvalodā centralizētajiem eksāmeniem.

Reflektantu ranžēšana tiek veikta pēc konkursā iegūtā vērtējuma punktu sistēmā, pamatojoties uz Uzņemšanas noteikumiem. Vienādu vērtējumu gadījumā priekšroka tiek dota reflektantiem ar lielāku vidējo atzīmi vidējās izglītības dokumentā.

¹ Augstskolu likums

Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšana un atbilstoši kredītpunktu uzskaitē un reflektanta individuālā studiju plāna izveidošana notiek saskaņā ar AL 59.² pantu un MK 10.01.2012. Noteikumiem Nr. 36 „Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi”.

3.2. Studiju programmas Ārstniecība (41 721) ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, atbilstība studiju virzienam

Studiju programma *Ārstniecība (41 721) ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, atbilst studiju virzienam *Veselības aprūpe*.

Licencēšanai iesniegtā studiju programma tiks īstenota **Rīgas Stradiņa universitātes aģentūrā “Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledžā**. Koledžā ir akreditēts studiju virziens „Veselības aprūpe”.

Rīgas Stradiņa universitātes aģentūrā “Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža” tiek realizētas trīs pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas *Māszinības* (Māsa), *Ārstniecība* (Ārsta palīgs), *Ārstnieciskā masāža* (Masieris), un *Farmācija* (Farmaceita asistents), kuras ietilpst studiju virzienā *Veselības aprūpe*. **Studiju virziens *Veselības aprūpe*** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā ir **akreditēts līdz 2019.gada 4.jūnijam** (akreditācijas lapa Nr. 105 ar 2013.gada 5.jūnija IZM Studiju akreditācijas komisijas lēmumu Nr. 107).

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā Studiju virziena *Veselības aprūpe* studiju programmu īstenošana ir saistīta ar valsts pasūtījumu, lai nodrošinātu valstij nepieciešamos kvalificētos speciālistus veselības aprūpes jomā. Studiju virziena aktualitāti nosaka darba tirgus prasības un iespējas - darba tirgus garantē izglītības sistēmas attīstību tā prasībām. Latvijā tiek pievērsta vērība jautājumiem par darba resursu profesionālo sagatavošanu atbilstoši darba tirgus izvirzītajām prasībām, īpaši respektējot darba tirgu reģionos. Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža īsteno mūsdienīgas 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas veselības aprūpes un sociālās labklājības jomā.

Studiju virziena *Veselības aprūpe* **mērķis** ir nodrošināt kvalitatīvu 1.līmeņa augstākās profesionālās izglītības iegūšanu studiju programmās *Ārstniecība (41 721)*, *Māszinības (41 723)*; *Ārstnieciskā masāža (41 722)* un *Farmācija (41 725)*. Mērķa sasniegšanai ir noteikti uzdevumi gan katrai studiju programmai, gan virzienam kopumā. Tie ir: sniegt zinātnisku pamatu profesionālajai darbībai, attīstot spējas patstāvīgi veikt zinātniskos pētījumus, attīstīt analītiskās un profesionālās spējas aprūpē (Māszinības), slimību diagnostikā un nepieciešamās ārstnieciskās palīdzības sniegšanā (*Ārstniecība*), izmantojot masāžas paņēmienus, veicināt pacientu veselības un funkcionālā stāvokļa uzlabošanu (*Ārstnieciskā masāža*), attīstīt prasmes veikt pacientu farmaceitisko aprūpi un zāļu gatavošanu pēc individuālām ārsta receptēm (*Farmācija*), kā arī, visām programmām kopīgi- sniegt zināšanas un veidot kompetenci patstāvīgai rīcībai dažādās situācijās, ievērojot profesionālās ētikas normas; veicināt profesionālo izaugsmi un radīt motivāciju izglītības turpināšanai.

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas Attīstības stratēģijā 2016. – 2020. gadam, ir formulēta Koledžas *Misija* un *Vīzija*.

- ✓ RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā MISIJA - sagatavot augstas kvalitātes speciālistus veselības aprūpes jomā, lai studiju laikā iegūtās zināšanas, prasmes un

kompetences atbilstu ES prasībām un Sarkanā Krusta pamatprincipiem, kā arī veidot stabilu pamatu mūžizglītībai, attīstīt pētniecisko darbību, un

- ✓ RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas VĪZIJA - mūsdienīga, prestiža un atpazīstama izglītības institūcija veselības aprūpes un sociālās labklājības jomā.

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas Studiju virziena *Veselības aprūpe* pašvērtējuma ziņojums par 2014./2015. akadēmisko gadu ir pieejams Koledžas mājaslapā: <http://www.rcmc.lv/par-mums/dokumenti/>

3.3. Studiju programmas Ārstniecība (41 721) ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, īstenošanas mērķi un studiju programmas noslēgumā plānotie studiju rezultāti, to skaitā paredzētie studiju kursi, studiju moduļi un tiem plānotie studiju rezultāti

3.3.1. Studiju programmas Ārstniecība vispārīgie īstenošanas mērķi:

1. nodrošināt iespēju iegūt 1.līmeņa profesionālo augstāko izglītību neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikācijas iegūšanai;
2. sagatavot kvalificētus neatliekamās medicīnas ārsta palīgus, kuri spēj apmierināt sabiedrības veselības aprūpes vajadzības pēc speciālistiem neatliekamajā palīdzībā;
3. veicināt studējošo profesionālo izaugsmi un sniegt iespēju sagatavoties 2.līmeņa profesionālās augstākās vai akadēmiskās izglītības iegūšanai.

Studiju programmas *Ārstniecība (41 721) ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, mērķis ir nodrošināt studentiem profesionālās zināšanas un prasmes, attīstot spējas patstāvīgi sniegt neatliekamo medicīnas palīdzību un rīkoties ārkārtas un katastrofu gadījumos, veicināt pacientu veselības un funkcionālā stāvokļa, ar veselību saistītās dzīves kvalitātes un labsajūtas uzlabošanu, ievērojot profesionālās ētikas normu prasības.

Studiju programmas mērķi un uzdevumi ir orientēti uz darba tirgum nepieciešamu augsti profesionālu speciālistu sagatavošanu. Studiju mērķi un uzdevumi izstrādāti sadarbībā ar profesionālo organizāciju (Neatliekamās medicīnas palīdzības asociācija) un darba devējiem (Neatliekamās medicīnas palīdzības dienests).

3.3.2. Programmas uzdevumi:

1. nodrošināt 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības iegūšanu atbilstoši MK noteikumiem par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu;
2. sagatavot kvalificētus neatliekamās medicīnas ārsta palīgus, kuri spēj apmierināt sabiedrības veselības vajadzības;
3. sekmēt studentu izpratni par profesionālo ētiku kā dzīves darbības normu nacionālo un vispārcilvēcisko tikumisko vērtību statusā;
4. sekmēt studentu profesionālo kompetenču pilnveidi, kas ir atbilstošas darba tirgus prasībām un veicinās konkurētspēju darba tirgū;
5. sekmēt studējošo iespēju sagatavoties izglītības turpināšanai, lai iegūtu 2.līmeņa augstāko profesionālo vai akadēmisko izglītību.

3.3.3. Studiju programmas noslēgumā plānotie studiju rezultāti:

1. sagatavoti speciālisti, kuru zināšanu, prasmju un kompetenču kopums atbilst kvalifikācijai *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*;

2. sagatavotie speciālisti ir konkurētspējīgi *Neatliekamās medicīnas ārsta palīga* profesionālās darbības veikšanai;
3. absolventi ir spējīgi iekļauties darba tirgū un papildināt veselības aprūpes cilvēkresursus ilgtermiņam vajadzīgai nozares attīstībai.

3.4. Paredzētie studiju kursi, studiju moduļi un tiem plānotie studiju rezultāti

3.4.1. Studiju programmas *Ārstniecība (41 721) ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, pamatsastāvdaļas:*

1. Vispārizglītojošie studiju kursi	20 KP (30 ECTS);
2. Nozares studiju kursi	36 KP (54 ECTS);
3. Prakse	16KP (24 ECTS);
4. Kvalifikācijas darbs	8 KP (12 ECTS).

Kopā studiju programmā ir 80 KP (120 ECTS).

Studiju programmas *Ārstniecība (41 721) ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs* obligāto saturu nosaka MK 20.03.2001. noteikumi Nr.141 „Noteikumi par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” un MK 24.03.2009. Noteikumi Nr. 268 „Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā, un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”.

Atbilstoši iepriekšminētajiem noteikumiem, studiju kursi un tiem studiju plānotais rezultāts ir:

Vispārizglītojošie studiju kursi:

- Medicīnas terminoloģija svešvalodā (latīņu, angļu,) 2 KP (A daļa);
- Psiholoģija un socioloģija 2 KP (A daļa);
- Vide un veselība 2KP (A daļa)
- Pedagoģija un veselības izglītība 2 KP (A daļa);
- Pētniecība 2 KP (A daļa);
- Uzņēmējdarbība 6 KP (A daļa).

Tajā skaitā ietilpst arī profesionālās pilnveides kursi 4 KP apjomā, ko veido brīvā izvēle (C daļa). Piedāvāti tiek:

- Darba aizsardzība un darba tiesības 2 KP (C daļa);
- Starpkultūru sakarsme 2 KP (Cdaļa);
- Psihosomatiskā medicīna 2 KP (C daļa).

Brīvās izvēles daļa ir dinamiska, tā saistīta ar studentu papildus interesēm un nepieciešamību uzlabot starpnozaru kompetences, kas nepieciešamas studējošajai personiskajai izaugsmei un attīstībai, pilsoniskajai aktivitātei, sociālajai iekļautībai un nodarbinātībai multikulturālā vidē, tādejādi *plānotais studiju rezultāts* ir studentu pilnveidošanās par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību.

ES līmenī ir definētas astoņas pamatprasmes jeb galvenās kompetences (t. i., zināšanu, prasmju un attieksmes kopums), kuras tiek uzskatītas par nepieciešamām personiskajai izaugsmei un attīstībai, pilsoniskajai aktivitātei, sociālajai iekļautībai un nodarbinātībai.²

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Ieteikums 2006/962/EK par pamatprasmēm mūžizglītībā, OV L 394, 30.12.2006.

Veidojot vispārīzglītojošo studiju kursu studiju *plānotais rezultāts* ir zināšanu, prasmju un kompetenču kopums, kas balstās uz studējošo jau esošajām pamatkompetencēm, tās papildus pilnveidojot, lai nodrošinātu studējošajiem nepieciešamo prasmju kopumu profesijas apguvei:

1. studējošo *izpratne* par veselības aprūpes organizācijas principiem un *zināšanas*, kas nepieciešamas neatliekamās medicīnas ārsta palīgam ikdienas profesionālajā darbībā; *zināšanas* un *izpratne* par medicīnas terminoloģiju un tās nozīmi, un svešvalodu lietošanas *prasme* veselības aprūpes situācijās, kā arī, *izpratne* par valodas nozīmi citu studiju priekšmetu apgūvē; valodas kompetence
2. saskarsmes *prasmes* attiecībās ar kolēģiem, pacientiem, pacientu tuviniekiem; prasme orientēties aktuālās sociālās un sabiedrības problēmās, *izpratne* par sabiedrībā pastāvošajiem institūtiem un sistēmā, tajā skaitā, veselības aprūpes sistēmu, jautājumiem, kas saistīti ar cilvēku garīgo un fizisko un sociālo veselību;
3. *zināšanas* par pedagoģisko procesu un *prasmes* pacientu un to piederīgo izglītošanā par veselības saglabāšanu; neatliekamās medicīnas ārsta palīga patstāvīgai profesionālajai darbībai nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetence uzņēmējdarbībā.

Nozares studiju kursi:

- Anatomija 3 KP (A daļa);
- Fizioloģija un vispārējā patoloģija 1 KP (A daļa);
- Citoloģija un ģenētika 1 KP (A daļa);
- Medicīnas bioķīmija un biofizika 1 KP (A daļa);
- Farmakoloģija 4 KP (A daļa);
- Klīniskās procedūras neatliekamās medicīnas ārsta palīga praksē un propedeutika 4 KP (A daļa);
- Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā 6 KP (A daļa);
- Neatliekamās palīdzības situācijas internajās slimībās 6 KP (A daļa);
- Neatliekamās situācijas pediatrijā 2 KP (A daļa);
- Darba organizācija NMP operatīvās vadības centrā 2 KP (A daļa);
- Prehospitālā neatliekamā palīdzība 4 KP (A daļa)
- Katastrofu; militārā medicīna un civilā aizsardzība 2 KP (A daļa).

Nozares studiju kursu *plānotais studiju rezultāts* ir:

- studenta zināšanas cilvēka funkcionēšanas bioloģiskajos aspektos, spēja novērtēt dažādus organisma funkcionālos stāvokļus, prasme diagnosticēt un veikt nepieciešamās manipulācijas, atbilstoši cilvēka anatomijai un fizioloģijai, prasmes dažādu neatliekamu situāciju pārvaldībā;
- prasmes novērtēt pacienta veselības stāvokli; digitālās prasmes gan neatliekamo medicīnas palīdzības situāciju diagnostikā, gan neatliekamās palīdzības sniegšanā;
- prasmes neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā intensīvās terapijas, reanimācijas, toksikoloģijas un katastrofu medicīnas situācijas, pirmsslimnīcas etapā un stacionāro ārstniecības iestāžu uzņemšanas (neatliekamās medicīniskās palīdzības) nodaļās;

- spēja veikt ekstrēmu situāciju analīzi un spēja pieņemt lēmumus pacienta dzīvības glābšanai, prasmes darboties ārkārtas medicīniskajās un katastrofu situācijās notikuma vietā, veikt cietušo šķirošanu;
- prasme sniegt neatliekamās palīdzības darbības dažādu vecuma grupu pacientiem un dažādos paaugstināta riska apstākļos, tajā skaitā, militāra rakstura ārkārtas situācijās;
- zināšanas un prasmes uzturēt atbilstošu darba vidi; prasmes iesaistīties civilajā aizsardzībā.

Prakse 16 KP (A daļa)

Prakse ir tieši saistīta ar studiju kursu teorētiskajā daļā iegūtajām zināšanām, prasmēm un kompetenci, jo praksē studenti var pilnveidot savas zināšanas, papildināt prasmes un attīstīt kompetences, kas izriet no studiju programmas mērķa – pēc studiju programmas apguves būt kompetentiem sniegt neatliekamo palīdzību dažādās klīniskajās situācijās.

Prakses mērķis ir nostiprināt studenta zināšanas un pilnveidot prasmes neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas gadījumos, pilnveidot spējas izvērtēt pacienta veselības stāvokli, attīstīt prasmi nodrošināt kvalitatīvu neatliekamo palīdzību, attīstīt prasmi izmantot atbilstošas tehnoloģijas, pilnveidot darba vides izpratni, kā arī, veicināt sociālo prasmju pilnveidošanos, tajā skaitā, nepieciešamo saskarsmes prasmju un psiholoģisko īpašību pilnveidošanos, un pilnveidot izpratni par profesionālo ētiku.

Prakses plānotais studiju rezultāts ir studenta kompetence pielietot iegūtās zināšanas un prasmes dažādās neatliekamās medicīnas situācijās neatliekamās medicīnas ārsta palīga profesionālajā darbībā.

Kvalifikācijas darbs 8 KP (A daļa)

Studenti veic pētniecisko darbu, kas saistīts ar profesiju. Studentu pētnieciskais darbs izpaužas kvalifikācijas darbu izstrādes procesā. Plānotais studiju rezultāts ir iegūta neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikācija.

Pētniecības uzdevumi studiju procesā Studiju programmā *Ārstniecība* ar iegūstamo kvalifikāciju *neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*:

1. nodrošināt studiju programmas sistemātisku pilnveidi un atbilstību jaunākajām zinātniskajām tendencēm;
2. sekmēt studijās veikto pētniecisko darbu kvalitāti;
3. nodrošināt regulāru studentu un docētāju pasīvās pētniecības procesu (jaunākās zinātniskās literatūras izpēti, piedalīšanās lekcijās, semināros, kongresos gan Latvijā, gan ārvalstīs);
4. organizēt sadarbību ar ES un trešo valstu medicīnas koledžām, nolūkā sekmēt studiju procesa kvalitāti, akadēmisko un zinātniski pētniecisko sadarbību;
5. organizēt studentu un docētāju iesaistīšanos starptautiskās apmaiņas programmās un vieslektoru piesaisti.

3.5. Studiju programmas *Ārstniecība* (41 721), ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, plānoto studiju rezultātu apraksts un programmas kvalitātes vadība

Studiju programmas apguves rezultāts ir *neatliekamās medicīnas ārsta palīga* profesijā nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences, kuras noteiktas MK 268 Noteikumos par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu. Tās ir:

Zināšanas:

1. skaidro aprūpes pamatjēdzienus: cilvēks, veselība, vide, aprūpe – un to savstarpējo saistību;
2. novērtē drošas vides uzturēšanas principus pacient, infekciju kontrolin
3. pārzina dažādu organisma sistēmu slimību veidus, ārstēšanas indikācijas un kontrindikācijas, vides higiēnu, pielietojamos materiālus;
4. pārzina pacienta izmeklēšanu, diagnostikā izmantotās metodes un ierīces, farmakoloģiju ar receptūru, datu konfidencialitātes un medicīniskās dokumentācijas aizpildīšanas kārtību;
5. pārzina neatliekamās palīdzības algoritmu.

Prasmes:

1. Novērtē pacienta aktuālo veselība stāvokli.
2. Sagatavo darba vidi, nepieciešamo aprīkojumu, aparatūru, materiālus un palīg līdzekļus atbilstoši pacienta stāvoklim.
3. Izprot neatliekamās un katastrofu medicīnas pacienta situācijas, spēj veikt pacientu šķirošanu negadījuma vai katastrofas vietā.
4. Veic sniegtās palīdzības rezultātu novērtēšanu un dokumentēt to, nodrošināt medicīniskās dokumentācijas uzglabāšanu, nodrošināt konfidencialitāti.
5. Strādā komandā.
6. Nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību.
7. Iegūst, novērtē un dokumentē pacienta datus.
8. Veic pacientu, viņa ģimenes locekļu, veselības aprūpes komandas speciālistu, sabiedrības izglītošanas darbu.
9. Sadarbojas ar citiem veselības un sociālās aprūpes profesionāļiem un institūcijām.
10. Nodrošina un uztur drošu darba vidi.
11. Lieto informācijas tehnoloģijas.
12. Spēj veikt neatliekamajā medicīnā pielietojamās procedūras pacientiem atbilstoši standartiem.
13. Spēj strādāt komandā, veicot pacientu aprūpi stacionārā un veicot aprūpi ambulatori.
14. Spēj pielietot medicīniskās tehnoloģijas pacientu aprūpē.
15. Spēj piedalīties veselības veicināšanas pasākumu veikšanā pacientu veselības atjaunošanai, uzturēšanai un saglabāšanai.

16. Spēj pielietot profesionālo terminoloģiju.

Kompetences:

1. Nodrošina profesionālu saskarsmi ar pacientu.
2. Diferencē veselības stāvokļa traucējumus.
3. Izmanto datu bāzes un patstāvīgi iepazīstas ar novitātēm specialitātē.
4. Uzņemas atbildību par nepārtrauktu savu profesionālo pilnveidi.
5. Izvērtē profesionālos rezultātus.
6. Lieto atbilstošas medicīniskās ierīces un farmakoloģiskos līdzekļus.
7. Izvērtē indikācijas un kontrindikācijas ārstnieciskajām darbībām.
8. Ievēro profesionālo ētiku un konfidencialitāti saskarsmē ar pacientu, veido labestīgu, saprotošu un profesionālu dialogu ar pacientiem, darba devējiem un kolēģiem.
9. Ievieš jaunākos uz pierādījumiem balstītus, kā arī labas prakses akceptētus sasniegumus veselības aprūpes jomā savā darbā.
10. Plāno izglītojošu darbu, lai veicinātu pacienta aktīvu un apzinātu līdzdalību atveseļošanās procesā.
11. Uzņemas atbildību par savas profesionālās darbības rezultātiem.

Lai nodrošinātu studiju programmas *Ārstniecība (41 721)*, ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, iekšējo kvalitāti, ir paredzēti vairāki posmi:

1. Docētāji regulāri pārskata docējamo studiju kursu saturu. Studiju programmas saturs tiek izskatīts studiju programmas *Ārstniecība* Padomē, saskaņots Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes Domē
2. Sekmju vērtēšana katra semestra beigās, izskatot sekmības rezultātus studiju programmas *Ārstniecība* Padomē.
3. Notiek studiju programmas kursu hospitācija. Hospitācijas procesā piedalās studiju nodaļas vadītāja un prakses vadītāja (hospitācija prakšu vietās), kā arī, docētāji, ja studiju kursā iesaistīti vairāki docētāji, tā apmainoties pieredzē un papildinot un kopīgi pārskatot kursa saturu.
4. Studējošo aptaujas par studiju kursu un studiju vides kvalitāti
5. Absolventu aptaujas, kas sniedz atgriezenisko saiti par iespēju iesaistīties darba tirgū
6. Darba devēju aptaujas, kas sniedz atgriezenisko saiti par absolventu zināšanām, prasmēm un kompetenci un palīdz uzlabot gan studiju programmas satura gan organizācijas procesa kvalitāti.
7. Studiju programmas rezultātu izvērtēšana Studiju virziena iekšējās kvalitātes padomē pirms ikgadējā studiju virziena Veselības aprūpe pašvērtējuma ziņojuma publicēšanas
8. Pētniecības virzienu un tēmu izvērtēšana studentu kvalifikācijas darbiem, piedalīšanās studentu zinātniskajās konferencēs, sadarbības partneru piesaiste

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā ir izstrādāta *Kvalitātes Politika*. Tā apraksta studiju procesa iekšējās kvalitātes vadības sistēmu, nosaka tās organizācijas principus, kā arī, pašnovērtēšanās indikatorus, lai uzlabotu un pilnveidotu studiju procesa kvalitāti izglītības iestādē. Studiju procesa iekšējās kvalitātes vadības organizēšana aprakstīta Koledžas Kvalitātes Vadības Rokasgrāmatā (pieejama Koledžā).

3.6. Studiju programmas *Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, studiju kursu laika plānojums un pārbaudes formas

Studiju programmas *Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, laika plānojums un pārbaudes formas atbilst:

- Augstskolu likumam;
- MK noteikumiem par 1.līmeņa profesionālo augstāko izglītību;
- RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas Nolikumam par studiju pārbaudījumu kārtību (sk. http://www.rcmc.lv/uploads/Nolikumi/nolikums_par_studiju_parbaudijumu_kartibu.pdf).

Studiju programmas *Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, studiju kursu **laika plānojums** paredz **divu gadu pilna laika studijas**. Katrā semestrī paredzēts apgūt studiju kursus **20 KP** apjomā. Kopā abos studiju gados ir 80 KP, no tiem 76 KP veido obligātie jeb A daļas kursi (tajā skaitā Prakse un Kvalifikācijas darbs un Valsts noslēguma pārbaudījums) un 4 KP izvēles jeb C daļas kursi. Reflektantiem, kas tiks uzņemti studiju programmā atbilstoši MK 10.01.2012. Noteikumiem Nr. 36 „Iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtu studiju rezultātu atzīšanas noteikumi”, studiju laika plānojums tiks organizēts pēc individuāla plāna.

Studiju programmas *Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, īstenošanā kontaktstundās tiks izmantotas gan tradicionālās mācīšanās formas (lekcijas, seminārnodarbības, praktiskās nodarbības), gan interaktīvās mācību metodes jeb *mācīšanās darot*, ko īstēnos, lai apgūtu klīniskās un neatliekamās medicīnas ārsta palīgam nepieciešamās prasmes, izmantojot dažādus manekenus un simulācijas ierīces. Tiks izmantotas klīnisko prasmju simulācijas ierīces ne tikai RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas mācību laboratorijās, bet arī RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrā.

Atbilstoši MK 20.03.2001. noteikumiem Nr. 141 „Noteikumi par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”, ne mazāk kā 30% no studiju kursu apjoma tiks īstenoti praktiski. Studiju programmas *Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, īstenošana plānā (skatīt 3.1. un 3.2. tabulu) ir iekļauti: studiju kursu nosaukums, struktūrvienība, kura realizē studiju kursu, kredītpunkti semestrī un studiju programmā kopumā, kontaktstundu sadalījums, studiju kursu rezultātu nobeiguma kontroles veidi (zināšanu vērtēšanas formas). Patstāvīgā darba uzdevumi un to izpildes kontroles veidi ir noteikti tudiju programmas *Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, programmas mācību kursu aprakstos (skatīt 4.nodaļu).

3.1. tabula. RSU Sarkanā Krusta Medicīnas Koledžas pilna laika klātienes pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma ‘ĀRSTNIECĪBA (41721) plāns 2016./2017. akadēmiskajam gadam

**RSU Sarkanā Krusta Medicīnas Koledžas pilna laika klātienes pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības
1. studiju gada studiju programma ‘ĀRSTNIECĪBA (41721) plāns 2016./2017. akadēmiskajam gadam**

Nr.	Studiju kurss	Struktūrvienība, kura realizē studiju kursu	Kursa.kateg.	KP gadā	Kontakt.nod.stundu sk.	Lekciju stundu sk.	Pr.n.stundu sk.	1. semestris - 20 nedēļas						2. semestris - 20 nedēļas					
								Kontakt.nod.stundu sk.				Kontroles veids	KP semestrī	Kontakt.nod.stundu sk.				Kontroles veids	KP semestrī
								Nedēļā		Semestrī				Nedēļā		Semestrī			
								Lec.	Nod.	Lec.	Nod.			Lec.	Nod.	Lec.	Nod.		
1.	Medicīnas terminoloģija svešvalodās	RSU SKMK	A	2	36	4	32			4	32	E	2						
1.1	Medicīnas terminoloģija angļu valodā	RSU SKMK	A	1	18	2	16			2	16	i	1						
1.2	Medicīnas terminoloģija latīņu valodā	RSU SKMK	A	1	18	2	16			2	16	i	1						
2.	Psiholoģija un socioloģija		A	2	36	16	20			16	20	E	2						
2.1	Saskarsmes psiholoģija	RSU SKMK	A	1	18	8	10			8	10	i	1						
2.2	Socioloģijas pamati	RSU SKMK	A	1	18	8	10			8	10	i	1						
3.	Cilvēka funkcionēšanas bioloģiskie aspekti	RSU SKMK	A	6	76	26	60			26	60	E	6						
3.1	Citoloģija un ģenētika	RSU SKMK	A	1	18	8	10			8	10	i	1						
3.2	Medicīnas bioķīmija un biofizika	RSU SKMK	A	1	18	8	10			8	10	i	1						
3.3	Anatomija	RSU SKMK	A	3	36	0	36			0	36	I	2						
3.4	Fizioloģija un vispārējā patoloģija		A	1	18	8	10			8	10	i	1						
4.	Vide un veselība	RSUSMK	A	2	16	8	8			8	8	E	2						
4.1.	Mikrobioloģija un parazitoloģija	RSU SKMK	A	1	8	4	4			4	4	i	1						
4.2.	Higiēna	RSU SKMK	A	1	8	4	4			4	4	i	1						

5.	Klīniskās procedūras ārsta palīga praksē un propedeitika	RSU SKMK	A	4	76	16	60			16	18	i	1			0	42	E	4
5.1	Propedeitika, diagnostikās metodes un radioloģija	RSU SKMK	A	1	16	8	8			8	8	i	1						
5.2	Klīniskās procedūras ārsta palīga praksē	RSU SKMK	A	3	60	8	52			8	10	i	1			0	42	E	3
6.	Farmakoloģija	RSU SKMK	A	4	64	18	46			10	30	i	2			8	16	E	2
7.	Pedagoģija un veselības izglītība	RSU SKMK	A	2	16	6	10									6	10	I	2
8.	Uzņēmējdarbība	RSU SKMK	A	6	68	28	40			20	28	I	4			8	12	E	2
8.1.	Ekonomika un uzņēmējdarbības pamati	RSU SKMK	A	1	16	8	8			8	8	i	1						
8.2	Ievads specialitātē un profesionālā ētika	RSU SKMK	A	1	10	4	6									4	6	i	1
8.3	Grāmatvedība un lietvedība	RSU SKMK	A	1	10	4	6			4	6	i	1						
8.4	Ārsta palīga darba juridiskie aspekti	RSU SKMK	A	1	10	4	6									4	6	i	1
8.5	Projektu sagatavošana un vadība	RSU SKMK	A	1	10	4	6			4	6	i	1						
8.6	Informācijas tehnoloģijas un statistika	RSU SKMK	A	1	12	4	8			4	8	i	1						
9.	Prakse	RSU SKMK	A	8	0	0	0											Pr. atsk	8
10.	Izvēles kurss	RSU SKMK	C	4												12	20	E	4
10.1	Darba aizsardzība un darba tiesības	RSU SKMK	C	2	16	6	10									6	10	E	2
10.2	Starpkultūru saskarsme	RSU SKMK	C	2	16	6	10									6	10	E	2
10.3	Psihosomatiskā medicīna	RSU SKMK	C	2	16	6	10									6	10	E	2
	Kopā			40	156	672				112	242		20			42	432		20

Kredītpunktu skaits semestrī: 20 KP

Kredītpunktu skaits semestrī: 20 KP

3.2. tabula. RSU Sarkanā Krusta Medicīnas Koledžas pilna laika klātienes pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības

2. studiju gada studiju programma ‘ĀRSTNIECĪBA’ (41721) plāns 2017./2018. akadēmiskajam gadam

Nr.	Studiju kurss	Struktūrvienība, kura realizē studiju kursu	Kursa.kateg.	KP gadā	Kontakt.nod.stundu sk.	Lekciju stundu sk.	Pr.n.stundu sk.	1.semestris - 20 nedēļas						2.semestris - 20 nedēļas					
								Kontakt.nod.stundu sk.				Kontroles veids	KP semestrī	Kontakt.nod.stundu sk.				Kontroles veids	KP semestrī
								Nedēļā		Semestrī				Nedēļā		Semestrī			
								Lec.	Nod	Lec.	Nod.			Lec.	Nod.	Lec.	Nod.		
1.	Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā	RSUSKMK	A	6	72	24	48			24	48	E	6						
1.1.	Neatliekamās situācijas vispārējā ķirurģijā	RSU SKMK	A	1.5	18	6	12			6	12	i	1,5						
1.2.	Neatliekamās situācijas traumatoloģijā un mikroķirurģijā	RSUSKMK	A	1,5	18	6	12			6	12	i	1,5						
1.3	Neatliekamās situācijas oftalmoloģijā un LOR	RSU SKMK	A	1	12	4	8			4	8	i	1						
1.4	Neatliekamās situācijas uroloģijā un ginekoloģijā	RSU SKMK	A	1	12	4	8			4	8	i	1						
1.5.	Neatliekamās situācijas dzemdniecībā	RSU SKMK	A	1	12	4	8			4	8	i	1						
2.	Neatliekamās palīdzības situācijas internajās slimībās	RSU SKMK	A	6	76	10	66			10	66	E	6						
2.1.	Neatliekamās situācijas kardioloģijā un pulmonoloģijā	RSU SKMK	A	1,5	18	0	18			0	18	i	1,5						
2.2.	Elektrokardiogrāfija	RSU SKMK	A	2	28	0	28			0	28	i	2						
2.3.	Neatliekamās situācijas neiroloģijā un endokrinoloģijā	RSU SKMK	A	1,5	18	6	12			6	12	i	1,5						
2.4	Neatliekamās situācijas nefroloģijā un infekciju slimībās	RSU SKMK	A	1	12	4	8			4	8	i	1						
3.	Neatliekamās situācijas pediatrijā	RSU SKMK	A	2	20	8	12			8	12	I	2						

4.	Darba organizācija NMP operatīvās vadības centrā	RSU SKMK	A	2	20	8	12									8	12	E	2
4.1	Dispičera darbs un digitālās prasmes operatīvās vadības centrā	RSU SKMK	A	1	14	4	10									4	10	i	1
4.2	Darba aizsardzība un darba tiesības	RSU SKMK	A	1	10	6	4									6	4	i	1
5.	Prehospitālā neatliekamā palīdzība	RSU SKMK	A	4	40	16	24			16	24	E	4						
5.1	Reanimatoloģija un intensīvā terapija	RSU SKMK	A	2	20	8	12			8	12	I	2						
5.2	Toksikoloģija	RSU SKMK	A	1	10	4	6			4	6	i	1						
5.3	Neatliekamās situācijas psihiatrijā un narkoloģijā	RSU SKMK	A	1	16	10	6			10	6	i	1						
6.	Katastrofu; militārā medicīna un civilā aizsardzība	RSU SKMK	A	2	20	8	12			4	6	i	1			4	6	E	1
7.	Pētniecība	RSU SKMK	A	2	20	8	12			4	6	i	1			4	6	I	1
8.	Prakse	RSU SKMK	A	8	4	0	0									4	0	Pr. aizst	8
9.	Kvalifikācijas darba izstrāde un valsts noslīguma pārbaudījums	RSU SKMK	A	8	2	2	0									2	0	E	8
	Kopā			40	244	92	495			70	134		20			22	344		20

Kredītpunktu skaits semestrī: 20 KP

Kredītpunktu skaits semestrī: 20 KP

4. 4. Piedāvājamās izglītības saturs

4.1. Studiju kursu apraksti

4.1.1. Vispārizglītojošie mācību kursi

Vispārizglītojošie mācību kursi, atbilstoši MK 20.03.2001. noteikumiem Nr. 141 „Noteikumi par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”, 20 KP apjomā tika veidoti no:

Humanitāro zinātņu kursiem:

- *Medicīnas terminoloģija svešvalodās 2 KP* (Medicīnas terminoloģija angļu valodā 1 KP; Medicīnas terminoloģija latīņu valodā 1 KP).

Sociālo zinātņu kursiem:

- *Psiholoģija un Socioloģija 2 KP* (Saskarsmes psiholoģija 1 KP; Socioloģijas pamati 1KP);
- *Pedagoģija un veselības izglītība 2 KP*;
- *Pētniecība 2 KP*.

Tajā skaitā ietilpst arī profesionālās pilnveides kursi 4 KP apjomā, ko veido brīvā izvēle (C daļa).
Piedāvāti tiek:

- *Darba aizsardzība un darba tiesības 2KP*
- *Starpkultūru saskarsme 2KP*

Dabaszinātņu, tehnisko zinātņu un informācijas tehnoloģiju studiju kursiem:

- *Cilvēka funkcionēšanas bioloģiskie aspekti 6 KP* (Citoloģija un ģenētika 1 KP; Medicīnas bioķīmija un biofizika 1KP; Anatomija 3KP; Fizioloģija un vispārējā patoloģija 1 KP)
- *Vide un veselība 2 KP* (Mikrobioloģija ar parazitoloģiju 1 KP; Higiēna 1 KP)

4.1.2. Vispārizglītojošo studiju kursu satura apraksti

Humanitāro zinātņu kursi

Kursu apraksts:

1.Studiju kursa nosaukums : Medicīnas terminoloģija angļu valodā

1. Studiju kursa kods : NMP Ārstniecība
2. Akadēmiskā struktūrvienība: RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga LV-1009, tālrunis +371 67273154; e-pasts studinfo@rcmc.lv, Liene Veitnere @rcmc.lv
3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs : I. Norko
4. Studiju kursa vadītājs: lektore Ārija Briķe
5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: Ārija Briķe
6. Studiju programma, studiju gads : "Ārstniecība" 1.studiju gads, 1.semestris
7. LV kredītpunkti (KP) 1
8. ECTS kredītpunkti (1KP= 1,5 ECTS)
9. Valoda: latviešu valoda
10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A- obligāts studiju kurss
11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: vidējā līmeņa vispārējās angļu valodas zināšanas
12. Studiju kursa mērķis : veicināt studentu medicīnas angļu valodas apguvi
13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c.)	Skaitis	Norises vieta
1.	Svešvalodas loma mediķa karjerā	Ievadlekcija	1	RSU SKMK
2	Nelaimes gadījumi un neatliekami gadījumi	Lekcija	1	RSU SKMK
2	Cilvēka ķermenis	seminārnodarbība	4	RSU SKMK
3.	Pacients	seminārnodarbība	2	RSU SKMK
4.	Slimnieka izmeklēšanas metodes	seminārnodarbība	3	RSU SKMK
5.	Sāpes, to raksturojums	seminārnodarbība	2	RSU SKMK
6.	Simptomi	seminārnodarbība	2	RSU SKMK
7.	Cietušo uzņemšana slimnīcā	seminārnodarbība	3	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

- ✓ patstāvīga medicīnas tekstu lasīšana
- ✓ medicīnas materiālu - attēlu pētīšana, vingrinājumu pildīšana

- ✓ informācijas meklēšana Internetā, kā arī bibliotēkā, un
- ✓ apgūto zināšanu lietošana angļu valodas nodarbībās
- ✓ sarunvalodā un patstāvīgās pārbaudes darbos.

15. Studiju rezultāti:

16. Zināšanas: Studentiem ir medicīnas leksikas zināšanas angļu valodā

Prasmes un iemaņas: Saprot pieejamo informāciju angļu valodā par medicīnas jautājumiem no dažādiem avotiem, studentiem ir sarunvalodas iemaņas.

Kompetence: Studenti ir lietpratīgi angļu valodā medicīnas jautājumos savā nākotnes darbības sfērā, spējīgi prezentēt izvēlētas tēmas par medicīnas un veselības jautājumiem studiju kursa beigās.

17. Gala pārbaudījuma veids:

Ieskaite:

Teksta lasīšana par medicīnas jautājumiem, izpratne un izvirzīto uzdevumu izpilde. Klausīšanās uzdevums par medicīnas tēmu.

18. Vērtēšanas kritēriji:

Selektīvajos testos par minimālo zināšanu līmeni 55% zemākais vērtējums – 4 balles.

Eksāmenā minimālais zināšanu līmenis 75% ar zemāko vērtējumu 5 balles.

19. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra

1. English in Medicine by E.H.Glendinning, B.A.S.Holmstrom, Cambridge University Press 2005;
2. Oxford English for Careers Nursing 1 by T.Grice, Oxford University Press 2013;
3. Nursing 2 by T.Grice and James Greenan Oxford University Press 2013;
4. Medicine 1 by Sam McCarter Oxford University Press 2013.
5. Vocabulary Workbook Medicine 3rd edit. by A&C Black, London 2009;
6. Concise Medical Dictionary, Oxford University Press 2010.

Papildus literatūra www.oup.com/elf/oefc

Studiju kursa apraksts

2. Studiju kursa nosaukums: Medicīnas terminoloģija Latīņu valodā

1. **Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
4. **Studiju kursa vadītājs: docente Gaida Preimane**
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: G. Preimane**
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** 1. studiju gads, 1. semestris
7. **LV kredītpunkti (KP):** 1 KP
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 1,5
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** pamatzināšanas latīņu valodas fonētikā un gramatikā .
12. **Studiju kursa mērķis:** nākamais NMPD strādājošais Ārsta palīgs iegūst kvalitatīvai profesionālai darbībai nepieciešamās pamatzināšanas medicīniskajā terminoloģijā latīņu valodā.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma	Stundu skaits	Norises vieta
1.	Medicīniskajā terminoloģijā biežāk lietojamie lietvārdi, to izmantošana diagnožu veidošanā .	lekcija	2	RSU SKMK
2.	Darbības vārdi , to izmantošana medicīnā .	seminārs	3	RSU SKMK
3.	Medicīniskajā terminoloģijā biežāk lietojamie īpašības vārdi, to saskaņošana ar lietvārdiem.	seminārs	4	RSU SKMK
4.	Grieķu izcelsmes vārdi medicīniskajā terminoloģijā	seminārs	3	RSU SKMK
5.	Recepte, tās latīniskās daļas izrakstīšanas noteikumi.	seminārs	3	RSU SKMK
6.	Medicīnas terminoloģijā lietojamie apstākļa vārdi, vietniekvārdi , prievārdi un saikļi .	seminārs	3	RSU SKMK

14. **Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:** students patstāvīgi pilda docētāja uzdotos vingrinājumus tulkojumos, diagnožu veidošanā.

15. **Studiju rezultāti:**

- **Zināšanas:** students zin medicīnas praksē biežāk lietojamus latīņu vārdus, to savstarpējo saskaņošanu dzimtā un skaitlī, pareizo vārdu kārtību teikumā.
- **Prasmes un iemaņas:** students ir spējīgs pareizi latīniski noformulēt anatomiskos terminus, slimību diagnozes, Receptes latīnisko daļu.
- **Kompetence:** students izprot un var pielietot galvenās likumsakarības latīņu medicīnisko tekstu un terminu veidošanā.

16. **Gala pārbaudījuma veids:** ieskaite ar esejas tipa testu tests

17. **Vērtēšanas kritēriji:** studenta iegūto zināšanu atbilstība mācību kursa mērķim:

- ✓ ir atbilstošs vārdu krājums medicīniskajā Latīņu valodā,
- ✓ pareiza vārdu kārtības un galotņu izmantošana.

18. **Literatūras saraksts:**

Ieteicamā literatūra :

1. K. Rudzītis . Terminologia medica. Rīga, 2005. gads
2. J.Strads. Latīņu valodas konspektīvā gramatika . Rīga, 2002.
3. J.Gorodkova . Latīņu valoda. Rīga , 1994.

Papildus literatūra :

Metodiskie materiāli Latīņu valodā . Rīga, 2015.

Sociālo zinātņu kursi

Studiju kursu apraksts

3.Studiju kursa nosaukums: Psiholoģija un socioloģija

3.1 Saskarsmes psiholoģija

- 1. Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
- 2. Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
- 3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I.Norko**
- 4. Studiju kursa vadītājs: docente Ināra Upmale**
- 5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: Lilita Danilāne**
- 6. Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 1. studiju gads, 2. semestris
- 7. LV kredītpunkti (KP): 2 KP (1 KP Saskarsmes psiholoģija, 1 KP Socioloģijas pamati)**
- 8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 3**
- 9. Valoda: latviešu valoda**
- 10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurss**
- 11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: nav nepieciešams**
- 12. Studiju kursa mērķis:** veidot izpratni par indivīda personības veidošanās galvenajiem nosacījumiem un pilnveidot studējošo prasmes veidot pozitīvas attiecības dažādās grupās.
- 13. Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaits	Norises vieta
1.	Ievads psiholoģijā. Jēdzieni “psihe” un “psiholoģija”. Personības būtība, struktūra un attīstība. Gribas un rakstura veidošanās. Vērtības un ideāli. Temperamentu tipi, raksturu īpatnības.	lekcija	2	RSU SKMK
2.	Saskarsmes raksturojums, struktūra, veidi un stili. Saskarsmes iedalījums: uztvere, komunikācija, mijiedarbība. Saskarsme dažādās vecuma grupās. Saskarsme veselības aprūpē. Biopsihosociālie faktori veselības aprūpē.	lekcija	2	RSU SKMK
3.	Uztvere: identifikācija, empātija (empātijas līmeņi, empātija pret agresīvu partneri) stereotipi,	lekcija	2	RSU SKMK

	aizspriedumi. Profesionālās saskarsmes īpatnības dažādos vecumposmos;			
4.	Komunikācijas veidi: verbālā (prasme sniegt informāciju, prasme klausīties, prasme uzdot jautājumus, pacientu intervijas); neverbālā komunikācija (žesti, pozas, mīmika, saskarsmes attālumi). Komunikācijas barjeras, to novēršana.	Lekcija Nodarbība	2 2	RSU SKMK
5.	Saskarsme komandas darbā. Konfliktsituāciju veidošanās, sava uzvedības stila novērtēšana konfliktsituācijās. Manipulēšanas paņēmieni apzināšana un neitralizēšana. Partnera interešu un viedokļa respektēšana	Nodarbība	4	RSU SKMK
6	Patstāvīgā darba prezentācija, grupu diskusijas par saskarsmi ietekmējošiem faktoriem	seminārnodarbība	4	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Patstāvīgais darbs ietver referāta sagatavošanu līdz 10 lpp. apjomā. Referāta prezentācija līdz 7 minūtēm. Referāta tēmas:

- ✓ Saskarsme dažādās vecuma grupās,
- ✓ Konfliktsituācijas un to risināšanas veidi darba kolektīvā
- ✓ Pacients un iespējamās komunikācijas barjeras

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** pēc studiju priekšmeta programmas apguves studējošais zinās psiholoģijas pamatjēdzienus, izpratīs un orientēsies saskarsmes psiholoģijas kategorijās, zinās biopsihosociālo faktoru jēdzienu un to ietekmes uz cilvēka veselību, zinās un izpratīs biopsihosociālās pieejas nozīmi veselības aprūpes sistēmā, zinās kā veidot saskarsmi ar apkārtējiem. Spēs raksturot saskarsmes mērķus, uzdevumus un barjeras, zināspār saskarsmes specifiku veselības aprūpē, analizēs konfliktu situācijas, zinās kādi faktori ietekmē saskarsmi grupā.
- **Prasmes un iemaņas:** studējošie pratīs novērtēt savas un citu cilvēku saskarsmes kļūdas, demonstrēs efektīvas starppersonu mijiedarbības prasmes, spēs laicīgi veikt adekvātas korekcijas saskarsmes procesā un izpratīs un spēs atbilstoši mainīt savu saskarsmes stilu.
- **Kompetence:** studējošie spēs pieņemt lēmumus ikdienas saskarsmē darbā un dzīvē gan komandā, gan saskarsmē ar pacientiem, izmantojot teorētiskās zināšanas un iegūtās prasmes.

16. Gala pārbaudījuma veids: eksāmens pēc studiju kursa *Psiholoģija un socioloģija*

17. Vērtēšanas kritēriji:

- ✓ Gala pārbaudījuma vērtēšana (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā – 30%).

- ✓ Patstāvīgā darba vērtēšana-referāts (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā – 20%).
- ✓ Praktiskās nodarbības – prezentācija, iesaistīšanās situāciju modelēšanā, analizē, diskusijā – (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā - 50%).

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra:

1. Dubkēvičs L. Saskarsme audzēkņiem. –Rīga: „Jumava”, 2006. – 223 lpp.
2. Omārova S. Cilvēks runā ar cilvēku. Saskarsmes psiholoģija.-Rīga.:Raka, 2009
3. Reņģe, V. Psiholoģija. Savstarpējo attiecību psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.
4. Reņģe, V. Sociālā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC, 2002

Papildus literatūra

1. Keyton J. Communication & organizational culture :a key to understanding work experiences. -Thousand Oaks ; London ; New Delhi : SAGE Publications, 2005
2. Sabiedrības integrācijas fonda projekta „Apmācību kursa „Starpkultūru komunikācija” izstrāde un ieviešana” Rokasgrāmata., 2009; LR Kultūras ministrija; 99 lpp (pieejams http://cilvektiesibas.org.lv/site/record/docs/2012/02/07/rokasgramata_starp_kulturu_komunikacija.pdf)

3.Studiju kursa nosaukums: Psiholoģija un socioloģija

3.2 Socioloģijas pamati

1.Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība

2.Akadēmiskā struktūrvienība: RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv

3.Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I.Norko

4.Studiju kursa vadītājs: docente Ināra Upmale

5.Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: Ināra Upmale

6.Studiju programma, studiju gads, semestris: studiju programma Ārstniecība, 1. studiju gads, 1. semestris

7.LV kredītpunkti (KP): 2 KP (1 KP Saskarsmes psiholoģija, 1 KP Socioloģijas pamati)

8.ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 3

9.Valoda: latviešu valoda

10.Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurss

11.Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: socioloģijas pamati

12.Studiju kursa mērķis: Iepazīstināt studentus ar socioloģijas pamatjēdzieniem un sniegt pamatzināšanas par sabiedrību, tajā pastāvošajām vērtību sistēmām, sociālajiem institūtiem un sociālās uzvedības modeļiem, ka arī, veidot studējošo izpratni veselības aprūpes sistēmu ka sociālu institūtu, par indivīda uzvedību medicīnas sfērā, slimnieka lomu un slimību kā sociālu pieredzi.

13.Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Jēdziens “socioloģija” un socioloģijas attīstības raksturojums Analizēt jēdzienu “sociālais” un izprast indivīda socializācijas procesu Raksturot sociālo mijiedarbību un sabiedrību kā integrētu sociālo sistēmu	Lekcija	2	RSU SKMK
2.	Medicīnas socioloģija. Medicīna un sabiedrība. Sociālie aspekti un indivīda uzvedība medicīnas sfērā. Slimnieka loma, slimība kā pieredze.	Lekcija Nodarbība	2 2	RSU SKMK
3.	Veselības aprūpes profesijas. Veselības aprūpes organizācija. Slimību etioloģijas sociālie faktori. Dzimstības uz mirstības sociālie faktori. Jēdzienu <i>Veselības izpratība, veselības kompetence</i> skaidrojums.	Nodarbība	4	RSU SKMK

4.	Dažādu veselības aprūpes sistēmu veidošanās, attīstība un to sociālās sekas (maksas, valsts).	Lekcija	2	RSU SKMK
5.	Socioloģiskā pētījuma plānošana un praktiskā izpilde. Socioloģiskā pētījuma datu analīze un prezentācija	Lekcija Nodarbība	2 4	RSU SKMK

14.Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Patstāvīgais darbs mājās – eseja. Tēmas:

- ✓ Atkarību izraisošo vielu ietekme jauniešu subkultūrā.
- ✓ Nabadzība un veselība-vai savienojami jēdzieni?
- ✓ Sociālās mobilitātes cēloņi un sekas Latvijā
- ✓ Konflikti veselības aprūpē – cēloņi un risinājumi
- ✓ Korupcija medicīnā – mīti un realitāte
- ✓ Sabiedrība virtuālajā vidē-indivīds un sociālie tīkli
- ✓ Kultūras vērtību un normu ietekme veselības aprūpes vēsturiskajā attīstībā.
- ✓ Veselības aprūpe Latvijā pēc 50.gadiem.
- ✓ Uztura bagātinātāju lietošanas iemesli sporta zāļu apmeklētāju vidū.

15.Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** Studenti gūs pamatzināšanas par sabiedrību un tās sociālo diferenciaciju un integrāciju, iedzīvotāju sociālajām vajadzībām, sociālajiem riskiem, valsts sociālo aizsardzību un palīdzību, veselības aprūpes sistēmu. Zināšanas kā vieglāk orientēties sabiedrības sociālajos procesos, pētniecības metožu un socioloģisku, tajā skaitā medicīnas socioloģisko pētījumu organizēšanas apgūvē. Pratīs ieraudzīt apkārtējo pasauli no cita redzes leņķa, pieņemt, ka ir iespējams citādāks dzīves veids un sociālā pieredze
- **Prasmes un iemaņas:** Pratīs raksturot medicīnas socioloģiju, veikt slimnieka lomas izpēti, noskaidrot saistību starp veselību un dažādiem mainīgajiem apstākļiem (iepriekšējiem un ātrējiem). Pratīs analizēt slimību etioloģijas sociālos aspektus.
- **Kompetence:** Apgūstot šo kursu studējošie spēš analizēt un pacientiem izskaidrot veselību ietekmējošos sociālos faktorus, spēš novērtēt nepieciešamos veselības aprūpes pasākumus dažādu sociālo slāņu iedzīvotājiem, spēš analizēt un izmantot socioloģisko aptauju datus un veselības aprūpes statistikas datus. Palīdzēs veidot sabiedrībā veselības kompetenci.

16.Gala pārbaudījuma veids: eksāmens

17.Vērtēšanas kritēriji:

- ✓ Gala pārbaudījumu vērtēšana (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā – 30%).
- ✓ Patstāvīgā darba vērtēšana (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā – 20%).
Patstāvīgais darbs mājās – eseja. Esejas apjoms- 5 lpp

- ✓ Praktiskās nodarbības vērtēšana –seminārnodarbībās situāciju modelēšana, analīze, diskusija – (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā - 50%).

18.Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra;

1. Ozolzīle G. Socioloģija : Rīga : Biznesa vadības koledža, 2009., 253 lpp
2. The sociology of health and illness : edited by Michael Bury and Jonathan Gabe. London ;New York : Routledge, 2004. 396 lpp
3. Haralambos M. Sociology : themes and perspectives / Haralambos & Holborn. 7th ed. London : Collins, 2008, 954 lpp
4. Sociology as applied to medicine / edited by Graham Scambler. 6th ed. Edinburgh [etc.] : Saunders/Elsevier, 2008., 348 lpp
5. Upmale I. Socioloģija. Mācību materiāls,-Rīga: Sarkanā Krusta medicīnas koledža, 2006, 142 lpp
6. Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes. Sastādītāja K. Mārtinsone. R.Raka, 2011, 284

Papildus literatūra

1. Гиденс Э. Социология,- Москва, 2001; 629 lpp
2. Максимова Т.М Социальный градиент в формировании здоровья населения ,-Москва, 2005
3. Эволюция и проблемы современной социологии медицины, *piejams:*
<http://www.ecsocman.edu.ru>

4. Studiju kursa nosaukums: Pedagoģija un veselības izglītība

1. **Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** Iveta Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** docente I.Odiņa
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Inga Odiņa, Evija Dompalma-Linuža
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 1.studiju gads, 2.studiju semestris
7. **LV kredītpunkti (KP):** 2 KP
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 3
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** ētika, filozofija, psiholoģija
12. **Studiju kursa mērķis:** pamatojoties uz pedagoģiskā procesa sastāvdaļām un galvenajiem didaktikas jēdzieniem un ņemot vērā personības tipoloģiskās īpatnības, plānot pedagoģisko procesu pacientiem ar dažādu iepriekšējo pieredzi un saslimšanas īpatnībām. Izskaidrot veselības izglītības pamatprincipus un iemācīt izmantot dažādas veselības uzvedības teorijas un modeļus pacienta/ klienta veselības veicināšanas un slimību profilakses procesa nodrošināšanā
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Pedagoga profesija un ētika. Pedagoga saskarsmes īpatnības, pedagoga lomas un funkcijas.	Lekcija	1	RSU SKMK
2.	Pedagoga un studenta mijiedarbība mācību vidē: dalībnieku profesionālās iemaņas un vēlmes. Vecumposmu un psihosomātiskā fona ietekme uz pedagoģisko procesu (bērni, jaunieši, pieaugušie, pacienti, pacientu tuvinieki, kolēģi, studentu u.c.).	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	Mācību metodes, to veidi un klasifikācija. Metodoloģijas izvēle atkarībā no sasniedzamajiem mērķiem	Lekcija	1	RSU SKMK

	(zināšanas, sapratne, prasmes, attieksme). Mācību procesa novērtēšana. Diagnosticā/formatīvā vērtēšana. Mācību procesa novērtēšana. Selektīvā/summatīvā vērtēšana.			
4.	Pedagoga un studenta mijiedarbība mācību vidē: dalībnieku profesionālās iemaņas un vēlmes	Nodarbība	2	RSU SKMK
5.	Vecumposmu un psihosomātiskā fona ietekme uz pedagoģisko procesu	Nodarbība	2	RSU SKMK
6.	Mācību metodes un mācību procesa vērtēšana.	Nodarbība	1	RSU SKMK
1.	Veselība, tās dimensijas un veselību ietekmējošie faktori	Lekcija	1	RSU SKMK
2.	Veselībratība (<i>health literacy</i>), to ietekmējošie faktori, veselībratību uzlabošanas metodes	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	Veselības uzvedības teorijas un modeļi: - Veselības pārliecības modelis - Sociāli kognitīvā teorija - Aizsardzības motivēšanas teorija - Saprātīgas rīcības teorija - Pārmaiņu posmu modelis Teoriju un modeļu piemērošana praksē	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK
4.	Veselības veicināšana un slimību profilakse; ārsta palīga loma veselības veicināšanas un slimību profilakses procesa nodrošināšanā; galvenās veselības veicināšanas tēmas; veselības veicināšanas resursi; skrīnings; profilakses veidi	Lekcija	1	RSU SKMK
5.	Veselības veicināšana dažādās vidēs: pašvaldībā, slimnīcā, darba vidē, skolā	Praktiskā nodarbība	1	RSU SKMK
6.	Pacienta/ klienta uzvedības maiņas tehnikas	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK

	Informatīvā/ izglītojoša materiāla izstrāde			
--	---	--	--	--

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: grupu darbi, patstāvīgais darbs ar literatūru, referātu un prezentāciju sagatavošana pēc dotajām tēmām.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** zinās pedagoģijas vēstures galvenos posmus, jēdzienus un teorijas pedagoģijā. Kursa apguves rezultātā studenti spēs nosaukt dažādus veselību ietekmējošos faktorus, raksturot galvenās veselības uzvedības teoriju un modeļu atšķirības un to piemērošanas iespējas, kā arī spēs identificēt ārsta palīga lomu veselības veicināšanas un veselības izglītības procesa vadīšanā dažādās vidēs.
- **Prasmes un iemaņas:** spēs analizēt pedagoģisko situāciju ārsta palīga darbā un izglītēt pacientus saskaņā ar pedagoģiskām un didaktiskām vadlīnijām. Kursu apguves rezultātā studenti spēs izstrādāt individuālu veselības veicināšanas plānu un sagatavot informatīvu, izglītojošu materiālu dažādām indivīdu vecuma grupām.
- **Kompetence:** spēs izveidot pacienta apmācības plānu, integrējot un izmantojot atbilstošas pedagoģiskas zināšanas, prasmes, attieksmes. Studenti spēj īstenot pacienta/ klienta izglītošanu un veselības veicināšanu.

Gala pārbaudījuma veids: Eksāmens

16. Vērtēšanas kritēriji: tiek vērtēta studentu līdzdalība lekcijās un praktiskajās nodarbībās. Studentu zināšanas un prasmes tiek vērtētas - pedagoģiskā darba izstrāde un prezentācija. Studentu prasmes atbilstoši rīkoties simulētās situācijās un veikt to analīzi un savu pašvērtējumu.

17. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra;

1. Alijevs, R. Izglītības filozofija, XXI gadsimts. Retorika A., 2005., 287. lpp.
2. Maslo, I. No zināšanām uz kompetentu darbību. Rīga: LU akadēmiskais apgāds, 2006., 186 lpp.
3. Špona, A. Audzināšanas process teorijā un praksē. Rīga: izdevniecība „RaKa”, 2006., 190 lpp.
4. Ķestere I. Pedagoģijas vēsture, Rīga: Zvaigzne ABC, 2008,
5. Krieviņš V., Ozoliņš U. Mācīšanas un mācīšanās principu rokasgrāmata, izdevniecība „Zvaigzne”, 2016., 72 lpp.
6. Parnell TA. Health Literacy in Nursing: Providing Person-Centred Care. Springer Publishing Company, 2015: 302 lpp.
7. Naidoo J., Wills J. Foundations for Health Promotion. Bailliere Tindall Elsevier, 2009: 328 lpp.
8. Naidoo J., Wills J. Health Promotion: Foundations for Practice. Bailliere Tindall Elsevier, 2000: 420 lpp.
9. Agency for Healthcare Research and Quality. Health Literacy Universal Precautions Toolkit. 2010: 227 lpp.
10. <http://www.ahrq.gov/sites/default/files/wysiwyg/professionals/quality-patient-safety/quality-resources/tools/literacy-toolkit/healthliteracytoolkit.pdf>

Papildus literatūra

1. Geidžs, N. L., Berliners D.C. Pedagoģiskā psiholoģija. Izdevniecība „Zvaigzne ABC”, 1999., 662 lpp.
2. Koķe, T. Pieaugušo izglītības attīstība: raksturīgākās iezīmes. Rīga: SIA „Mācību apgāds NT”, 1999., 102 lpp.
3. Čehlova, Z. Izziņas aktivitāte mācībās. Rīga: izdevniecība „RaKa”, 2002., 136 lpp.
4. Žukovs L. „Ievads pedagoģijā (pamatkurss)”, RaKa., 1997.
5. Žogla, I. Didaktikas teorētiskie pamati. Rīga: izdevniecība „RaKa”, 2001., 275 lpp.
6. www.patienteducation.com/nursingpedagogy.com/intro.html
7. Zarcadoolas C., Pleasant A., Greer D.S. Advancing Health Literacy: A Framework for Understanding and Action. John Wiley & Sons, 2006: 396 lpp
8. Ministru kabineta 2010.gada 18.maija noteikumi Nr.461 “Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību”
9. Ministru kabineta 2009.gada 24.marta noteikumi Nr.268 “Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”
10. Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumi Nr.1529 “Veselības aprūpes finansēšanas un organizēšanas kārtība”

5. Studiju kursa nosaukums: Pētniecība

1. **Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I. Norko**
4. **Studiju kursa vadītājs:** Dr.sc. admin. Ināra Upmale
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Dr.sc. admin. Ināra Upmale
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 2 studiju gads, 3, 4. sem.
7. **LV kredītpunkti (KP): 2 KP**
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 3 ECTS**
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** apgūti studiju kursi informācijas tehnoloģijās, statistika.
12. **Studiju kursa mērķis:** Padziļināt pētniecības procesa izpratni un pilnveidot prasmi veikt pētniecības pamatprincipiem atbilstošu patstāvīgu pētījumu, attīstot kritisko domāšanu.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaits	Norises vieta
1.	Uz pierādījumiem balstīta veselības aprūpes prakse, pētniecības nozīme medicīnas personāla profesionālā identitātē	lekcija	2	RSU SKMK
2.	Pētniecības procesa pamatnostādnes veselības aprūpē	lekcija	2	RSU SKMK
3.	Pētījuma dizains, tā veidi, pielietojums praksē veselības aprūpē.	lekcija	2	RSU SKMK
4.	Ētika pētniecībā. Klīniskie pētījumi.	lekcija	2	RSU SKMK
5.	Kvantitatīvs pētījums, definējums, pazīmes. Kvantitatīvā pētījuma pielietojums veselības aprūpē.	nodarbība	4	RSU SKMK

	Kvalitatīvs pētījums, definējums, pazīmes. Kvalitatīvā pētījuma pielietojums veselības aprūpē			
6.	Zinātniski pētniecisko rakstu kritiska analīze. Pētījumu ētisko pamatprincipu un pētniecību regulējošo normatīvo aktu pielietojuma novērtēšana zinātniskos pētījumos un pētniecisko rakstu publikācijās	nodarbība	4	RSU SKMK
7.	Pētījuma dizains, tā pielietojums praksē veselības aprūpē.	nodarbība	4	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Darbs ar zinātnisko literatūru un datu bāzēm, lai iegūtu padziļinātas zināšanas par pētniecību. Darbs ar zinātnisko literatūru – zinātnisko rakstu, kuri atspoguļo pētījumus par veselības aprūpes un medicīnas tēmām, meklēšana datu bāzēs, rakstu analīze, aprakstīšana un apraksta iesniegšana. Kvalifikācijas darba tēmas izvēle, pamatojums (aktualitātes apraksts), zinātniskās literatūras saraksta izveide, ievada sagatavošana un iesniegšana kopā ar tēmas pieteikumu.

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas: Studiju kursa apguves rezultātā studējošie zinās uz pierādījumiem balstītas veselības aprūpes prakses nozīmi un pētnieciskā procesa pamatnostādnes, pētniecības ētiskos pamatprincipus, pētniecību regulējošos normatīvos aktus un pētījuma dizaina veidus.

Prasmes: Studiju kursa apguves rezultātā studējošie pratīs novērtēt zinātniskas metodes nozīmību veselības aprūpes praksē, izvēlēties piemērotāko pētījuma dizainu; spēs ievērot pētījuma ētiskos aspektus,

Kompetences: Argumentēt un pamatot ar zinātniskiem pierādījumiem veselības aprūpes prakses norises. Spēs patstāvīgi formulēt pētniecības jautājumu veselības aprūpes jomā; iegūt, atlasīt un analizēt informāciju veselības aprūpes problēmu pētniecībā atbilstoši zinātniskās metodoloģijas pamatprincipiem

16. Gala pārbaudījuma veids:

Eksāmens

Vērtēšanas kritēriji:

starpieskaite – kontroldarbs; pētījuma analīze (rakstiski) un prezentācija pēc dotajiem kritērijiem. Noslēguma pārbaudījums – Rakstisks eksāmens

17. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra

1. Kristapsone S. Zinātniskā pētniecība studiju procesā: mācību grāmata augstskolu sociālo zinātņu studiju programmu studentiem, Rīga Biznesa augstskola Turība, c2008

2. Kroplis A.. Kvalitatīvās pētniecības metodes sociālajās zinātnēs; Rīga : RaKa, 2010
3. Geske A., Grīnfelds A. Izglītības pētniecība: mācību grāmata augstskolu izglītības un pedagoģijas profesionālo un akadēmisko studiju programmu studentiem, Rīga, LU Akadēmiskais apgāds, 2006.
4. Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes, Mārtinsones K redakcija, Rīga, RaKa, 2011.

Papildus literatūra

1. Hancké, Bob, Intelligent Research Design: a Guide for Beginning Researchers in the Social Sciences, Oxford; New York: Oxford University Press, c2009.
- Polit, Denise F., Cheryl Tatano Beck, Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice, Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins, c2008.
2. Polit, Denise F., Cheryl Tatano Beck, Resource Manual to Accompany Nursing Research: Generating and Assessing Evidence for Nursing Practice, Philadelphia [etc.]: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins, c2008.
3. Davies, Martin Brett, 1936-: Doing a Successful Research Pproject: Using Qualitative or Quantitative Methods, New York: Palgrave Macmillan, 2007.
4. Fischer, Joel, Kevin Corcoran, Measures for Clinical Practice and Research: a Sourcebook, Oxford; New York: Oxford University Press, 2007.
5. Carol Boswell, Sharon Cannon, Introduction to Nursing Research: Incorporating Evidence-Based Practice, Sudbury, Mass.: Jones and Bartlett Publishers, c2007.
6. Marshall, Patricia A., Ethical Challenges in Study Design and Informed Consent for Health Research in Resource-Poor Settings, Geneva: World Health Organization on behalf of the Special Programme for Research and Training in Tropical Diseases, 2007.
7. Zevia Schneider, Dean Whitehead, Doug Elliott, Nursing & Midwifery Research: Methods and Appraisal for Evidence-based Practice, Sydney; New York: Mosby/Elsevier, c2007
8. Patricia L. Munhall, Nursing Research: a Qualitative Perspective, Sudbury, Mass.: Jones and Bartlett Publishers, c2007
9. Znotiņa, Inga. Uz pierādījumiem balstītas medicīnas resursi – labāko pierādījumu meklēšana un izmantošana: Mācību materiāls informācijpratībā. – Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte, 2014. – 49 lpp.

Dabaszinātņu, tehnisko zinātņu un informācijas tehnoloģiju studiju kursi

Studiju kursa apraksts

6 Studiju kursa nosaukums: Cilvēka funkcionēšanas bioloģiskie aspekti

6.1 Anatomija

1. **Studiju kursa kods**: NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība**: RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs**: Iveta Norko
4. **Studiju kursa vadītājs**: lektore Zane Putniņa
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji**: lektore dr.Zane Putniņa
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris**: studiju programma Ārstniecība, 1.studiju gads, 1. studiju semestris
7. **LV kredītpunkti**: 6KP (1 KP Citoloģija un ģenētika; 1 KP Medicīnas bioķīmija un biofizika, **3 KP Anatomija**, 1 KP Fizioloģija un vispārējā patoloģija)
8. **ECTS kredītpunkti**: 9
9. **Valoda**: latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā**: A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai**: visas bioloģijas disciplīnas vidusskolas programmas apmērā.
12. **Studiju kursa mērķis**: dot iespēju papildināt zināšanas un prasmes morfoloģiskai un funkcionālai cilvēka ķermeņa uzbūves analīzei. No informācijas par cilvēka ķermeņa uzbūves pamatprincipiem iegūt zināšanas un izpratni par aktīvā un pasīvā kustību aparāta uzbūvi un funkcionālo darbību; par nervu sistēmas un endokrīnās sistēmas uzbūvi un regulējošo nozīmi; par iekšējo orgānu uzbūvi, funkcijām un novietojumu; limfātiskās sistēmas, sirds un asinsvadu sistēmas uzbūvi un lomu organisma vielu maiņā, izmantojot tradicionālās anatomijas pētīšanas metodes, anatomiskos terminus latviešu un latīņu valodā.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns**:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma	Skaits	Norises vieta
1.	Cilvēka anatomija. Anatomisko terminu atkārtošana. Plaknes, asis. Kustību un balsta sistēmas pasīvā daļa – skelets. Kaulu savienojumi skeletā. Kaulaudu veidi, skrimšļaudi. Vidukļa skelets – mugurkauls, ribas, krūšu kauls. Kaulu savienojumi viduklī.	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
2.	Augšējās ekstremitātes skelets – plecu josla – lāpstiņa, atslēgas kauls. Apakšējās brīvās ekstremitātes skelets. Kaulu savienojumi augšējā ekstremitātē. Apakšējās	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK

	ekstremitātes skelets – iegurņa josla, apakšējās brīvās ekstremitātes skelets, kaulu savienojumi. Galvaskauss – smadzeņu un sejas daļas kauli, pamatne, velve, bedres. Kaulu savienojumi			
3.	Ieskaite par skeletu. Ievads mioloģijā. Vidukļa muskulatūra – muguras un krūšu muskuļi – seklā un dziļā grupa. Vēdera muskulatūra. Vēdera prese, preses vājās vietas. Diafragma	Nodarbība	2 stundas	RSU SK MK
4.	Augšējās ekstremitātes muskulatūra – plecu joslas muskuļi. Augšējās brīvās ekstremitātes muskulatūra. Apakšējās ekstremitātes muskulatūra – iegurņa joslas muskuļi. Apakšējās ekstremitātes muskulatūra – iegurņa joslas muskuļi	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
5.	Galvas muskulatūra – mīmikas un košanas muskuļi. Kakla muskulatūra.	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
6.	Ieskaite par mioloģiju. Elpošanas orgānu sistēma	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
7.	Gremošanas orgānu sistēma – mutes dobums, zobi, siekalu dziedzeri, mēle, rīkle, barības vads. Gremošanas orgānu sistēma – kuņģis, tievās un resnās zarnas. Gremošanas orgānu sistēma – aknas, žultspūslis, aizkuņģa dziedzeris, vēdera dobums, retroperitoneālā telpa	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
8.	Uroģenitālā sistēma	Nodarbība	3 stundas	RSU SK MK
9.	Endokrīnā sistēma	Nodarbība	3 stundas	RSU SKMK
10.	Ieskaite par iekšējiem orgāniem. Sirds asinsrites sistēmas uzbūve	Nodarbība	3 stundas	RSU SKMK
11.	Lielā asinsrites loka artērijas	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
12.	Lielā asinsrites loka vēnas. Vārtu vēnas sistēma. Limfātiskā sistēma	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK

13.	Ieskaite par sirds asinsrites sistēmu. Ievads par nervu sistēmu. CNS – muguras smadzenes, segmenti. Smadzeņu apvalki, telpas. CNS – galvas smadzenes – stumbrs, smadzenītes, lielās puslodes. Pusložu garoza, primārie lauki. Smadzeņu vēderiņi	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
14.	Perifērā NS – spinālie nervi, to zari, pinumi	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
15.	Kraniālie nervi. Autonomā NS	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
16.	Maņu orgāni. Redzes un dzirdes sensorā sistēma. Ādas uzbūve	Nodarbība	2 stundas	RSU SKMK
17.	Ieskaite par nervu sistēmu un maņu orgāniem	Nodarbība	1 stunda	RSU SKMK

Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: gatavošanās pārbaudījumiem (kontroldarbi, kolokviji) atbilstoši studiju kursa saturam; gatavošanās studiju kursa beigu pārbaudījumam; individuālais un grupu darbs par nodarbībās piedāvātajām tēmām; darbs ar studiju materiāliem, mācību literatūru (izpēte, analīze); praktisko darbu rezultātu noformēšana; konkrētu uzdevumu izpilde; darbu prezentāciju sagatavošana; konsultāciju apmeklējums par studiju kursa saturu.

Studiju rezultāti:

Zināšanas: studiju kursa apguves rezultātā students zinās nosaukt cilvēka ķermeņa orgānu sistēmas, izskaidrot to uzbūvi, ilustrēt novietojumu, novērtēt funkcijas, apasiņošanu un inervāciju; anatomijas terminus zinās latviešu un latīņu valodā.

Prasmes: students atpazīs un pratīs parādīt skeleta kaulus, locītavas, atrast, klasificēt muskuļus, orgānus un citas anatomiskas struktūras demonstrētajos dabīgajos preparātos un citos uzskates līdzekļos; pratīs demonstrēt, izskaidrot kustības visās ķermeņa locītavās un analizēt, un pamatot iesaistīto muskuļu darbu, spēš strādāt ar speciālo literatūru; anatomijas zināšanas students pratīs integrēt sekmīgai citu mācību priekšmetu apguvei.

Kompetence: students spēš izmantot iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas, prasmīgi izskaidrojot un demonstrējot dažādas anatomiskās struktūras dabīgajos preparātos un uzskates līdzekļos.

Gala pārbaudījuma veids: eksāmens

Vērtēšanas kritēriji:

lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums; zināšanu pārbaude īsa testa veidā katras praktiskās nodarbības laikā. Studentu patstāvīgā darba pārbaude un novērtēšana. Piecas starpposmu ieskaites – testa vai kolokvija veidā, pēc kuru sekmīgas nokārtošanas un pastāvīgā darba prezentācijas, students tiek pielaists eksāmena kārtīšanai studiju priekšmeta apguves nobeigumā.

Literatūras saraksts:

Obligātā literatūra:

1. Knipše G., Krūmiņa Dž., Kaminskis M. Cilvēka anatomija „Roka. Kāja”, LU Akadēmiskais apgāds, 2008.g.
2. Eglīte K. „Anatomija” 1. un 2. daļa, LU Akadēmiskais apgāds, 2010., 2012.g.
3. J. Grāvīte “Praktisko nodarbību apraksti anatomijā”, 2005.g.
4. Pārkers “Cilvēka ķermenis”, 2009.g.
5. Roberts “The complete human body”, 2010.g.
6. Sobotta “Atlas of anatomy”, 2011.g.
7. Hull “Atlas of human body”, 2010.g.
8. Kopf-Maier P. „Atlas of Human Anatomy”, Nr. 1, 2., 2004.g.
9. Carmine D. Clemente “Anatomy”, 2011.g.
10. “Atlas of anatomy”, Thieme, 2009.g.
11. Gray, S. “Anatomy for students”, 2010.g.
12. Volker Schumpelick “Atlas of general surgery”
13. Joseph “Anatomy”, 2014.g.
14. Burgh “The human body”, 2009.g.
15. Winston “Super human encyclopedia”, 2014.g.

Papildu literatūra:

1. Terminologia medica. Latīņu – latviešu medicīnas terminu vārdnīca. Kristaps Rudzītis. SIA Nacionālais apgāds, 2005
2. Medicīnas svešvārdu vārdnīca. Rūta Viņķele. Avots, 2007

Citi informācijas avoti:

1. Aclands. DVD. Atlas of human anatomy
2. Human body. DVD.
3. Lekcijas un praktisko nodarbību materiāli *power point* veidā, sagatavojusi RSU SKMK lektore Zane Putniņa (2015./2016.m.g.)
4. The Princeton Review “Essential anatomy flashcards” – 291 fully illustrated cards with labels and detailed descriptions, 2015.g.

6 Studiju kursa nosaukums: Cilvēka funkcionēšanas bioloģiskie aspekti

6.2 Fizioloģija un vispārējā patoloģija

1. Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība

2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** Iveta Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Zane Putniņa
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** lektore Baiba Grīnberga
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** Studiju programma Ārstniecība, 1.studiju gads, 1.studiju semestris
7. **LV kredītpunkti (KP): 6 KP** (1 KP Citoloģija un ģenētika; 1 KP Medicīnas bioķīmija un biofizika, 3 KP Anatomija, **1 KP Fizioloģija un vispārējā patoloģija**)
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 1.5**
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** bioloģijā, medicīnā
12. **Studiju kursa mērķis:** atkārtot svarīgākos tematus no normālās fizioloģijas un patoloģijas kursa. Izprast vispārīgās likumsakarības slimību un patoloģisko procesu attīstībā, pielietojot zināšanas par vispārējo nozoloģiju un tipveida patoloģiskajiem procesiem.

13. Studiju kursa tematiskais plāns

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma	Skaitis	Norises vieta
1.	Elpošanas sistēmas fizioloģija, funkcijas, norises mehānisms, tilpumi, elpošanas ritma ģenēze	Lekcija	1	RSU SKMK
2.	Sirds – asinsrites sistēmas fizioloģija, asinis, sastāvs, asins šūnas, imunitāte. Sirds darbības cikls, tā fāzes, ritmisks uzbudinājums sirdī, automātija. Asinsspiediens, tā lielumu regulācija	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	Iekaisums, tā vispārējās izpausmes, iekaisuma klasifikācija, bioloģiskā nozīme organismā.	Lekcija	1	RSU SKMK
4.	Hipoksija, hipoksijas veidi, hipoksijas kompensācijas mehānismi.	Lekcija	1	RSU SKMK

	Termoregulācijas patoloģiskā fizioloģija.			
1.	Gremošanas sistēmas fizioloģija, funkcijas, enzīmi, hormoni, dažādos kanāla nodalījumos.	Nodarbība	1	RSU SKMK
2.	Izvadstēmas fizioloģija. Nieru funkcijas, urīna veidošanās process, nieru darbības regulācija	Nodarbība	1	RSU SKMK
3.	Asins sastāva izmaiņas..	Nodarbība	1	RSU SKMK
4.	Skābju – sārmu līdzsvars. Ūdens un elektrolītu novirzes.	Nodarbība	1	RSU SKMK
5.	Uzvedības un emociju neirālie mehānismi. Beznosacījuma un nosacījuma refleksi, kavēšana. VNS funkcionālais raksturojums, iedalījums, izraisītie efekti. Sensoro sistēmu funkcijas	Nodarbība	1	RSU SKMK
6.	Vispārējās patoloģijas priekšmets. Vispārējā nozoloģija. Mācība par slimību. Apkārtējās vides faktoru kaitīgā ietekme uz organismu.	Lekcija	1	RSU SKMK
7.	Organisma reaktivitātes nozīme patoloģijā. Reaktivitāte. Imunoloģiskā reaktivitāte. Alerģija. Hipersensibilizācija. Fizioloģiskā nespecifiskā imunitāte	Lekcija	1	RSU SKMK
8.	Tipveida patoloģiskie procesi. Šūnas bojājums. Perifērās asinsrites traucējumi Iekaisums. Termoregulācija, drudzis	Lekcija	1	RSU SKMK
9.	Tipveida patoloģiskie procesi. Hipoksija Organisma reakcijas. Šoks. Stress (spriedze) Audu augšana. Nāves patofizioloģija.	Lekcija	1	RSU SKMK
10.	Asins sistēmas patoloģija. Asinsrade.	Praktiskā nodarbība	3	RSU SKMK

	Eritrocītu sistēmas patoloģija Leikocītu sistēmas patoloģija. Asinsreces patoloģiskā fizioloģija			
11.	Ūdens – sāļu maiņas traucējumi Skābju – bāzu līdzsvara traucējumi	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums; gatavošanās pārbaudījumiem (kontroldarbiem) atbilstoši studiju kursa saturam; gatavošanās studiju kursa beigu pārbaudījumam; individuālais un grupu darbs; darbs ar studiju materiāliem, mācību literatūru (izpēte, analīze); praktisko darbu rezultātu noformēšana, konkrētu uzdevumu izpilde; darbu prezentāciju sagatavošana; konsultāciju apmeklējums par studiju kursa saturu.

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas: studiju kursa apguves rezultātā studenti spēj raksturot vitāli svarīgāko organisma sistēmu darbību, izprātis patoloģiskas izmaiņas organisma iekšējā vidē .

Definē vispārējās patoloģijas jēdzienus, izšķir dažādus tipveida patoloģiskos procesus

Prasmes un iemaņas: pēc sekmīgi apgūta kursa studenti spēj pareizi salīdzināt normāla organisma funkcijas ar patoloģiskām izmaiņām tajā. Izprot un analizē patoloģiskās norises organismā

Kompetence: *Studenti* spēj izvērtēt akūtas situācijas pacienta aprūpē saistībā ar patoloģiskiem aģentiem. Izmanto iegūtās zināšanas un prasmes, lai novērtētu, modulētu un prognozētu patoloģisko procesu norisi organismā

16. Gala pārbaudījuma veids:

ieskaite

17. Vērtēšanas kritēriji:

tiek vērtēta studentu līdzdalība praktiskajās nodarbībās, teorētisko zināšanu pārbaude daudzatzbilžu un esejas tipa testos, prasme strādāt ar mikroskopu. Studentu zināšanas un prasmes tiek vērtētas 4 daudzatzbilžu un esejas tipa testos un noslēgumā tests.

18. Literatūras saraksts:

1. Brila A. „Infekcijas slimību epidemioloģija” Nacionālais apgāds, 2003.
2. Mazjānis I., Tirāns E. “Infekcijas slimību rokasgrāmata” Rīga, 2006.
3. Kalniņa V. I. „Virusoloģija” Nacionālais apgāds, 2003.
4. Leja J. “Vispārīgā un klīniskā patoloģiskā fizioloģija”
5. Mācību materiāls „Infekciju kontroles metodes nodrošināšana pacientu aprūpē”, Rīga, 2010.
6. Aberberga- Augškalne L. Koroļova O. “Fizioloģija “ārstiem” Medicīnas apgāds 2007.
7. Crowin, Elizabeth J. Handbook of pathophysiology, 2008
8. Robbins and Cotran pathologic basis of disease, 2010
9. Лиевицкий П. Ф., Патофизиология, 2009

Ieteicamā literatūra:

Патологическая физиология, Москва, 2007
Учебное пособие по общей патологии, Москва, 2006
Pathophysiology made incredibly easy, Philadelphia etc, 2002

Papildus literatūra:

M. Eglīte, Darba medicīna, 2010

Datubāzes:

- ClinicalKey
- EBSCO
- Access medicine
- Ebrary eBooks

6 Cilvēka funkcionēšanas bioloģiskie aspekti

6.3 Studiju kursa nosaukums: Medicīnas bioķīmija un biofizika

- 1. Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
- 2. Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
- 3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I.Norko**
- 4. Studiju kursa vadītājs:** lektore Zane Putniņa
- 5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** docents Uldis Apsalons, viesdocents J. Ķiploks
- 6. Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 1.gada 1.semestris
- 7. LV kredītpunkti (KP): 6 KP** (1 KP Citoloģija un ģenētika; **1 KP Medicīnas bioķīmija un biofizika**, 3 KP Anatomija, 1 KP Fizioloģija un vispārējā patoloģija)
- 8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 1.5**
- 9. Valoda:** latviešu valoda
- 10. Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
- 11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** Zināšanas ķīmijā un bioloģijā vidusskolas kursa apjomā. Zināšanas fizikā un matemātikā vidusskolas apjomā.
- 12. Studiju kursa mērķis:** Pilnveidot izpratni par cilvēka organisma uzbūvi un darbību molekulārā līmenī. Iegūt zināšanas par cilvēka organisma uzbūves un darbības fizikālajiem principiem, kā arī un to atbilstību objektīviem fiziskās pasaules likumiem
- 13. Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Proteīnu sastāvdaļas, struktūra, funkcijas	Lekcija Nodarbība	2 2	RSU SKMK
2.	Ogļhidrāti un lipīdi, ogļhidrātu vielmaiņa	Lekcija Nodarbība	1 2	RSU SKMK
3.	Lipīdu un aminoskābju vielmaiņa	Lekcija Nodarbība	1 1	RSU SKMK
4.	Ievads biofizikā. Biomehānika. Šķidrumu un gāzu biomehānika.	Lekcija	2	RSU SKMK
5.	Enerģijas pārveides procesi cilvēka organismā un mijiedarbība ar apkārtējo	Lekcija	2	RSU SKMK

	vidi. Aizsardzība pret ārējo fizikālo faktoru nelabvēlīgo ietekmi.			
6.	Sviras un savienojumi cilvēka balsta un kustību sistēmā. Redzes defektu matemātiskais apraksts un to novēršana.	Nodarbība	2	RSU SKMK
7.	Hemodinamika. Asinsrites sistēma un tās saskarē ar sirdi matemātiskais apraksts	Nodarbība	2	RSU SKMK
8.	Siltum apmaiņas procesi cilvēka organismā un to matemātiskais apraksts Fizikālo parādību izmantošana diagnostikā.	Nodarbība	1	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: Nodarbībā tiek izziņota nākamās nodarbības tēma, kurai studenti gatavosies, izmantojot literatūru, lekciju prezentāciju un/vai papildmateriālus. Gatavības kvalitāte noskaidrosies mutiskās pārrunās nākamā nodarbībā. Semestra laikā students individuāli sagatavo rakstisku referātu par viņa izvēlēto (no saraksta) objektu. Regulāri veikts patstāvīgais darbs uzlabos zināšanu kvalitāti un noturīgumu.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** studentam jāzina cilvēka organismā ietilpstošo svarīgāko biopolimēru un mazmolekulāro savienojumu uzbūve, darbība un savstarpējā ietekme, vielmaiņas abi galvenie virzieni - katabolisms un anabolisms.

Pēc sekmīgas studiju kursa prasību izpildes studējošie būs apguvuši zināšanas, kas ļaus:

1. Korekti lietot medicīniski fizikālos terminus;
2. Izprast fizikas un matemātikas nozīmi medicīnā, slimību veidošanās procesos;
3. Aprakstīt medicīnas diagnostikā iegūstamo parametru fizikālās īpašības un iegūšanas veidus;
4. Izskaidrot kardiovaskulāro slimību diagnostikas pamatprincipus;
5. Izskaidrot asinspārliešanas un šķirču uzbūvi no fizikāli-matemātiskā viedokļa;
6. Izskaidrot medicīniskās diagnostikas aparātūras uzbūves un darbības principus un turpmākos attīstības virzienus;
7. Novērtēt apkārtējās pasaules fizikālo iedarbību uz cilvēka ķermeni un aizsardzības pasākumus no nevēlamas iedarbības;
8. Saprast siltumapmaiņas procesu nozīmi cilvēka dzīvē;

- **Prasmes un iemaņas:** students prot izvērtēt organismā ietilpstošo vielu (arī proteīnu) galvenās īpašības saistībā ar vielas struktūru, orientēties regulācijas un vielmaiņas ceļos.

Studiju kursa apguves rezultātā studenti:

1. Pratīs apstrādāt fizikālo mērījumu datus;
2. Pratīs lietot medicīniskajā fizikā izmantotos terminus;
3. Pratīs izmērīt un novērtēt dažādu cilvēka organismā notiekošu fizikālu procesu parametrus.

- **Kompetence:** Students spēj pielietot iegūtās zināšanas par proteīniem un metabolisma procesiem tālāko studiju priekšmetu, pirmkārt fizioloģijas un farmakoloģijas, apguvē, lai labāk sistematizētu informāciju par fizioloģiskiem procesiem molekulārā līmenī.

Studiju kursa apguves rezultātā studenti spēj novērtēt fizikālus (gan dabas, gan tehnoloģiskus) fenomenus, to iedarbību uz cilvēka ķermeni un pamatot to izmantošanu medicīnas diagnostikā.

16. Gala pārbaudījuma veids: ieskaite

17. Vērtēšanas kritēriji: vērtējuma atzīmi veido divi tematiskie testi (īpatsvars kopējā novērtējumā 40%), gala eksāmens (45%) un patstāvīgie darbi (15%).

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra

1. D. Cēdere, J. Logins. Organiskā ķīmija ar ievirzi bioķīmijā (R., Zvaigzne ABC, 1996); 385 lpp.
2. V. Miķelsone. Bioķīmija: mācību līdzeklis. (Jelgava, LLU, 2008)
3. R.K.Murray, D.A.Bender, K.M.Botham, P.J.Kennely, V.W.Roodwell, P.A.Weil. Harper's illustrated biochemistry. 28th edition. McGraw Hill Co.Inc. (2009) 1269 pp.
4. Davidovits P. Physics in Biology and Medicine. – London: Elsevier, 2001, pp. 303.
5. Giancoli D. C. Physics for Scientists and Engineers with Modern Physics 3rd ed., London: Prentice Hall, 2000, pp. 689.

Papildus literatūra

1. R.A.Harvey, D.R.Ferrier. Lippincott's Illustrated Reviews: Biochemistry (Lippincott's Illustrated Reviews Series) 2010: 544 pp.
2. J.B.Filipovičs u.c. Cilvēka dzīvības bioķīmiskie pamati [krievu val.] Mācību palīglīdzeklis augstskolām. (Maskava, Vlados, 2005) 372 lpp.
3. S. Amador Kane. Introduction to physics in modern medicine. - Taylor & Francis, 2003
4. D. Giancoli. Physics: principles with applications. - Prentice Hall, 2005
5. **Citi informācijas avoti:** Lekciju prezentācijas, sagatavoti papildmateriāli un informācija masu mēdiji

6 Cilvēka funkcionēšanas bioloģiskie aspekti

6.4 Studiju kursa nosaukums: *Citoloģija un ģenētika*

- 1. Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
- 2. Akadēmiskā struktūrvienība:**RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
- 3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** Iveta Norko
- 4. Studiju kursa vadītājs:** lektore Zane Putniņa
- 5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** lektore Baiba Grīnberga
- 6. Fakultāte, studiju programma, studiju gads, semestris:** Studiju programma Ārstniecība, 1.studiju gads, 1.studiju semestris
- 7. LV kredītpunkti (KP): 6 KP (1 KP Citoloģija un ģenētika;** 1 KP Medicīnas bioķīmija un biofizika, 3 KP Anatomija, 1 KP Fizioloģija un vispārējā patoloģija
- 8. ECTS kredītpunkti(1KP = 1.5ECTS): 1.5**
- 9. Valoda:** latviešu valoda
- 10. Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
- 11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** bioloģijā
- 12. Studiju kursa mērķis:** Veidot izpratni par cilvēka organisma strukturālajiem līmeņiem, audu veidiem, kas ir ķermeņa sistēmu morfoloģiskais pamats, sniegt zināšanas par vesela ķermeņa orgānu sistēmu uzbūvi, to topogrāfiskajām attiecībām, savstarpējo saistību un funkcionālo sadarbību, kā arī akcentēt katras sistēmas būtisko lomu organisma kā vienota vesela funkcijās un zināšanas citoloģijā un ģenētikā.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība)	Skaitis	Īstenošanas vieta
1.	Šūnu pētījumu vēsture un aktualitātes. Šūnas uzbūve, funkcijas	Lekcija	1	RSU SKMK
2.	Kodols. Somatisko un dzimumšūnu kariotipi. Dzimumu determinācija DNS. Gēns. Ģenētiskais kods. RNS.	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	Olbaltumvielu biosintēze Šūnas dzīves cikls. Mitoze. Mejoze. Apaugļošanās	Lekcija	1	RSU SKMK
4.	Ģenētika- vēsture un aktualitātes.	Lekcija	1	RSU SKMK

5.	Termini. Pazīmju pārmantošanas tipi. Gēnu mijiedarbība	Lekcija	1	RSU SKMK
6.	Mainība. Mutācijas. Gēnu slimības.	Lekcija	1	RSU SKMK
7.	Hromosomu aberācijas.Heteroploīdija	Lekcija	1	RSU SKMK
8.	Jēdziens par gēnu inženieriju	Lekcija	1	RSU SKMK
1.	Vielmaiņas aktivitātes šūnā. Kariotips. DNS, RNS. Šūnu dalīšanās veidi- mitoze, mejoze.	Nodarbība	2	RSU SKMK
2.	Dalīšanās traucējumi, to sekas.	Nodarbība	3	RSU SKMK
3.	Situācijas uzdevumu risināšana: asins grupu un rēzus faktora pārmantošana, hemofilijas, daltonisma pārmantošana.	Nodarbība	3	RSU SKMK
4.	Ciltskoka veidošanas principi, ģeoloģiskā metode ģenētikā	Nodarbība	2	RSU SKMK

14. **Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:** patstāvīgais darbs ar literatūru pēc piedāvātajām tēmām un referāta sagatavošana, kā arī, prezentāciju sagatavošana praktiskajām nodarbībām par patstāvīgajā darbā iegūto.

15. **Studiju rezultāti:**

Zināšanas: Izprot šūnā notiekošos procesus, spēs analizēt vielu transporta veidus cauri šūnas membrānai, skaidros mitozes un mejozes procesus, to traucējumu sekas.

Prasmes un iemaņas: Prot pielietot iedzimtības pamatlikumus asins grupu, rēzus faktora un rēzus konflikta prognozēšanā. Pratīs veidot ciltskoku un pielietot to ģenētikā.

Kompetence: *Studenti* spēj izprast šūnas kā pamatelementa lomu gan vesela cilvēka dzīvē, gan slimību patoģenēzē.

16. **Gala pārbaudījuma veids: eksāmens**

17. **Vērtēšanas kritēriji:** tiek vērtēta studentu līdzdalība praktiskajās nodarbībās, teorētisko zināšanu pārbaude daudzatzilžu un esejas tipa testos. Studentu zināšanas un prasmes tiek vērtētas 2 daudzatzilžu un esejas tipa testos un noslēgumā tests.

19. **Literatūras saraksts:**

Ieteicamā literatūra;

1. "Ģenētika", SKRMS.
2. J .Raipulis Ģenētikas pamati.R.:RaKa, 2002
3. Murray R.K,Granner D.K., Mayes P.A.,Rodwell V.W. Harper,s Biochemistry, 2000

4. Mahowald M.B., Mc Kusick V.A., Scheuerle A.,S.,at all. Genetics in clinic. Clinical, Ethical and Social implications for primary care. Masby, St.Louis.2001.

Studiju kursa apraksts

7 Vide un veselība

Studiju kursa nosaukums: Mikrobioloģija ar parazitoloģiju un higiēna

- 1. Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
- 2. Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
- 3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** Iveta Norko
- 4. Studiju kursa vadītājs:** docente I.Odiņa
- 5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Inga Odiņa
- 6. Fakultāte, studiju programma, studiju gads, semestris:** Studiju programma Ārstniecība, 1.studiju gads, 1.studiju semestris
- 7. LV kredītpunkti (KP): 2 KP** (1 KP Mikrobioloģija ar parazitoloģiju; 1KP – Higiēna)
- 8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 1.5**
- 9. Valoda:** latviešu valoda
- 10. Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
- 11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** bioloģijā
- 12. Studiju kursa mērķis:** Izskaidrot mikroorganismu attīstības likumsakarības un saistību ar apkārtējo vidi, patogēno mikroorganismu morfoloģiskās, fizioloģiskās īpašības, mikroorganismu un makroorganismu lomu infekcijas procesā, imunitātes veidus un alergiskās izpausmes un iegūtās zināšanas izmantot infekciju slimību diagnostikā. Izprast higiēnas galveno uzdevumu – ekoloģisko problēmu risināšanu, lai novērstu vides piesārņojumu, saglabātu cilvēku veselību, darba spējas un pagarinātu mūža ilgumu.
- 13. Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Mikroorganismu morfoloģija un fizioloģija. Mikroorganismu klasifikācija, dažādu mikroorganismu grupu raksturojums. Epidēmiskais process, tā kvalitatīvs un kvantitatīvs raksturojums. Mikro- un makroorganismu loma infekcijas procesā..	Lekcija	1	RSUSKMK
2.	Infekciju slimību epidēmiskā klasifikācija, profilakses un pretepidēmiskie pasākumi. Mācība par imunitāti. Patogēnie koki, to	Lekcija	1	RSUSKMK

	izraisītās slimības (streptokoki, stafilokoki, meningokoki, pneimokoki, gonokoki).			
3.	Zarnu baktēriju grupa, to izraisītās slimības (Escherichia, Salmonella, Shigella). Patogēnās spirohetas (sifilisa, leptospirozes, Laima slimības izraisītāji).	Lekcija	1	RSUSKMK
4.	Difterijas, garā klepus un tuberkulozes izraisītāji. Patogēnās klostrīdijas. Vīrusi, to raksturojums un izraisītās saslimšanas. Helmintozes.	Lekcija	1	RSUSKMK
5.	Mikroorganismu morfoloģija un fizioloģija.	Nodarbība	2	RSUSKMK
6.	Mikroorganismu klasifikācija, dažādu mikroorganismu grupu raksturojums	Nodarbība	2	RSUSKMK
1.	<i>Higiēnas priekšmets, tās uzdevumi un izmeklēšanas metodes.</i>	Lekcija	1	RSU SKMK
2.	<i>Gaisa un ūdens apgādes higiēna. Augsnes un uztura higiēna.</i>	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	<i>Bērnu un pusaudžu higiēna. Personīgā un dzīvokļu higiēna</i>	Lekcija	1	RSU SKMK
4.	<i>Darba higiēna.</i>	Lekcija	1	RSU SKMK
5.	<i>Roku higiēnas pamatprincipi Ārstniecisko iestāžu higiēna</i> <i>Higiēnas prasības ārstniecības iestādēs</i>	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK
6.	<i>Uztura higiēna Atkritumu (medicīnas, sadzīves) apsaimniekošana</i>	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: Patstāvīgais darbs ar literatūru, grupu darbs - izmantojot lekcijā iegūtās zināšanas par higiēnu sagatavot prezentāciju par konkrētu tēmu. Patstāvīgi apgūt un zināt ārstniecības iestāžu sanitāri higiēniskās prasības. Apgūt zināšanas un prasmi, izglītot pacientus personīgās higiēnas, dzīvojamo telpu un apkārtējās vides higiēnisko prasību ievērošanā. Darbs ar mikroskopu.

15. Studiju rezultāti:

- ✓ **Zināšanas:** studiju kursa apguves rezultātā studenti spēs raksturot galvenās patogēnās baktērijas, vīrusus un sēnītes – īpašības, to nozīmi infekciju slimību izcelsmē un pārvadē, spēs izskaidrot specifiskās un nespecifiskās organisma aizsardzības mehānismu pamatus. Iegūst zināšanas par apkārtējās vides pozitīvo un negatīvo

iedarbību uz cilvēku, viņa veselību. Iegūst zināšanas par kaitīgiem faktoriem apkārtējā vidē, to klasifikāciju.

- ✓ **Prasmes un iemaņas:** pēc sekmīgi apgūta kurs studenti spēs pareizi paņemt infekciozu aģentu saturošu materiālu, uzglabāt, transportēt to uz laboratoriju, mikroskopēt gatavus preparātus. Izmantot apkārtējās vides sanitāro uzraudzību un apkārtējās vides faktoru novērtēšanu.
- ✓ **Kompetence:** *Studenti* spēj izvērtēt akūtas situācijas pacienta aprūpē saistībā ar infekcioziem aģentiem. Spēj izveidot pareizu attieksmi pret aprtējo vidi, uzturu, veselību

16. Gala pārbaudījuma veids: eksāmens

- 17. Vērtēšanas kritēriji:** tiek vērtēta studentu līdzdalība praktiskajās nodarbībās, teorētisko zināšanu pārbaude daudzatzbilžu un esejas tipa testos, prasme strādāt ar mikroskopu. Higiēnas nodarbībās studentu zināšanas un prasmes tiek vērtētas 2 daudzatzbilžu un esejas tipa testos un kopējā kursa noslēgumā daudzatzbilžu un esejas tipa tests.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra;

1. Brila A. „Infekcijas slimību epidemioloģija” Nacionālais apgāds, 2003.
2. Mazjānis I., Tirāns E. “Infekcijas slimību rokasgrāmata” Rīga, 2006.
3. Kalniņa V. I. „Virusoloģija” Nacionālais apgāds, 2003.
4. Mācību materiāls „Ambulatorās aprūpes māsas pamatspecialitāte”, Rīga, 2009.
5. Mācību materiāls „Infekciju kontroles metodes nodrošināšana pacientu aprūpē”, Rīga, 2010.
6. Žileviča A., Mazjānis I. „Medicīnas mikrobioloģija I: Vispārīgā mikrobioloģija un infekcijas imunoloģija”, Rīga, 2014.
7. Eglīte M. “Darba higiēna”, Rīga, 2000
8. Auziņa I., Kelle I., “Jauniešiem draudzīgi veselības pakalpojumi. Reproductīvā veselība un HIV profilakse.”, UNDP, 2003.
9. Mācību materiāls “Ambulatorās aprūpes māsas pamatspecialitāte”, Rīga, 2009
10. Mācību materiāls “Infekciju kontroles metodes nodrošināšana pacientu aprūpē”, Rīga, 2010.

Papildus literatūra

1. Malaria Parasites: Genomes and Molecular Biology, Caister Academic Press, 2004
2. Epstein-Barr Virus: Latency and Transformation, Caister Academic Press, 2010.
3. Pathogenic Treponema: Molecular and Cellular Biology, Caister Academic Press, 2006.
4. LR Veselības ministrijas – sabiedrības veselības mājaslapa www.vm.gov.lv
5. www.sva.lv

4.1.3. Uzņēmējdarbības modulis

Atbilstoši MK 20.03.2001. Noteikumiem Nr. 141 „Noteikumi par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”, **Uzņēmējdarbības modulis** izveidots ne mazāk kā 6 KP apjomā.

Studiju kursa apraksts

8 Studiju kursa nosaukums: UZŅĒMĒJDARBĪBA

8.1. Ekonomika un uzņēmējdarbības pamati, Grāmatvedība un lietvedība; Ārsta palīga darba juridiskie aspekti; Projektu sagatavošana un vadība; Informācijas tehnoloģijas un statistika

1. **Studiju kursa kods: NMP ĀRSTNIECĪBA**
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I.Norko**
4. **Studiju kursa vadītājs: Zane Tauriņa**
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: Jolanta Līcīte, Zane Tauriņa, Oskars Rasnačs**
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 1.studiju gads 1., 2. semestris;
7. **LV kredītpunkti (KP): 6 KP**
Ekonomika un uzņēmējdarbības pamati – 1 KP;
Grāmatvedība un lietvedība – 1 KP;
Ārsta palīga darba juridiskie aspekti-1KP
Projektu sagatavošana un vadība – 1 KP;
Informācijas tehnoloģijas un statistika – 1 KP
Ievads specialitātē un profesionālā ētika 1KP
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 9**
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** Apgūti vidusskolas matemātikas un informātikas kursi, valsts valodas zināšanas
12. **Studiju kursa mērķis:** Veidot izpratni un veicināt teorētisku, praktiski pielietojamu zināšanu apguvi par ekonomikas teorijas pamatjēdzieniem, uzņēmējdarbības veidiem, to organizēšanu un vadīšanu, saistošajiem normatīvajiem aktiem un atbalsta sistēmām veiksmīgas uzņēmuma darbības nodrošināšanai. Apgūt lietot informāciju un komunikāciju tehnoloģijas (IKT) studiju procesā un profesionālajā praksē. Radīt izpratni par medicīnas pētījumos un publikācijās izmantojamām statistikas metodēm un

galvenajiem jēdzieniem, kā arī apgūt medicīnisko publikāciju lasīšanas pamatus no statistikas viedokļa.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	<p>Ekonomikas un uzņēmējdarbības pamati</p> <p>Pieprasījums, piedāvājums, deficīts, vajadzības. Tirgus līdzsvars. Konkurence, tās veidi. Tirgus segmentācija. Patēriņa tirgus, industriālais tirgus.</p> <p>Cena, tās veidošana. Sadale. Mārketings. Tirgus izpēte. Reklāma. Personālvadība. Vadības stili.</p> <p>SVID analīze, misija, vīzija, mērķi, to uzstādīšana.</p>	<p>Lekcija</p> <p>Nodarbība</p>	<p>8</p> <p>8</p>	RSU SKMK
2.	<p>Ārstu palīgu darba organizācija atbilstoši sadarbības iespējām, atbilstoši veselības aprūpes līmenim, ārkārtas situācijās un atbilstoši pierādījumos balstītai veselības aprūpei.</p> <p>Normatīvie dokumenti ārsta palīga praksē.</p> <p>Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība.</p> <p>Vadlīnijas pielietojums ārsta palīga praksē.</p>	<p>Lekcija</p> <p>Nodarbība</p>	<p>4</p> <p>6</p>	RSU SKMK
3.	<p>Grāmatvedība un lietvedība</p> <p>Dokumentācija. Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība. Dokumenta juridiskais spēks. Dokumenta noformēšanas prasības. Medicīniskie dokumenti. Ārsta palīga pienākumi dokumenta noformēšanā.</p>	<p>Lekcija</p> <p>Nodarbība</p>	<p>4</p> <p>6</p>	RSU SKMK

	Dokumentācija ārsta palīga praksē-to noformēšanas, izrakstīšanas un pielietojuma principi.			
4.	Projektu sagatavošana un vadīšana Projektu veidi. Projekta ideja. Projekta mērķi. Projekta posmi. Projekta vadītājs, komanda, to uzdevumi. Projekta novērtēšanas kritēriji. Risku vadība. Projekta lietvedība.	Lekcija Nodarbība	4 6	RSU SKMK
5.	Informācijas meklēšana internetā par specialitāti Pētījumu datu sagatavošana apstrādei Pētījumu datu apstrāde Pētījumu rezultātu publicēšana Pētījumu rezultātu prezentēšana	Lekcija Nodarbība	2 4	RSU SKMK
6.	Ievads statistikā. Datu ieguve un datu veidi. Aprakstošās statistikas galvenie rādītāji. Datu sadalījumi, datu sadalījumu veidi. Analītiskā statistika. Divu pazīmju saistības analīze. Hipotēžu pārbaude. Aprakstošās statistikas galveno rādītāju aprēķināšana, iegūto rezultātu analīze. Analītiskā statistika. Divu pazīmju saistības analīze, iegūto rezultātu analīze Hipotēžu pārbaudes veikšana, iegūto rezultātu analīze.	Lekcija Nodarbība	2 4	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

- Iepazīties ar literatūru;
- Iepazīties ar lekciju materiāliem, sagatavot jautājumus;
- Veikt patstāvīgi uzdevumus grupās;
- Gatavot prezentāciju par uzdoto tēmu.
- Studenti individuāli vai darba grupās veic mācību pētījumu:
- Sastāda anketu
- Iegūst datus
- Formulē datu apstrādes uzdevumus

- Apstrādā datus
- Apraksta un interpretē rezultātus.

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai priekšstata:

- ***Priekšstata līmenī:***
 - ✓ Projektu vadībā;
 - ✓ Veselības aprūpes sistēmas organizācijā un ekonomikas principos;
 - ✓ Par kvalitātes kontroles sistēmu veselības aprūpes iestādē.
 - ✓ Nosaukt svarīgāko uzdevumu risināšanai atbilstošos atslēgvārdus angļu valodā un otrādi
 - ✓ Izpratnes līmenī par:
 - ✓ komercdarbības pamatiem.
- ***Zināšanas lietošanas līmenī par:***
 - ✓ primārās veselības aprūpes darba organizācijas principiem;
 - ✓ par darba tiesiskajām attiecībām;
 - ✓ lietvedības principiem;
 - ✓ ārsta palīga darba juridiskiem aspektiem.
 - ✓ studiju kursa apguves rezultātā studenti spēs raksturot datus, izmantojot galvenos statistikas rādītājus, spēs izskaidrot un analizēt medicīniskos datus.
- ***Prasmes un iemaņas profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai:***
 - ✓ Organizēt un plānot savu darbu, izprotot ārstniecības iestāžu funkcijas, pacientu un personāla tiesības un pienākumus;
 - ✓ Sadarboties ar citiem veselības un sociālās aprūpes profesionāļiem un institūcijām;
 - ✓ Strādāt komandā;
 - ✓ Noformēt un uzglabāt medicīnisko dokumentāciju;
 - ✓ Ievērot darba tiesisko attiecību noteikumus.
 - ✓ Atrast pēc atslēgvārdiem nepieciešamo informāciju palīdzības sistēmā, internetā un literatūrā
 - ✓ Izskaidrot, kāds ir datu apstrādei vēlamais to ievades variants, lai tos varētu ērti eksportēt uz citām datu apstrādes programmām
 - ✓ Izskaidrot un uzskaitīt piemērus par datu klasifikāciju un dažādām mērskalām (kvantitatīvi, kvalitatīvi, diskrēti, nepārtraukti, nominālu, kārtas, attiecību, intervālu, dihotomiski)
 - ✓ Noteikt, pie kāda datu veida vai mērskalas pieder norādītais mainīgais lielums (holesterīna līmenis asinīs, dzimums, dzīves kvalitāte utml.)

- ✓ Izskaidrot ar piemēriem svarīgākos statistiskos rādītājus (vidējo aritmētisko un ģeometrisko, minimālo un maksimālo vērtību, amplitūdu, dispersiju un standartnovirzi, izlases apjomu jeb respondentu skaitu) un frekvences
- ✓ Sagatavot referātu MS Word vidē par jebkuru tematu citā studiju kursā
- ✓ Sagatavot prezentāciju MS Powerpoint vidē par jebkuru tematu citā studiju kursā
- ✓ Izveidot anketu pētījumam par jebkuru tematu citā studiju kursā, savākt respondentu datus, lietojot drukātas anketu formas un interneta aptaujas
- ✓ Pēc aizpildītām anketām ievadīt vai transformēt datus elektroniskā variantā transformēt datus apstrādei vēlāmā variantā
- ✓ Aprēķināt svarīgākos statistiskos rādītājus un frekvences, lietojot MS Excel funkcijas visiem datiem kopumā un tos grupējot dažādos veidos
- ✓ Konstruēt svarīgākos grafikus MS Excel vidē (stabiņu, līnijas, sektoru, histogrammu, poligonu, sadalījuma līkni)
- ✓ Lietojot MS Excel automātisko filtru, atlasīt un kopēt datus pēc dotā nosacījuma
- ✓ Analizēt doto situāciju, kurš kopēšanas veids piemērotāks
- ✓ Analizēt statistisko rādītāju un frekvenču aprēķinus un apšaubīt, vai tie ir pieļaujami attiecīgajam mainīgajam lielumam (piemēram, vidējais aritmētiskais holesterīna līmenis asinīs, vidējais aritmētiskais dzimums, vidējais aritmētiskais augums, grupējot pēc dzimuma utml.)

Pēc studiju kursa apgūšanas studenti būs spējīgi izskaidrot un uzskaitīt piemērus par datu klasifikāciju un dažādām mērskalām un izskaidrot ar piemēriem svarīgākos statistikas rādītājus. Studenti pratīs izveidot anketu pētījumam, apstrādāt iegūtos datus MS Excel vidē un analizēt iegūtos rezultātus. Studenti izpratīs statistikas nozīmi medicīnā un spēs definēt un korekti lietot statistikas jēdzienus medicīnā.

- ***Kompetence profesionālās darbības veikšanai:***

- ✓ Spēs kritiski domāt un risināt problēmas fiziskas un psiho emocionālas slodzes apstākļos;
- ✓ Spēs novērtēt, nodrošināt un attīstīt drošu darba vidi;
- ✓ Spēs nodrošināt tādas informācijas konfidencialitāti, kas iegūta par pacientu privāto dzīvi, viņu ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi;
- ✓ Spēs nodrošināt darba tiesisko attiecību normu ievērošanu.
- ✓ Izvēlēties problēmas risināšanai piemērotus rīkus
- ✓ Studenti pratīs pielietot iegūtās zināšanas un prasmes profesionālajā darbībā, lai patstāvīgi analizētu medicīniskos datus un publikācijas no statistikas viedokļa.

16. Gala pārbaudījumu veidi: Eksāmens

17. Vērtēšanas kritēriji:

- ✓ Tests uzņēmējdarbībā 75 % pareizu atbilžu.
- ✓ Ieskaitīts darbs visas lekcijās un praktiskajās nodarbībās; ja kāda lekcija vai nodarbība netika apmeklēta, tad atstrādei tiek doti individuāli papildus uzdevumi
- ✓ Ieskaitīts patstāvīgais darbs
- ✓ Datorizēts tests 85% pareizu atbilžu
- ✓ Paaugstinātas grūtības pakāpes uzdevumi 15%

18. Literatūras saraksts:

1. Ārstniecības likums.
2. Epidemioloģiskās drošības likums 14.pants. Ārstniecības personu tiesības un pienākumi infekcijas slimību gadījumos
3. Fizisko personu datu aizsardzības likums.
4. Ministru kabineta noteikumi Nr. 359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”.
5. Ministru kabineta noteikumi Nr.1529 „Veselības aprūpes organizēšanas un finansēšanas kārtība”.
6. Ministru kabineta noteikumi Nr.265 „Medicīniskās un uzskaites dokumentācijas lietvedības kārtība”
7. Ministru kabineta noteikumi Nr.330 “Vakcinācijas noteikumi”.
8. Ministru kabineta noteikumi Nr.413 “Kārtība, kādā veicama personu obligātā medicīniskā un laboratoriskā pārbaude, obligātā un piespiedu izolēšana un ārstēšana infekcijas slimību gadījumos”.
9. Ministru kabineta noteikumi Nr.494 “Noteikumi par darbiem, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai un kuros nodarbinātās personas tiek pakļautas obligātajām veselības pārbaudēm”.
10. Ministru kabineta noteikumi Nr.774 „Kontaktpersonu noteikšanas, primārās medicīniskās pārbaudes, laboratoriskās pārbaudes un medicīniskās novērošanas kārtība”.
11. Pacientu tiesību likums.
12. Kumerdanka A. Biznesa ekonomiskie pamati. 2009, 196.lpp.
13. Nešpors V. Ievads ekonomikā. – R.: Multineo, 2008, 193 lpp.
14. Uzulāns J. Projektu vadīšana mūsdienu apstākļos. – R.: Drukātava, 2007, 102 lpp.
15. Uzulāns J. Risku vadība projektu kontekstā. – R. : Drukātava, 2010, 136 lpp.
16. Zīlīte L. Personāla vadība un socionika. – R.: Turība, 2013, 304 lpp.
17. Google Scholar. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: <http://scholar.google.lv>

18. Informācijas ieguves un komunikācijas līdzekļu izmantošana [tiešsaiste]. Rīga: Latvijas Universitāte, 2013, 146 lpp. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: www.vpg.edu.lv/uploads/7_INFOIEGUVE_KOMUNIKACIJA.pdf
19. Informācijas tehnoloģijas pamatjēdzieni [tiešsaiste]. Rīga: Latvijas Universitāte, 2013, 154 lpp. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: www.vpg.edu.lv/uploads/1_PAMATJEDZIENI.pdf
20. Izklājlapas [tiešsaiste]. Rīga: Latvijas Universitāte, 2013, 185 lpp. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: www.vpg.edu.lv/uploads/4_EXCEL_2010.pdf
21. Microsoft Windows 7 [tiešsaiste]. Rīga: Latvijas Universitāte, 2013, 194 lpp. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: www.vpg.edu.lv/uploads/2_WINDOWS_7.pdf
22. Prezentācija [tiešsaiste]. Rīga: Latvijas Universitāte, 2013, 143 lpp. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: www.vpg.edu.lv/uploads/6_POWERPOINT_2010.pdf
23. Tekstapstrāde [tiešsaiste]. Rīga: Latvijas Universitāte, 2013, 267 lpp. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: www.vpg.edu.lv/uploads/3_WORD_2010.pdf
24. U.Teibe, U.Berķis. Varbūtību teorijas un matemātiskās statistikas elementi medicīnas studentiem, RSU, 2001.
25. A. Kolišņiks. Augstākā matemātika Varbūtību teorija un matemātiskā statistika īss teorijas izklāsts un uzdevumu risinājumu paraugi 3. daļa, Zvaigzne ABC, 2011.
26. I. Arhipova, S. Bāliņa. Statistika ar Microsoft Excel ikvienam. 1. daļa, Rīga: Datorzinību Centrs, 1999.
27. I. Arhipova, S. Bāliņa. Statistika ar Microsoft Excel ikvienam. 2.daļa, Rīga: Datorzinību Centrs, 2000.
28. M. Raščevska, S. Kristapsone. Statistika psiholoģijas pētījumos. Rīga: Izglītības soļi, 2000.
29. I. Arhipova, S. Bāliņa. Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un Microsoft Excel, Rīga: Datorzinību Centrs, 2006.

Papildus literatūra

1. Autoru kolektīvs. Ievads pētniecībā: stratēģijas, dizaini, metodes. – R.: RaKa, 2011, 284 lpp.
2. Baltiņš M. Lietišķā epidemioloģija. – R.: Zinātne, 2003, 354 lpp.
3. Mozgis D. Ceļvedis veselības aprūpes vadībā. – R.: Nacionālais apgāds, 2008, 359 lpp.
4. ECDL foundation. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: <http://www.ecdl.com>
5. ECDL Latvia. - [atsauce 31.03.2016]. Pieejams: <http://www.ecdl.lv>
6. Latvijas Medicīnas bibliotēka. Medicīniskās informācijas meklēšana elektroniskajos resursos. Nacionālais apgāds, 2009. – 134 lpp.
7. Teibe U. Bioloģiskā statistika. Rīga: LU 2007 - 156 lpp.

8. Teibe U., Berķis U. Varbūtību teorijas un matemātiskās statistikas elementi medicīnas studentiem. Rīga, 2001 – 88 lpp.
9. Arhipova, S. Bāliņa. Statistika ekonomikā. Risinājumi ar SPSS un Microsoft Excel, Rīga: Datorzinību Centrs, 2006.
10. B.Rosner. Fundamentals of Biostatistics, Duxbury Thomson Learning, 2000.
11. D.E.Matthews, V.T.Farewell, Using and Understanding Medical Statistics, Karger, 2007.

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: Uzņēmējdarbība

8.2 Ievads specialitātē un profesionālā ētika

- 1. Studiju kursa kods:**NMP Ārstniecība
- 2. Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
- 3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
- 4. Studiju kursa vadītājs:** Zane Tauriņa
- 5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Ināra Upmale
- 6. Studiju programma, studiju gads, semestris:** Studiju programma Ārstniecība, 1.studiju gads, 2 semestris
- 7. LV kredītpunkti (KP): 6 KP**
 Ekonomika un uzņēmējdarbības pamati – 1 KP;
 Grāmatvedība un lietvedība – 1 KP;
 Ārsta palīga darba juridiskie aspekti-1KP
 Projektu sagatavošana un vadība – 1 KP;
 Informācijas tehnoloģijas un statistika – 1 KP
Ievads specialitātē un profesionālā ētika 1KP
- 8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):9**
- 9. Valoda:** latviešu valoda
- 10. Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
- 11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** Nav
- 12. Studiju kursa mērķis:** Veidot studējošo izpratni par veselības aprūpes organizācijas principiem, pilnveidot zināšanas, kas nepieciešamas neatliekamās medicīnas ārsta palīgam ikdienas profesionālajā darbībā attiecībās ar kolēģiem, pacientiem, pacientu tuviniekiem un radniekiem, kā arī attīstīt prasmi orientēties aktuālās sociālās

problēmās, kas saistīts ar cilvēku garīgo un fizisko veselību. Radīt priekšstatu par izvēlētās profesijas vietu un lomu veselības aprūpē.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c)	Skaitis	Norises vieta
1.	Kas ir ētika, un kā tā palīdz neatliekamās medicīnas ārsta palīgam risināt jautājumus, kas rodas medicīnas praksē. Biomedicīniskā ētika kā ļoti plaša disciplīna, kas risina morāles jautājumus. Bioētikas un medicīnas ētikas atšķirības.	Lekcija Seminārnodarbība	2 4	RSU SKMK
2.	Medicīnas pamatvērtības, līdzietība, kompetence un autonomija, pietāte pret cilvēka pamattiesībām. Pacienta tiesības un pienākumi, ārstniecības personas tiesības un pienākumi. Nekaitēšana. Žēlsirdība	Lekcija Seminārnodarbība	2 4	RSU SKMK
3.	Neatliekamās medicīnas palīdzības vieta veselības aprūpes sistēmā un neatliekamās medicīnas ārsta palīga loma. Informācijas aprīte veselības aprūpes iestādē, tajā skaitā, Neatliekamās medicīnas palīdzības dienestā. Konfidencialitāte NMPD vidē, pacienta datu drošība.	Lekcija Seminārnodarbība	2 2	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: Patstāvīgais darbs ietver referāta sagatavošanu līdz 10 lpp apjomā. Referāta prezentācija līdz 7 minūtēm Referāta tēmas:

- ✓ Medicīnas ētika informāciju tehnoloģiju laikmetā,
- ✓ Resursi un indivīdam pieejamā veselības aprūpe,
- ✓ Stigmatizētās slimības
- ✓ Morālie principi un ētiskās dilemmas neatliekamās medicīnas ārsta palīga praksē

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** Studējošie zinās par ārstniecības iestāžu funkcijām, pacientu un personāla tiesībām un pienākumiem. Zināšanas par to, kas ir medicīnas ētika,
- **Prasmes un iemaņas:** studējošajiem jāpraktizē organizēt un plānot savu darbu, spēja nodrošināt tādas informācijas konfidencialitāti, kas iegūta par pacientu privāto dzīvi, viņu

ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi. Pratīs nodrošināt konfidencialitāti par pacienta privātās dzīves informāciju, viņu ārstēšanu, slimības diagnozi un prognozi.

- **Kompetence:** Pēc kursa apguves studējošais spēj izmantot iegūtās zināšanas plānojot un organizējot savu darbību neatliekamās medicīnas palīdzības sniegšanā, strādājot patstāvīgi vai komandā. Spēj ievērot ārstniecības jomas normatīvo aktu prasības; medicīnas ētikas un bioētikas principus, spēj identificēt ētiskas problēmas un izprot to risināšanas kārtību.

16. Gala pārbaudījuma veids:

Eksāmens

17. Vērtēšanas kritēriji:

- ✓ Gala pārbaudījums/ vērtēšana (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā – 30%).
- ✓ Patstāvīgā darba vērtēšana-referāts (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā – 20%).
- ✓ Praktiskās nodarbības – prezentācija, iesaistīšanās situāciju modelēšanā, analizē, diskusijā – (nozīmīguma īpatsvars kopējā vērtējumā - 50%).

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra;

1. Sīle, Vija, Medicīnas ētikas pamatprincipi / Vija Sīle ; [zin. konsultants Guntis Ķilkuts]. Rīga : Zinātne, c1999. 157, [1] lpp. ISBN 5796612298.
2. Williams, John R. Medicīnas ētikas rokasgrāmata / [Džons R. Viljamss ; latviešu tekstu zinātniskais redaktors Māris Baltiņš] ; Pasaules Medicīnas asociācija. 2. izd. Rīga : Latvijas Ārstu biedrība, 2009. 135, [1] lpp.
http://www.wma.net/en/30publications/30ethicsmanual/pdf/ethics_manual_latvian.pdf

Papildus literatūra:

1. Biomedicīnas ētika : teorija un prakse / Rīgas Stradiņa universitāte. Humanitāro zinātņu katedra ; sastādītāja Vija Sīle Rīga : Rīgas Stradiņa universitāte, 2006. 226 lpp.
2. <http://www.wma.net/en/10home/index.html>
3. P.Apinis. Medicīnas ētika 21. Gadsimtā. /Latvijas Ārsts; janvāris 2015;

http://www.arstubiedriba.lv/images/LA_01_Apinis_sleja.p

4.1.4. Nozares mācību kursi

Nozares mācību kursi ir **36 KP** apjomā. Tie ir:

- **Klīniskās procedūras NMP ārsta palīga praksē un Propedeutika 4 KP** (Propedeutika, diagnostiskās metodes un radioloģija 1KP; Klīniskās procedūras ārsta palīga praksē 3 KP)
- **Farmakoloģija 4 KP**
- **Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā 6 KP** (Neatliekamās palīdzības situācijas vispārējā ķirurģijā 1,5 KP; Neatliekamās situācijas traumatoloģijā un mikroķirurģijā 1,5 KP; Neatliekamās situācijas oftalmoloģijā un LOR 1 KP; Neatliekamās situācijas uroloģijā un ginekoloģijā 1KP; Neatliekamās situācijas dzemdniecībā 1 KP)
- **Neatliekamās palīdzības situācijas internajās slimībās 6 KP** (Neatliekamās situācijas kardioloģijā un pulmonoloģijā 1,5 KP, Elektrokardiogrāfija 2 KP; Neatliekamās situācijas neiroloģijā un endokrinoloģijā 1,5 KP; Neatliekamās situācijas nefroloģijā un infekciju slimībās 1 KP)
- **Neatliekamās situācijas pediatrijā 2 KP;**
- **Darba organizācija NMP vadības centrā 2 KP** (Dispičera darbs un digitālās prasmes operatīvās vadības centrā 1 KP; Darba aizsardzība un darba tiesības 1 KP)
- **Prehospitālās neatliekamā palīdzība 4KP** (Reanimatoloģija un intensīvā terapija 2 KP; Toksikoloģija 1 KP; Neatliekamās situācijas psihiatrijā un narkoloģijā 1 KP; Katastrofu, militārā medicīna un civilā aizsardzība 2 KP)
- **Katastrofu, militārā medicīna un civilā aizsardzība 2KP**

Nozares mācību kursu kopējā KP skaitā ietilps arī:

Uzņēmējdarbības modulis 6 KP (Ekonomika un uzņēmējdarbības pamati 1 KP, Ievads specialitātē un profesionālā ētika 1KP; Grāmatvedība un lietvedība 1 KP; Ārsta palīga darba juridiskie aspekti 1 KP; Projektu sagatavošana un vadība 1 KP; Informācijas tehnoloģijas un statistika 1 KP).

Modulī ietilpstošo studiju **kursu apraksti ir nodaļā 4.1.3**

Studiju kursa apraksts

9. Studiju kursa nosaukums: Klīniskās procedūras ārsta palīga praksē un propedeitika

9. 1. Propedeitika, diagnostiskās metodes un radioloģija

- 1. Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
- 2. Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
- 3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
- 4. Studiju kursa vadītājs:** Ilze Celma
- 5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Ilze Celma
- 6. Studiju programma, studiju gads, semestris:** Studiju programma Ārstniecība, 1. studiju gads, 2.semestris
- 7. LV kredītpunkti (KP):** 4KP (1 KP Propedeitika, diagnostiskās metodes un radioloģija; 3 KP Klīniskās procedūras ārsta palīga praksē)
- 8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 3 ECTS
- 9. Valoda:** latviešu valoda
- 10. Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
- 11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** Anatomijā un fizioloģijā
- 12. Studiju kursa mērķis:** Pilnveidot zināšanas un prasmes pacientu izmeklēšanā un novērtēšanā.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c.)	Skaits	Norises vieta
1.	Propedeitikas jēdzieni un uzdevumi. Pacienta subjektīvā izmeklēšana. Pacienta objektīvās izmeklēšanas pamatmetodes. Pacienta vispārējais objektīvais stāvoklis.	Lekcija	1	RSU SKMK
2.	Elpošanas orgānu sistēmas izmeklēšana. Sirds – asinsvadu sistēmas izmeklēšana.	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	Gremošanas orgānu, uroģenitālās sistēmas izmeklēšana.	Lekcija	1	RSU SKMK
4.	Nervu, endokrīnās sistēmas izmeklēšana.	Lekcija	1	RSU SKMK
5.	Biežāk lietojamās laboratoriskās un instrumentālās izmeklēšanas metodes.	Lekcija	1	RSU SKMK

6.	Radioloģija, definīcija, metodes. Radioloģijas struktūra, apakšnozares. Elektromagnētiskais spektrs. Rentgenstaru svarīgākās īpašības. Organisma pamatvides, jonizējošā starojuma selektivitāte.	Lekcija	1	RSU SKMK
7.	Rentgenizmeklēšanas pamatmetodes – rentgenogrāfija, rentgenoskopija. Rentgenizmeklēšanas speciālās metodes.	Lekcija	1	RSU SKMK
8.	Ultrasonoskopija, tās veidi. Datortomogrāfija. Magnētiskās rezonanse. Scintigrāfija.	Lekcija	1	RSU SKMK
1.	Pacienta objektīvās izmeklēšanas pamatmetodes. Pacienta vispārējais objektīvais stāvoklis. Biežāk lietotajās laboratoriskās un instrumentālās izmeklēšanas metodes	Prakt.nod.	2	RSU SKMK
2.	Elpošanas orgānu sistēmas izmeklēšana. Sirds – asinsvadu sistēmas izmeklēšana; perifēro asinsvadu un ekstrakraniālo artēriju manuāla izmeklēšana; oksihemometrija, pastāvīgo elektrokardiostimulatoru un sirds defibrilatoru darbības traucējumu diagnostika	Prakt.nod.	2	RSU SKMK
3.	Gremošanas orgānu, uroģenitālās sistēmas izmeklēšana. Nervu, endokrīnās sistēmas izmeklēšana.	Prakt.nod.	2	RSU SKMK
4.	Rentgenizmeklēšanas pamatmetodes – rentgenogrāfija, rentgenoskopija. Rentgenizmeklēšanas speciālās metodes. Ultrasonoskopija, tās veidi. Datortomogrāfija. Magnētiskās rezonanse. Scintigrāfija.	Prakt.nod.	2	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: individuālais un grupu darbs; darbs ar studiju materiāliem, mācību literatūru (izpēte, analīze); praktisko darbu rezultātu noformēšana; konkrētu uzdevumu izpilde; darbu prezentāciju sagatavošana.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** pēc studiju kursa programmas apguves studējošais iegūst pamatzināšanas un kompetenci propedeutikā. Kursā apguves rezultātā studējošais pārzina radioloģiskās metodes, to izšķiršanas spējas un pielietojuma veidus, izmeklējumu indikācijas. Studējošais prot atpazīt orgānu radioloģiskos attēlus; saskatīt patoloģiskās pārmaiņas un orientēties biežāk sastopamo slimību vispārējā radioloģiskajā ainā. Pārzina jonizējošā starojuma bioloģisko efektu.
- **Prasmes un iemaņas:** pēc studiju kursa programmas apguves studējošais spēs veikt pacienta subjektīvo, objektīvo izmeklēšanu un dokumentēt iegūtos rezultātus. Spēs izvērtēt subjektīvās un objektīvās izmeklēšanas rezultātus, veikt pacienta papildizmeklēšanas metodes, spēs izmantot iegūtās zināšanas un prasmes saskarsmē ar pacientiem un personālu.

- **Kompetence:** Studējošais spēs izmantot iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas ikdienas darbā. Ir kompetents diagnostisko metožu un manipulāciju lietošanas indikācijās, izpildes metodikās un prasme izvērtēt iegūtos datus; kompetence fizikālajā izmeklēšanā; elektrokardiogrāfijā; elektrokardioskopijā; pastāvīgo elektrokardiostimulatoru un sirds defibrilatoru darbības traucējumu diagnostikā; perifēro asinsvadu un ekstrakraniālo artēriju manuāla izmeklēšanā; arteriālā un venozā asinsspiediena noteikšanā; mikrocirkulācijas sistēmas stāvokļa novērtēšanā; glikometrijā; rektālajā izmeklēšanā; jaundzimušā novērtēšanā pēc Apgares skalas; pacienta novērtēšanā pēc komu skalām un traumu skalas; plaušu funkcionālās izmeklēšanas datu izvērtēšanā; oksihemometrijā; klīniskās un bioķīmiskās laboratorijas izmeklēšanu datu izvērtēšanā; pastāvīgo elektrokardiostimulatoru un defibrilatoru implantācijas indikāciju noteikšanā; likvordinamisko provju un to fizikālo un laboratorisko datu izvērtēšanā; bioloģiskās nāves fakta konstatācijā un no tā izrietošajā taktikā; radioloģisko izmeklēšanu datu izvērtēšanā elpošanas, sirds un asinsvadu, kuņģa un zarnu trakta, urīnizvadceļu sistēmu un skeleta izmeklēšanas gadījumos.

16. Gala pārbaudījuma veids: Eksāmens

- 17. Vērtēšanas kritēriji:** tiek vērtēta studējošā līdzdalība praktiskajās nodarbībās, teorētisko zināšanu pārbaude daudzatzilžu un esejas tipa testā, prasme veikt pacienta subjektīvo un objektīvo izmeklēšanu un dokumentēt iegūtos rezultātus, un noslēgumā tests.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra:

1. Rudzītis K. Diagnostikas pamati un terapijas preambula, Rīga, Nacionālais apgāds, 2005
2. Propedeutika / [autori: Grigorijs Orļikovs ... [u.c.] ; G. Orļikova un K. Pičkura redakcijā. 4. izd. Rīga : RSU, 2010. 370 lpp.
3. Lynn S. Bickley. BATES' Guide to Physical Examination and History Taking. 9th edition. Lippincott, Williams & Wilkins, 2004.
4. Манджони С. Секреты клинической диагностики (пер. с англ.). Москва: БИНОМ, 2004.
5. Millers A., Rūse I., „Vispārīgā radiobioloģija un praktiskā radioekoloģija”.

Papildus literatūra:

Medicīnas svešvārdu vārdnīca. Rūta Viņķele. Avots, 2007

Dictionary of Medicine. P. H. Collin. Peter Collin Publishing, 1998

9.Studiju kursa nosaukums: Klīniskās procedūras ārsta palīga praksē un propedeitika

9.2 Klīniskās procedūras ārsta palīga praksē

1. **Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I. Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Ilze Celma
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Uldis Ceriņš
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 1studiju gads, 1 , 2 semestris
7. **LV kredītpunkti (KP): 4 KP** (1 KP Propedeitika, diagnostiskās metodes un radioloģija; **3 KP Klīniskās procedūras ārsta palīga praksē**)
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 4,5 ECTS**
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:**
Zināšanas anatomijā un fizioloģijā, bioķīmijā, farmakoloģijā, mikrobioloģijā, higiēnā, citoloģijā un ģenētikā, ētikā, saskarsmē un komunikācijā.
12. **Studiju kursa mērķis:**
Sniegt zināšanas un pilnveidot prasmes neatliekamās medicīnas ārsta palīga darbā nepieciešamo klīnisko procedūru izpildē, pilnveidot kompetenci novērtēt pacienta veselības stāvokli pirms un pēc procedūras.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Medikamentu ievadīšana/administrēšana. Procedūras, kas saistītas ar elpošanas sistēmu. Antropometrija. Vitālo rādītāju noteikšana notikuma vietā. Diagnostiskā materiāla savākšana.	Lekcija	2 st	RSU SKMK
2.	Procedūras, kas saistītas ar sirds asinsrites sistēmu. Procedūras, kas saistītas ar gremošanas un endokrīno sistēmu. Procedūras, kas saistītas ar	Lekcija	2 st	RSU SKMK

	uroģenitālo sistēmu. Procedūras, kas saistītas ar ķirurģiju un traumatoloģiju. Desmurgija.			
3.	Neatliekamajā medicīniskajā palīdzībā izmantojamie instrumenti un to komplekti: vēnu, pleiras, trahejas punkciju adatu katetri un komplekti; urīnpūšļa katetri skalpelis, pincete, klemmes; spailes svešķermeņu izņemšanai no augšējiem elpošanas ceļiem; krājtelpas skābekļa maskas; elpvadi; laringoskops; intubācijas cauruļu komplekts; komplekts kuņģa skalošanai; dzemdību komplekts; Krāmera šinu komplekts; pneimošinu komplekts; vakuumšinu komplekts; mugurkaulāja kakla daļas fiksatoru komplekts.	Lekcija	4 st	RSU SKMK
4.	Medikamentu ievadīšana/administrēšana. - enterāla medikamentu ievadīšana - parenterāla medikamentu ievadīšana. - i/c, s/c, i/m injekcijas; iespējamās komplikācijas, izglītošana. - medikamentu ievadīšana i/v, iespējamās komplikācijas, - ādas raudzes, to novērtēšana. - insulīna un heparīna ievadīšana, indikācijas, kontrindikācijas, blakusefekti, iespējamās komplikācijas, izglītošana. - i/v infūzi, pilienu skaita aprēķināšana minūtē, indikācijas, kontrindikācijas, iespējamās komplikācijas, - perifēro vēnu katetrizācija, indikācijas, kontrindikācijas, iespējamās komplikācijas, - i/o injekcijas, iespējamās komplikācijas, - medikamentu ievadīšana ar perfuzoru,	Praktiskā nodarbība	4st	RSU SKMK
5.	Procedūras, kas saistītas ar elpošanas sistēmu. Antropometrija. Vitālo rādītāju noteikšana. Diagnostiskā materiāla savākšana. elpošanas frekvences noteikšana, atzīmēšana un izvērtēšana, deguna priekšējā tamponāde pleiras dobuma punkcija; kardiopulmonāla reanimācija, tās algoritmi; sirds palīgmāsaža un plaušu palīgventilācija; trahejas punkcija, krikotireotomija, konikotomija; trahejas intubācija;	Praktiskā nodarbība	10 st	RSU SKMK

	<p>hiperbārā oksigenācija (indikācijas un kontrindikācijas); bronhiālās astmas lēkmju kupēšanas metodika ar aerosoliem, lietojot krājietelpas, nebulaizera tipa smidzinātājus;</p> <p>elpināšanas un narkozes aparātu lietošana, lietojamo inhalācijas un neinhālācijas anestētiķu lietošana neatliekamās medicīniskās palīdzības apstākļos.</p>			
6.	<p>Procedūras, kas saistītas ar sirds asinsrites sistēmu.</p> <p>zemādas, muskulārās, venozās injekcijas; venozie infūzi, stabilas venozās pieejas nodrošināšana; sistēmas trombolīze; perifēro vēnu katetrizācija; SA sistēmas izvērtēšana un novērošana.</p> <p>elektriskā defibrilācija; elektroimpulsu terapija (indikācijas); ārējā pagaidu elektrokardiostimulācija; pastāvīgo elektrokardiostimulatoru un defibrilatoru implantācija (indikācijas un kontrindikācijas);</p>	Praktiskā nodarbība	8 st	RSU SKMK
7.	<p>Procedūras, kas saistītas ar gremošanas un endokrīno sistēmu.</p> <p>Zarnu trakta attīrīšana manuāli, ar klizmu (tai skaitā sifona); kuņģa zondēšana; kuņģa skalošana caur zondi. Stomas.</p>	Praktiskā nodarbība	10 st	RSU SKMK
8.	<p>Procedūras, kas saistītas ar uroģenitālo sistēmu.</p> <p>urīnpūšļa katetrizācija vīriešiem un sievietēm ar mīksto katetru; suprapubikāla punkcija (indikācijas un kontrindikācijas);</p>	Praktiskā nodarbība	10 st	RSU SKMK
9.	<p>Procedūras, kas saistītas ar ķirurģiju un traumatoloģiju. Desmurģija. Diagnostiskā materiāla savākšana.</p> <p>roku ķirurģiskā un higiēniskā mazgāšana, sterila halāta un cimdu uzvilšana, brūču apdare,</p> <p>Punkcijas (ascīta, Duglasa dobums, pleiras, lumbālpunkcijas), drenas saglabāšana un izņemšana,</p> <p>Traheostoma; svešķermeņu izņemšana no augšējiem elpošanas ceļiem;</p> <p>Transporta imobilizācija, tās veidi: imobilizācijas dēļi; kausveida nestuves; daudzfunkcionālās automašīnas nestuves; trakcijas šinas</p>	Praktiskā nodarbība	10 st	RSU SKMK

	<p><i>Desmurģija:</i> pārsēji galvai – kapucīte, Hipokrāta cepure, pārsējs abām acīm, Dezo pārsējs, konverģējošs vai diverģējošs pārsējs elkoņa vai ceļa locītavām, pārsējs plaukstai – cimdiņš, pārsējs pirkstiem, pārsējs pēdai. Locītavu imobilizācija ar ģipša pārsēju.</p> <p><i>Diagnosticiskā materiāla savākšana:</i> pleiras dobuma punktāts, vēdera dobuma punktāts, Duglasi dobuma punktāts, lumbālpunkcijas punktāts, abscesa punktāts, locītavu šķidruma punktāts.</p>			
--	---	--	--	--

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Patstāvīgais darbs ar literatūru, darbs ar aprīkojumu, mulāžām.

15. Sasniedzamie studiju rezultāti:

Zināšanas: Studējošajam ir zināšanas par ārsta palīga praksē pielietotajām procedūrām, to izpildi, vides sagatavošanu procedūru veikšanai, ir zināšanas par procedūru pielietošanas indikācijām un kontrindikācijām, par nepieciešamajiem instrumentiem un ierīcēm procedūru veikšanai, par aseptikas un antiseptikas principiem dažādu procedūru sagatavošanas un izpildes laikā.

Prasmes:

1. Spēj rīkoties negadījuma vietā un sniegt nepieciešamo palīdzību.
2. Izprot klīnisko procedūru nozīmīgumu, galvenos pamatprincipus un prot to pielietot praksē.
3. Nodrošina klīniskās procedūras pacientiem.
5. Identificē pacienta vajadzības neatliekamības ietvaros
6. Spēj patstāvīgi veikt klīniskās procedūras un izvērtēt pacienta stāvokli pirms un pēc tām.
7. Spēj adekvāti rīkoties dažādās klīniskās situācijās.
8. Spēj sagatavot pacientu diagnosticiskā materiāla savākšanai.

Kompetences: Pabeidzot kursu, studējošis ir kompetents: ārstniecisko metožu un manipulāciju lietošanas indikācijās, kontrindikācijās, izpildes metodikā un prasmē izvērtēt iegūtos datus. Studējošais ir kompetents veikt reanimācijas un pēcreanimācijas perioda medikamentozo terapiju un reanimācijas procesa efektivitātes izvērtēšanu; pielietot plaušu mākslīgās ventilācijas metodes un elpceļu atbrīvošanas metodes; pieliet skābekļa inhalācijas metodes; veikt brūču primāro apdari; zarnu trakta attīrīšanu; spēj pielietot neatliekamajā medicīniskajā palīdzībā izmantojamās medicīniskās ierīces un līdzekļus.

16. Gala pārbaudījuma veids: Eksāmens

17. Vērtēšanas kritēriji:

Lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums. Sekmīgi nokārtoti studiju priekšmeta pārbaudījumi.

- Eksāmens – praktiski (nozīmīguma īpatsvars kopējā novērtējumā – 60%).
- Starpposmu pārbaudījumi (ieskaites) ST - (nozīmīguma īpatsvars kopējā novērtējumā – 30%).
- Lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums – (nozīmīguma īpatsvars kopējā novērtējumā – 10%).

18. Literatūras saraksts:

1. Ankrava J., Kurtiņa K., "Pacientu Aprūpes Standartu Lietošana Ārstniecības Personu Izglītībā un Praksē" Juridisko personu apvienība: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība: Medicīnas Apgāds, Rīga, 2010, http://www.talakizglitiba.lv/sites/default/userfiles/ESF%201_15.pdf
2. Medicīniskās aprūpes rokasgrāmata", Jumava, 2001
3. Standarti Procedūru tehnikā Rokasgrāmata: Rīga, MPIC, 1999, 336 lpp
4. „Pirmā palīdzība”, Zvaigzne ABC, Rīga, 288 lpp.
5. „Svarīgi aspekti pacientam ar stomu”, Nacionālais apgāds, Rīga, 2007, 127 lpp.
6. Kirša I., Kalniņš I., Melbārde – Kelmere A. „Slimnieka kopšana mājas apstākļos”, Latvijas Ambulatorās medicīnas māsu un sociālās parūpes darbinieku asociācija, Rīga, 2007, 146 lpp.
7. Hofbauere G. „Laboratorijas analīzes”, Jumava, 2006, 171 lpp.
8. Kapickis M., Gaile A. , Antoņēviča L. , Jakovicka D. Mācību materiāls „Mūsdienīgas brūču aprūpes nodrošināšana” Juridisko personu apvienība: LU Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība: Medicīnas Apgāds, Rīga, 2010.g.
9. NANDA international. Nursing diagnoses. definition and classification: 2009–2011 [homepage on the Internet] [cited 2009 July 9]. Available from: http://www.nanda.org/Portals/0/PDFs/NANDAI%20Pubs/New_Book_Nov_4_08.pdf
10. Thomas S. Atraumatic dressings. Journal of Wound Care [homepage on the Internet [cited 2009 July 9]. Available from: http://www.molnlycke.com/Global/Wound_Care_Products/Global/t_atraumatic.pdf
11. Kaplan H I, Sadock B J, Synopsis of Psychiatry, Ed. 9, William & Wilkins, Baltimore, 2004
12. Ministru Kabineta noteikumi Nr.268 “Noteikumi par ārstniecības personu un studējošo, kuri apgūst pirmā vai otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības programmas, kompetenci ārstniecībā un šo personu teorētisko un praktisko zināšanu apjomu”

Papildus literatūra

1. Brila A. „Infekcijas slimību epidemioloģija”, Nacionālais apgāds, Rīga, 2003, 128 lpp.
2. Šiliņa M., Dupure I. „Pacientu izglītošana – māsas kompetence”, Nacionālais apgāds, Rīga, 2009, 107 lpp.

3. Nemiro J., „Latvijas rentgenoloģija laikmeta griežos”, Izdevniecība “AML/RSU”, Rīga, 1999.
4. Millers A., Rūse I., „Vispārīgā radiobioloģija un praktiskā radioekoloģija”.

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: Farmakoloģija

1. **Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Arvīds Grigans
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Docents Dr. Arvīds Grigans
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** Studiju programma Ārstniecība, 1. mācību gads, 1., 2. semestris
7. **LV kredītpunkti (KP):** 4KP
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 6 ECTS
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A obligātā
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** Sekmīgi apgūts normālās fizioloģijas, anatomijas un bioķīmijas kurss, kā arī atsevišķu slimību simptomātika.
12. **Studiju kursa mērķis:** Pilnveidot zināšanas vispārīgajā un speciālajā farmakoloģijā.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija,	Skaits	Norises vieta
-----	------------------	--------------------------------	--------	---------------

		<i>nodarbība u.c)</i>		
1.	Kardiovaskulārā farmakoloģija: kardiotoniskās vielas, antiaritmiskās vielas.	Lekcija Nodarbība	2 6	RSU SKMK
2.	Kardiovaskulārā farmakoloģija: antianginālās vielas.	Lekcija Nodarbība	2 6	RSU SKMK
3.	Kardiovaskulārā farmakoloģija: antihipertensīvās vielas.	Lekcija Nodarbība	2 4	RSU SKMK
4.	Diurētiskās vielas.	Lekcija Nodarbība	1 4	RSU SKMK
5.	Hemostāzi regulējošās vielas.	Lekcija Nodarbība	1 4	RSU SKMK
6.	Gastrointestinālā trakta terapeitiskās vielas.	Lekcija Nodarbība	2 4	RSU SKMK
7.	Respiratoro sistēmu regulējošās vielas.	Lekcija Nodarbība	2 4	RSU SKMK
8.	Cukura diabēta farmakoterapijas principi. Holesterola līmeni regulējošās vielas.	Lekcija Nodarbība	2 4	RSU SKMK
9.	Hormoni, hormonu preparāti	Lekcija Nodarbība	2 4	RSU SKMK
10.	Ķīmijterapijas līdzekļi (antibakteriālas vielas, pretvīrusu vielas).	Lekcija Nodarbība	2 6	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Individuālais darbs – vispārīgās un speciālās farmakoloģijas apguve, kā arī informācijas par medikamentiem, to pielietošanu un izmantošanu ārstniecības procesā atlasīšana un analizēšana.

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas: Studiju kursa apguves rezultātā studenti paplasšinās teorētiskās zināšanas farmakoloģijā.

Prasmes un iemaņas: Izpratīs zāļu līdzekļu darbības kopīgās likumsakarības, farmakokinētikas un farmakodinamikas pamatus, zāļu darbības mehānismus, zāļu formām, receptūras principus.

Kompetence: Būs kompetenti par zāļu līdzekļu efektiem un blakusefektiem, vielu mijiedarbību, pārdozēšanas riskiem un to novēršanas iespējām.

16. Gala pārbaudījuma veids:

rakstisks eksāmens.

17. Vērtēšanas kritēriji:

Lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums. Sekmīgi nokārtoti studiju priekšmeta pārbaudījumi.

- Eksāmens – praktiski (nozīmīguma īpatsvars kopējā novērtējumā – 60%).
- Starpposmu pārbaudījumi (ieskaides) ST - (nozīmīguma īpatsvars kopējā novērtējumā – 30%).
- Lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums – (nozīmīguma īpatsvars kopējā novērtējumā – 10%).

18. Literatūras saraksts:

1. ieteicamā literatūra

1. Purviņš I. „Praktiskā farmakoloģija”, Zvaigzne, Rīga, 2011.gads 788 lpp.
2. Gaļina Bikšone „Medikamentozā ārstēšana un aprūpe”, SIA „KERENA”, Rīga, 2008.gads, 704.lpp.
3. I. Purviņa redakcija - Īsais kurss receptūrā un farmakoloģijā: mācību līdzeklis, Rīga, RSU, 2008

2. Papildus literatūra

1. Basic & Clinical Pharmacology. Bertram G. Katzung. 12th ed. McGraw-Hill Professional, December 13, 2011, 1248 pages Chatu S, Milson A, Tofield C. „Hands-on guide to clinical pharmacology”, Blackwell Science, 2000., 16 lpp.
2. Pavv HGW, Park GR, „Handbook of drugs intensive care”, Greenvich Medical Media Ltd, London, 2000., 2 lpp.
3. Opie LH, Gersh BJ. „Drugs for the heart”, 5th ed. VVB Saunders, Philadelphia-London-Toronto Montreal-Sydney-Tokyo, 2001., 426 lpp.

Studiju kursa apraksts

10.Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā

10.1 Neatliekamās situācijas vispārējā ķirurģijā

1. **Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Ieva Vidmane Ozola
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** M. Mukāns
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** Ārstniecība, 2 studiju gads; 3 semestris
7. **LV kredītpunkti (KP):** 6 KP (1,5 KP *Neatliekamās situācijas traumatoloģijā un mikroķirurģijā*; 1,5 KP *Neatliekamās situācijas vispārējā ķirurģijā*; 1 KP *Neatliekamās situācijas oftalmoloģijā un LOR*; 1 KP *neatliekamās situācijas uroloģijā un ginekoloģijā*, 1 KP *Neatliekamās situācijas dzemdniecībā*)
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 9
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** cilvēka funkcionēšanas bioloģiskie aspekti, higiēna.
12. **Studiju kursa mērķis:** Padziļināt zināšanas neatliekamos stāvokļos vispārējā ķirurģijā.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c)	Skaits	Norises vieta
1.	Akūts vēders	Lekcija Praktiskās nodarbības	2 2	RSU SKMK
2.	Asiņošana - iekšēja un ārēja	Lekcija Praktiskās nodarbības	1 4	RSU SKMK
3.	Vēnu un artēriju trombozes un trombembolijas	Lekcija Praktiskās nodarbības	1 2	RSU SKMK

4.	Iekšējo orgānu traumatiski bojājumi	Lekcija	2	RSU SKMK
		Praktiskās nodarbības	4	

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

- Darbs lekciju laikā – studenti sagatavo tēmas patstāvīgi. Lekcijas tiek apspriestas ar pasniedzēju, situāciju analīze, teorētiskais pamatojums.
- Nodarbības uzsākšanas nodaļā – pacientu izvērtēšana, monitorēšana. Tiek veiktas nepieciešamas manipulācijas.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** Spēs izvērtēt pacientu saslimšanas dzīvi apdraudošas un invalidizējošas situācijas
 - **Prasmes un iemaņas:** Veikt ātru un mērķtiecīgu pacientu apskati, anamnēzes savākšanu. Noteikt klīnisko diagnozi un uzsākt stāvokļa stabilizēšanu.
 - **Kompetence:** Argumentēt un pamatot diagnozi. Veikt vitālo radītāju izvērtēšanu. Spēt apturēt asiņošanu, primāru brūču apdari, situācijas šuvju uzlikšanu. Kompetence diagnosticēt un sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību šādos gadījumos: akūts peritonīts; akūta kuņģa un divpadsmitpirkstu zarnas patoloģija (čūlas slimība, tās sarežģījumi, perforācija, penetrācija, asiņošana, pilorostenoze, akūta kuņģa dilatācija), barības vada plīsumi; gremošanas trakta apdegumi ar skābēm un sārmiem; akūts apendicīts, periapendikulārs infiltrāts; zarnu trakta akūta ķirurģiska patoloģija, zarnu necaurīdības veidi, īpatnības dažādās vecuma grupās; apzarņa asinsvadu tromboze un embolija; aknu kolika, akūts holecistīts, mehāniskā dzelte; akūts pankreatīts; vēdera dobuma slēgti un vaļēji, parenhimatozo un dobo orgānu bojājumi; krūšu kurvja orgānu vaļējie bojājumi; trūces, iekšējas un ārējas, to iesprūšana; akūta ekstremitāšu išēmija; kuņģa un zarnu trakta svešķermeņi; kombinētu traumu vadošā bojājuma noteikšanas principi; mastīts, abscess, flegmona, sepse; apakšējo ekstremitāšu vēnu saslimšanas; visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei; aseptikas un antiseptikas principi
- 16. Gala pārbaudījuma veids:** Eksāmens – rakstveida pārbaude, testa jautājumi, situācijas analīze
- 17. Vērtēšanas kritēriji:** teorētisko zināšanu pārbaude daudzatzilžu tipa testā, prasme veikt pacienta novērtēšanu, analizējot klīniskās situācijas vispārējā ķirurģijā, piedalīšanās praktiskajās nodarbībās.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra

1. „Ķirurģija” Jāņa Gordovska redakcijā, Izd. Latvijas Medicīnas Akadēmija, Rīga, 2001, 2013;
2. Akūtas vēdersāpes. Diagnostika un diferencikāldiagnostika. Olevs Kaju. Nacionālais apgāds 2005;
3. Mācību materiāls: Lekcijas, konspekti, prezentācijas;
4. Oxford Handbook of Clinical Surgery 3 editions Greg Mc Latchie 2007;

Papildus literatūra

5. „Medicīnas aprūpes rokasgrāmata” (The Lipincot Manual of Nursing Practice), Nettina, Sandra M. Izd. Jumava 2001., Rīga.
6. Paramedic: On the Front Lines of Medicine Peter Canning (1998)
7. Фельдшер скорой помощи К.К. Шелехов, Э.В. Смолева Л.А. Степанова (2009)
8. Хирургия для фельдшеров. А. Д. Морозова, Т. А. Конова (2002)
9. Medicīnas aprūpes rokasgrāmata 2001, Rīga, Jumava;
10. Neatliekamā medicīniskā palīdzība. Traumas. 1. Izdevums. MMPC, Rīga, Latvija 2001, D. Krieviņš;
11. Gre Topics in General and Emergency Surgery. Saunders. 4th edition.2009;
12. Schwartz's Principles of surgery, 9 edition. F.Charles Brunnicardi, MD, FACS 2010;
13. Oxford Handbook of Clinical Medicine, 8th edition. Murray Lougwore. Oxford University Press 2010;

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā

10.2 Neatliekamās situācijas traumatoloģijā un mikroķirurģijā

1. Studiju kursa kods:

2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Ieva Vidmane Ozola
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Maksims Mukāns
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** NMP ārstniecība, 2. studiju gads, III semestris
7. **LV kredītpunkti (KP): 6KP (1,5 KP Neatliekamās situācijas traumatoloģijā un mikroķirurģijā; 1,5 KP Neatliekamās situācijas vispārējā ķirurģijā; 1 KP Neatliekamās situācijas oftalmoloģijā un LOR; 1 KP neatliekamās situācijas uroloģijā un ginekoloģijā, 1 KP Neatliekamās situācijas dzemdniecībā)**
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 9**
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** anatomija, fizioloģija, procedūru standartos.
12. **Studiju kursa mērķis:** padziļināt studentu zināšanas traumatoloģijā un mikroķirurģijā
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c)	Skaits	Norises vieta
1.	Sasitumi, hematomas, griezumumi, mežģījumi, cīpslu, nervu, muskuļu traumas.	Lekcija Praktiskā nodarbība	1 2	RSU SKMK
2.	Krūškurvja traumas – ribu, sternum, lāpstiņu lūzumi, nestabils krūškurvis, pneimo/hemotoraks, galvas traumas.	Lekcija Praktiskā nodarbība	1 4	RSU SKMK

3.	Ekstremitāšu lūzumi, plaukstas, pēdas, pirksti – imobilizācija.	<i>Lekcija</i> <i>Praktiskā nodarbība</i>	2 2	RSU SKMK
4.	Mugurkaula, iegurņa traumas, politraumas, pacientu imobilizācija, transportēšana.	<i>Lekcija</i> <i>Praktiskā nodarbība</i>	2 4	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: Darbs e-studiju vidē (MOODLE)– studenti sagatavojas patstāvīgi. Lekcijas tiek apspriestas ar pasniedzēju, situāciju analīze, to teorētiskais pamatojums. Nodarbības uzsākšanas nodaļā – pacientu izvērtēšana, monitorēšana. Tiek veiktas nepieciešamas manipulācijas, izmeklēšanas, diagnostika.

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas: par ievainojumu rašanās mehānismiem un to klasifikāciju; cietušo transportēšanas un imobilizācijas veidiem traumu gadījumos, pirmo palīdzību un neatliekamā medicīnisko palīdzību, tās apjomu ikdienas un ārkārtējās medicīniskās situācijās Studējošajiem būs zināšanas, kā izvērtēt pacientu, kā arī, dzīvi apdraudošas un invalidizējošas situācijas.

Prasmes un iemaņas: Veikt ātru un mērķtiecīgu pacientu apskati, anamnēzes savākšanu. Prast lietot traumu skalas; noteikt klīnisko diagnozi un uzsākt stāvokļa stabilizēšanu.

Kompetence: Argumentēt un pamatot diagnozi. Veikt vitālo radītāju izvērtēšanu. Lūzumu imobilizācija, primāru brūču apdari, pacientu transportēšanu.

Pēc kursa apguves studējošie būs kompetenti sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību situācijās, kur pacientam ir ekstremitāšu kaulu lūzumi un mežģījumi; atslēgas kaula un lāpstiņas kaula lūzumi un mežģījumi; muskuļu, cīpslu, perifēro nervu bojājumi; mugurkaulāja traumatiski bojājumi; iegurņa kaulu un orgānu bojājumi; galvas un muguras smadzeņu traumas, intrakraniālas hemorāģijas; ilgstošas saspiešanas sindroms; augšžokļa un apakšžokļa lūzumi un mežģījumi; auss, deguna, balsenes, trahejas un bronhu svešķermeņi; traumatisks šoks, termiskie bojājumi; kombinētas traumas, politraumas, to īpatnības vecuma grupās, vadošā bojājuma noteikšanas principi; visu šajā punktā minēto stāvokļu diagnostiku, diferenciāldiagnostiku un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšanu un interpretāciju atbilstoši neatliekamās medicīnas ārsta palīga kompetencei; būs prasmes lietot asiņošanas apturēšanas pagaidu metodes; brūces, palīdzības sniegšanas principi pirmsstacionāra etapā; desmurģijā; kompetence cietušo šķīrošanas un evakuācijas principos ārkārtējās medicīniskās situācijās, ievainojumu rašanās

mehānismi un to klasifikācija; cietušo transportēšanas un imobilizācijas veidi traumu gadījumos, pirmā palīdzība un neatliekamā medicīniskā palīdzība, tās apjoms ikdienas un ārkārtējās medicīniskās situācijās

16. **Gala pārbaudījuma veids:** Eksāmens – rakstveida pārbaude, testa jautājumi, situācijas analīze

17. **Vērtēšanas kritēriji:** 10 ballu sistēma

18. **Literatūras saraksts:**

Ieteicamā literatūra

1. „Ķirurģija” Jāņa Gordovska redakcijā, Izd. Latvijas Medicīnas Akadēmija, Rīga, 2001, 2013;
2. Akūtas vēdersāpes. Diagnostika un diferencikāldiagnostika. Olevs Kaju. Nacionālais apgāds 2005;
3. Mācību materiāls: Lekcijas, konspekti, prezentācijas;
4. Oxford Handbook of Clinical Surgery 3 editions Greg Mc Latchie 2007;

Papildus literatūra

1. „Medicīnas aprūpes rokasgrāmata” (The Lipincot Manual of Nursing Practice), Nettina, Sandra M. Izd. Jumava 2001., Rīga.
2. Paramedic: On the Front Lines of Medicine Peter Canning (1998)
3. Фельдшер скорой помощи К.К. Шелехов, Э.В. Смолеваб Л.А. Степанова (2009)
4. Хирургия для фельдшеров. А. Д. Морозова , Т. А. Конова (2002)
5. Medicīnas aprūpes rokasgrāmata 2001, Rīga, Jumava;
6. Neatliekamā medicīniskā palīdzība. Traumas. 1. Izdevums. MMPC, Rīga, Latvija 2001, D. Krieviņš;
7. Gre Topics in General and Emergency Surgery. Saunders. 4th edition.2009;
8. Schwartz's Principles of surgery, 9 edition. F.Charles Brunicardi, MD, FACS 2010;
9. Oxford Handbook of Clinical Medicine, 8th edition. Murray Lougware. Oxford University Press 2010;

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā

10.3 Neatliekamās situācijas oftalmoloģijā un LOR*

1.Studiju kursa kods:

2. Akadēmiskā struktūrvienība: RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv

3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I.Norko

4. Studiju kursa vadītājs: Ieva Vidmane Ozola

5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: Elīna Eliasa Vīgante; Daiga Kazāka

6. Studiju programma, studiju gads, semestris: 2. studiju gads. 3. semestris

7. LV kredītpunkti (KP):6 KP (1,5 KP Neatliekamās situācijas traumatoloģijā **un mikroķirurģijā**; 1,5 KP Neatliekamās situācijas vispārējā ķirurģijā; **1 KP Neatliekamās situācijas oftalmoloģijā un LOR**; 1 KP neatliekamās situācijas uroloģijā un ginekoloģijā, 1 KP Neatliekamās situācijas dzemdniecībā)

8. ECTS kredītpunkti (1KP=1.5ECTS):9

9. Valoda: latviešu valoda

10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A- obligāts studiju kurss

11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: acs un auss anatomijā un fizioloģijā, vispārējā medicīnā

12. Studiju kursa mērķis: apgūt galvenās deguna, kakla un rīkles slimības, to etioloģiju, patogēnēzi, klīniku, komplikācijas, ārstēšanas principus un taktiku neatliekamās situācijās, saprast galvenās izmeklēšanas metodes oftalmoloģijā, zināt acu slimību simptomus, izpausmes, ārstēšanas principus un taktiku neatliekamās situācijās

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c.)	Skaits	Norises vieta
1.	Deguna, deguna blakusdobumu un rīkles saslimšanas (akūtas, traumas, svešķermeņi, asiņošana) Balsenes saslimšanas (akūtas, traumas, svešķermeņi, asiņošana) Balsenes stenoze. Laringospazms. Auss saslimšanas (akūtas, traumas, svešķermeņi, asiņošana)	Lekcija Praktiskās nodarbības	2 4	RSU SKMK P.Stradiņa BKUS
2.	Acu traumas. Akūts redzes zudums. Cukura diabēts un redze. Ieskats neiroloģisko slimību oftalmoloģiskajās izpausmēs.	Lekcija Praktiskās nodarbības	2 4	RSU SKMK P.Stradiņa BKUS

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: grupu darbi, kā arī patstāvīgais darbs ar literatūru, risinot docētāja izveidotos praktiskos uzdevumus, kas saistītas ar pacienta izmeklēšanu, ārstēšanu un neatliekamo situāciju risināšanu LOR orgānu sistēmas slimības un acu slimību un akūtu trauma gadījumā

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas:

1. Zinās akūtās LOR un acu patoloģijas, to diferenciāldiagnostiku.
2. Zinās izvērtēt neatliekamās hospitalizācijas nepieciešamību..
3. Zinās slimību diagnostikas principus, spēs identificēt saslimšanas.
4. Zina un prot pielietot neatliekamās palīdzības principus LOR un oftalmoloģijā, spēj tos pielietot praksē.
5. Zina un prot sniegt nepieciešamo ārstēšanu pacienta stāvokļa stabilizēšanai LOR un oftalmoloģijā, samazinot iespējamo komplikāciju risku.

Prasmes un iemaņas:

1. Pratīs izvērtēt neatliekamās hospitalizācijas nepieciešamību.
2. Pratīs sniegt neatliekamo palīdzību LOR un acu saslimšanu gadījumos NMP etapā.
3. Pratīs identificēt galvenās LOR un acu saslimšanas.
4. Pratīs sniegt neatliekamo palīdzību LOR un acu saslimšanu gadījumos.
5. Pratīs izvērtēt hospitalizācijas nepieciešamību pie dažādām LOR un acu saslimšanām.
6. Pratīs novērtēt saslimšanas smagumu, nepieciešamību hospitalizēt.
7. Spēs atšķirt hroniskas saslimšanas no akūtām.
8. Pratīs sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību NMP etapā.
9. Studenti izprot orgānu traumatisko bojājumu diagnostikas principus pirmshospitalizācijas etapā, iespējamās komplikācijas, tālākās ārstēšanas principus, taktiku neatliekamās situācijās.
10. Izprot profilaksi sarežģījumu un seku novēršanai.
11. Spēs identificēt biežāk sastopamo infekciju slimību etiopatoģenēzi, klīniskās izpausmes, noteikt diagnostiku un ārstēšanas principus.
12. Spēs novērot pacientu, noteikt vitālos rādītājus, izvērtēt rezultātus, izvirzīt atbilstošas aprūpes problēmas.
13. Pratīs pirmās palīdzības un ārstēšanas metodes.
14. Izprot nepieciešamo terapiju pacienta stāvokļa stabilizēšanai pie akūtām ķirurģiskām saslimšanām.

Kompetence:

Ir kompetenti galvenajās LOR orgānu un acu saslimšanās, ārstēšanas principos un neatliekamajās situācijās pirmshospitalizācijas etapā. Atšķir akūtas situācijas LOR un oftalmoloģijā, kad nepieciešama neatliekama palīdzība, un spēj to sniegt.

16. Gala pārbaudījuma veids: Eksāmens

17. Vērtēšanas kritēriji: teorētisko zināšanu pārbaude daudzatzilžu tipa testā, prasme veikt pacienta novērtēšanu, analizējot klīniskās situācijas LOR un oftalmoloģijā, piedalīšanās praktiskajās nodarbībās.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra

1. Rudņeva A., Zepa. D., Slokenberga A. LOR diferenciāldiagnostika'' 2014.
2. The Merck Manual 19, 2011.
3. Tirāns E., Mazjānis I. "Infekcijas slimību un sindromu ārstēšana un profilakse", 2012.
4. Gārša I., Ievads neiroķirurģijā", Nacionālais medicīnas apgāds, 2012
5. Sāpes sejā, vadlīnijas neirologiem, ģimenes ārstiem, stomatologiem, otorinolaringologiem un citu specialitāšu ārstiem, 2014
6. Perifērās nervu sistēmas slimības jeb perifērās neiropātijas: pacientu aprūpes un ārstēšanas vadlīnijas, LNB, 2014
7. Lejnieks A. Klīniskā medicīna, 2014.
8. Krieviņš D., Neatliekamā medicīniskā palīdzība", 20014.
9. Lejnieks A., Klīniskā medicīna'', 2010
10. Helds A. "Klīniskā endokrinoloģija", 2013.
11. Lejniece S. „Klīniskā hematoloģija'' 2005.
12. Pētersons A., Vēverbrands E. "Kā atklāt un ārstēt LOR slimības", 2000
13. K. Baumanē "Redze un brilles", Nacionālais apgāds, 2002,
14. Švede I "Binokulārā redze", LU Optometrijas nodaļas mācību materiāli,
15. Neatliekamā palīdzība. Traumas. Rīga, Neatliekamās medicīniskās palīdzības centrs, 2014.

Papildus literatūra

1. www.emedicine.com
2. Sāpes sejā, vadlīnijas neirologiem, ģimenes ārstiem, stomatologiem, otorinolaringologiem un citu specialitāšu ārstiem, 2004
3. evisit.lv "Acu slimības" RSU profesores Gunas Laganovskas redakcijā, Nacionālais apgāds, 2008. gads
4. Gārša I. „Ievads neiroķirurģijā", Nacionālais medicīnas apgāds, 2000
5. Perifērās nervu sistēmas slimības jeb perifērās neiropātijas: pacientu aprūpes un ārstēšanas vadlīnijas, LNB, 2001
6. "Ķirurģija", Prof. J. Gardovska redakcijā, Rīgā, 2001..
7. Schwartz's Principles of Surgery. 9th edition. F. Charles Brunicaudi. 2010. The McGraw-Hill Companies, Inc.

***LOR-otolaringoloģija**

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā

10.4 Neatliekamās situācijas uroloģijā un ginekoloģijā

1. Studiju kursa kods:

2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Ieva Vidmane Ozola
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Dr. paed.; MD Margarita Puķīte
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** Ārstniecība, 2. studiju gads 4. semestris
7. **LV kredītpunkti (KP): 6KP** (1,5 KP Neatliekamās situācijas traumatoloģijā un mikroķirurģijā; 1,5 KP Neatliekamās situācijas vispārējā ķirurģijā; 1 KP Neatliekamās situācijas oftalmoloģijā un LOR; **1 KP neatliekamās situācijas uroloģijā un ginekoloģijā**, 1 KP Neatliekamās situācijas dzemdniecībā)
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 9**
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** Pamatzināšanas anatomijā, fizioloģijā, propedeutikā, vispārējā patoloģijā, mikrobioloģijā, farmakoloģijā, terapijā, ķirurģijā un psiholoģijā.
12. **Studiju kursa mērķis:** Sniegt daudzpusīgas zināšanas, prasmes un kompetences ginekoloģisko un uroloģisko neatliekamo situāciju atpazīšanā, diagnostikā un likvidēšanā.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c)	Skaits	Norises vieta
1.	Hematūrija – traumas, iekaisums, onkoloģija Sāpes mugurā – nieru kolika, iekaisumi, onkoloģija	<i>Lekcija</i> <i>Praktiskās nod.</i>	1 2	RSU SKMK uzņemšanas nod.
2.	Furnje gangrēna, testis torsia, urīna retence Fimoze, parafimoze, priapisms, ārējo dzimumorgānu traumas	<i>Lekcija</i> <i>Praktiskās nod.</i>	1 2	RSU SKMK uzņemšanas nod.
3.	Akūtas sāpes vēdera lejasdaļā – etioloģija, slimību klīnika, diagnostika, terapija, neatliekamā palīdzība.	<i>Lekcija</i>	1	RSU SKMK

4.	Asiņošana no dzimumorgāniem - etioloģija, slimību klīnika, diagnostika, terapija, neatliekamā palīdzība.	<i>Lekcija</i>	1	RSU SKMK
5.	Akūtu situāciju analīze – praktisku situāciju simulācijas, uzdevumi, to analīze.	<i>Praktiskās nod</i>	4	uzņemšanas nod. RSU SKMK mācību laboratorija

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: grupu darbi, kā arī patstāvīgais darbs ar literatūru, risinot docētāja izveidotos praktiskos uzdevumus, atbilstoši neatliekamām situācijām ginekoloģijā un uroloģijā

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** studiju kursa apguves rezultātā studenti spēs savas zināšanas pielietot profesionāli atpazīstot, diagnosticējot un sniedzot neatliekamo medicīnisko palīdzību akūtu sievietes reproduktīvās orgānu sistēmas un uroloģisko slimību gadījumos.
- **Prasmes un iemaņas:** pēc sekmīgi apgūta studiju kursa studenti pratīs izvērtēt pacientu veselības stāvokli, diagnosticēt traucējumus akūtu ginekoloģisko un uroloģisko patoloģiju gadījumos, veikt un nodrošināt nepieciešamo ārstēšanu veselības stāvokļa stabilizēšanai līdz terciārajam aprūpes posmam
- **Kompetence:** Pēc kursa apguves studējošais spēj diagnosticēt un sniegt neatliekamo palīdzību pie akūtas urīna aiztures, veicot urīnpūšļa katetrizāciju ar mīksto katetru; ir kompetents rīkoties ja ir nierakmeņu slimība, nieru kolika; akūts pielonefrīts, paranefrīts; akūta nieru mazspēja, oligūrija, anūrija; urēmiskā koma; akūti vīriešu dzimumorgānu iekaisumi; parafimoze, priapisms; nieru, urīnpūšļa un urīnvadu traumas; ārējo dzimumorgānu traumas; kombinētas urīnpūšļa un iegurnes traumas; mikrohematūrija un makrohematūrija; uroģenitālā trakta svešķermeņi; visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei; akūtas ginekoloģiskas un dzemdību patoloģijas: akūti sieviešu dzimumorgānu iekaisumi; olnīcas plīsums; ārpusdzemdes grūtniecība; krimināls aborts; spontāns aborts; grūtniecības toksikozes, preeklampsija, eklampsija;

16. Gala pārbaudījuma veids: Ieskaite un eksāmens visa kursa ietvaros – rakstveida pārbaude, testa jautājumi, situācijas analīze

17. Vērtēšanas kritēriji: Patstāvīgā darba veikšanas vērtējums – situāciju uzdevumu risinājumu prezentācijas. Praktisko nodarbību novērtējums.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra

1. Ķirurģija” Jāņa Gordovska redakcijā, Izd. Latvijas Medicīnas Akadēmija, Rīga, 2001, 2013;
2. Akūtas vēdersāpes. Diagnostika un diferenciāldiagnostika. Olevs Kaju. Nacionālais apgāds 2005;
3. Mācību materiāls: Lekcijas, konspekti, prezentācijas;

4. Oxford Handbook of Clinical Surgery 3 editions Greg Mc Latchie 2007;
5. Kamini A Rao „Handbook of Gynecological Emergencies”, 1 edition, 2015
6. Charu Mittal, Prabuddh Mittal „Emergencies in Obstetrics&Gynecology” 2 edition, 2014
7. Vībergas I. redakcijā, „Ginekoloģija”, SIA Nacionālais apgāds, 2013

Papildus literatūra

8. „Medicīnas aprūpes rokasgrāmata” (The Lipincot Manual of Nursing Practice), Nettina, Sandra M. Izd. Jumava 2001., Rīga.
9. Paramedic: On the Front Lines of Medicine Peter Canning (1998)
10. Фельдшер скорой помощи К.К. Шелехов, Э.В. Смолеваб Л.А. Степанова (2009)
11. Хирургия для фельдшеров. А. Д. Морозова , Т. А. Конова (2002)
12. Medicīnas aprūpes rokasgrāmata 2001, Rīga, Jumava;
13. Neatliekamā medicīniskā palīdzība. Traumas. 1. Izdevums. MMPC, Rīga, Latvija 2001, D. Krieviņš;
14. Gre Topics in General and Emergency Surgery. Saunders. 4th edition.2009;
15. Schwartz's Principles of surgery, 9 edition. F.Charles Brunicaudi, MD, FACS 2010;
16. Oxford Handbook of Clinical Medicine, 8th edition. Murray Lougwore. Oxford University Press 2010;
17. Toy, Baker, Ross, Jennings „Case Files Obstetrics & Gynecology” 3 edition, 2009
18. Auziņa I., „Bērnu un pusaudžu ginekoloģija”, Apgāds „Rasa ABC”, 2004
19. „Grūtniecība. Dzemdības. Jaundzimušais”, SCA Hygiene Products, 2003
20. „Grūtniecības un dzemdību mazā enciklopēdija”, Jumava, 2003
21. Preimane G., „Medicīnas aprūpes rokasgrāmata”, Jumava, 2001
22. „Ginekoloģijas rokasgrāmata”, SIA Nacionālais medicīnas apgāds, 2000

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurģijā

10.5 Neatliekamās situācijas dzemdniecībā

1. **Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv

3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītāja: Dr. Iveta Norko**
4. **Studiju kursa vadītāja: Ieva Vidmane Ozola**
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: Dr.paed., MD Margarita Puķīte**
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris: programma Ārstniecība, 2. studiju gads, 3 semestris**
7. **LV kredītpunkti (KP): 6 KP (1,5 KP Neatliekamās situācijas traumatoloģijā un mikroķirurģijā; 1,5 KP Neatliekamās situācijas vispārējā ķirurģijā; 1 KP Neatliekamās situācijas oftalmoloģijā un LOR; 1 KP neatliekamās situācijas uroloģijā un ginekoloģijā, 1 KP Neatliekamās situācijas dzemdniecībā)**
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 9 ECTS**
9. **Valoda: latviešu valoda**
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurss**
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: Pamatzināšanas anatomijā, fizioloģijā, propedeutikā, vispārējā patoloģijā, embrioloģijā, farmakoloģijā, terapijā, ķirurģijā un psiholoģijā.**
12. **Studiju kursa mērķis:**
Sniegt daudzpusīgas zināšanas, prasmes un kompetences neatliekamo situāciju atpazīšanā, diagnostikā un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā grūtniecības periodā un dzemdībās.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Grūtniecības izraisītie sarežģījumi. Neatliekamā medicīniskā palīdzība grūtniecības un pēcdzemdību periodā – placentas priekšguļa, normāli piestiprinātas placentas priekšlaicīga atslāņošanās, asiņošana dzemdību laikā un agrīnā pēcdzemdību periodā, hipovolēmiskais šoks, DIK.	Lekcija	4	RSU SKMK Auditorija
2.	Grūtniecības sarežģījumu izvērtēšana.	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK Mācību laboratorija
3.	Dzemdību sarežģījumu izvērtēšana.	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK Mācību laboratorija
4.	Pēcdzemdību perioda sarežģījumu izvērtēšana.	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK Mācību laboratorija
5.	Neatliekamo situāciju dzemdniecībā simulācijas.	Praktiskā nodarbība	2	RSU SKMK Mācību laboratorijā

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

grupu darbi, kā arī, patstāvīgais darbs ar literatūru, risinot docētāja izveidotos praktiskos uzdevumus.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** studiju kursa apguves rezultātā studenti spēs iegūtās zināšanas pielietot dzemdniecībā atklāto patoloģiju atpazīšanā, diagnostikā, kā arī sniežot nepieciešamo neatliekamo medicīnisko palīdzību.
- **Prasmes un iemaņas:** pēc sekmīgi apgūta studiju kursa studenti pratīs izvērtēt grūtnieces veselības stāvokli, diagnosticēt traucējumus akūto dzemdniecībā sastopamo patoloģiju gadījumos, veikt un nodrošināt nepieciešamo ārstēšanu veselības stāvokļa stabilizēšanai līdz terciārajam aprūpes posmam.
- **Kompetence:** Studenti spēs savas kompetences ietvaros patstāvīgi pieņemt atbilstošus lēmumus, sniežot neatliekamo medicīnisko palīdzību grūtniecēm un sievietēm pēcdzemdību periodā. Kompetence sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību šādās situācijās-priekšlaicīgas dzemdības; dzemdības ārpus stacionāra; dzemdes plīsums; dzemdes asiņošana; asiņošana placentārā un pēcdzemdību periodā; placentas priekšguļa, normāli piestiprinātas placentas priekš-laicīga atslāņošanās; sieviešu dzimumorgānu audzēju izsaukti akūti sarežģījumi; metroendometriīts, peritonīts, sepse, septisks šoks; tromboflebīti un trombembolijas ginekoloģijā un dzemdniecībā; visu šajā apakšpunktā minēto stāvokļu diagnostika, diferenciāl-diagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana un interpretācija atbilstoši kompetencei; neatliekamā medicīniskā palīdzība jaundzimušajam un dzemdētājai; jaundzimušā atdzīvināšana un dzīvības funkciju novērtēšana pēc Apgares skalas; traumatisms dzemdniecībā un ginekoloģijā;

16. Gala pārbaudījuma veids:

Ieskaite; eksāmens kopējā cikla ietvaros

17. **Vērtēšanas kritēriji:** Patstāvīgā darba veikšanas vērtējums – situāciju uzdevumu risinājumu prezentācijas. Praktisko nodarbību novērtējums. Eksāmena vērtējums 10 ballu sistēmā

1. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra –

1. Narendra Malhotra, Randhir Puri „Emergency and Critical Care in Obstetrics”, 1.edition, 2016
2. Kamini A Rao „Handbook of Gynecological Emergencies”, 1 edition, 2015
3. E.Chandharan, S.Arulkumaran „Obstetric and Intrapartum Emergencies” A Practical Guide to Management, 2012
4. Rezeberga D. redakcijā „Dzemdniecība”, SIA Nacionālais apgāds, 2009

Papildus literatūra –

1. Toy, Baker, Ross, Jennings „Case Files Obstetrics & Gynecology” 3 edition, 2009
2. „Grūtniecība. Dzemdības. Jaundzimušais”, SCA Hygiene Products, 2003
3. „Grūtniecības un dzemdību mazā enciklopēdija”, Jumava, 2003
4. Zinātniski tematisko preses izdevumu materiāli,
5. Starptautisko un vietējo interneta viedņu materiāli.

Studiju kursa apraksts

11. Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās palīdzības situācijas internajās slimībās

11.1 Neatliekamās situācijas kardioloģijā un pulmonoloģijā

1. Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība

2. Akadēmiskā struktūrvienība: RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv

3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I.Norko

4. Studiju kursa vadītājs: Iveta Norko

5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: doc.Iveta Norko, lektore Zane Putniņa

6. Studiju programma, studiju gads, semestris: Studiju programma Ārstniecība; 2. studiju gads, 3.semestris

7. LV kredītpunkti (KP): 6KP (1,5 KP Neatliekamās situācijas kardioloģijā un pulmonoloģijā, 2 KP Elektrokardiogrāfija, 1,5 KP Neatliekamās situācijas neiroloģijā un endokrinoloģijā, 1 KP Neatliekamās situācijas nefroloģijā un infekciju slimībās)

8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 9

9. Valoda: latviešu valoda

10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurss

11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: Zināšanas anatomijā un fizioloģijā, patoloģiskajā fizioloģijā, cilvēka attīstībā, mikrobioloģijā un epidemioloģijā, farmakoloģijā, propedeutikā. Zināšanas internajās slimībās, neatliekamās palīdzības sniegšanā interno slimību gadījumos. Izpratne par elektrokardiogrammas elementiem, analīzi.

12. Studiju kursa mērķis: Pilnveidot prasmes diagnosticēt neatliekamos stāvokļus internajās slimībās, izvērtēt palīdzības neatliekamību, izvēlēties un realizēt ārstēšanas taktiku un pasākumu.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaits	Norises vieta
1.	Akūta koronārā sindroma galveno formu atpazīšana, klīnika, ārstēšanas taktika	Praktiskā nodarbība	2	uzņemšanas nodaļa

2.	Sirds ritma un vadīšanas traucējumi – etioloģija, klīnika, diagnostika, ārstēšana, elektrokardiogrāfiskās izmaiņas	Praktiskā nodarbība	2	uzņemšanas nodaļa
3.	Hipertensīvās krīzes – etioloģija, klīnika, diagnostika, ārstēšana	Praktiskā nodarbība	2	uzņemšanas nodaļa
4.	Plaušu artērijas trombembolija, plaušu infarkts – etioloģija, klīnika, diagnostika, ārstēšana	Praktiskā nodarbība	2	uzņemšanas nodaļa
5.	Akūts perikardīts, miokardīts, endokardīts – etioloģija, klīnika, diagnostika, ārstēšana	Praktiskā nodarbība	2	uzņemšanas nodaļa
6.	Akūta sirds mazspēja – etioloģija, patoģenēze, klīnika, diagnostika, ārstēšana Akūta asinsvadu mazspēja (šoks un kollapss) – etioloģija, patoģenēze, klīnika, diagnostika, ārstēšana	Praktiskā nodarbība	2	uzņemšanas nodaļa
7.	Akūtas sāpes krūtīs – diferenciāldiagnostikas principi un neatliekamā ārstēšana	Praktiskā nodarbība	2	uzņemšanas nodaļa
8.	Akūta pneimonija – etioloģija, klīnika, diagnostika, diferenciāldiagnoze, ārstēšana	Praktiskā nodarbība	1	uzņemšanas nodaļa
9.	Bronhiālā astma, akūta astmas lēkme-etioloģija, patoģenēze, klīnika, dif. diagnostika, ārstēšana	Praktiskā nodarbība	1	RKS uzņemšanas nodaļa
10.	Pneimotorakss – etioloģija, klīnika, diagnostika, dif. diagnostika, ārstēšana. Plaušu distress	Praktiskā nodarbība	1	uzņemšanas nodaļa
11.	Pleirīti – etioloģija, klīnika, diagnostika, dif. diagnozes, ārstēšana Eksudāta, transudāta diferenciācija	Praktiskā nodarbība	1	uzņemšanas nodaļa

14. **Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:** Pēc sagatavotiem jautājumiem apgūt mācību tēmu no zinātniskās literatūras avotiem un MOODLE vidē.

15. **Studiju rezultāti:**

- **Zināšanas:** Pēc studiju kursa beigām, studentiem ir zināšanas rīcībai neatliekamās medicīniskās palīdzības situācijās pulmonoloģijā un kardioloģijā, zināšanas par šoku un tā veidiem
- **Prasmes un iemaņas:**
 1. Savākt anamnēzi, dokumentēt to
 2. Veikt pacienta izmeklēšanu un rezultātu novērtēšanu
 3. Veikt pacienta dzīvībai svarīgo funkciju noteikšanu, monitorēšanu un iegūto datu interpretāciju
 4. Nozīmēt diagnozes precizēšanai nepieciešamos izmeklējumus
 5. Lietot ekspresdiagnostikas metodes
 6. Nodrošināt neatliekamo med. palīdzību visu vecuma grupu pacientiem
 7. Veikt nepieciešamās manipulācijas neatliekamo stāvokļu stabilizācijai
 8. Veikt dažāda veida nepieciešamo izglītojošo darbu pacientiem, tā tuviniekiem
- **Kompetence:**
studējošie ir kompetenti rīcībai palīdzības sniegšanā dzīvībai bīstamās situācijās.

16. Gala pārbaudījuma veids:

Ieskaite, eksāmens sadaļā NMP situācijas internajās slimībās

17. Vērtēšanas kritēriji:

10 ballu sistēmā, semināra nodarbību vērtējums, ieskaites vērtējums, eksāmena atzīme.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra

1. Harrison's principles of internal medicine. 2012
2. Praktiskā alergoloģija, Rīga, 2009P
3. Propedeutika, Rīga, 2009
4. Dziļo elpceļu infekciju ārstēšana : 2007
5. Hroniska obstruktīva plaušu slimība (HOPS) : 2007
6. Pulmonoloģija : 2007
7. Rudņeva, A. Plaušu simptomu diferenciāldiagnostika /; Rīga, 2011
8. Practical pulmonary and critical care medicine : 2006
9. Klīniskā medicīna / Aivara Lejnieka redakcijā Rīga : Medicīnas apgāds, c2010-2012 3 sēj. : ilustrācijas, tabulas
10. Saturs: 1. sēj.: nodaļas: Sirds un asinsvadu sistēma un ar to saistītās slimības. Elpošanas sistēma un ar to saistītās slimības. Nieru slimības. Asinsrades sistēma un ar to saistītās biežākās slimības
11. Hroniskas sirds mazspējas klīniskās vadlīnijas, Rīga, 2013
12. Funkcionālās diagnostikas metožu principi : 2010
13. Harrison's cardiovascular medicine / 2010
14. Kalvelis, A. Kardioloģija : Rīga, 2010
15. Elektrokardioloģijas pamati. Rīga, 2009
16. Kardiovaskulāro slimību (KVS) profilakses vadlīnijas. Rīga, 2007

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās palīdzības situācijas internajās slimībās

11.2 Elektrokardiogrāfija

1. **Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** Iveta Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** docente Iveta Norko
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** lektore dr.Zane Putniņa
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība ,2.studiju gads, 3 studiju semestris
7. **LV kredītpunkti:** 6 KP (1,5 KP Neatliekamās situācijas kardioloģijā un pulmonoloģijā, **2 KP Elektrokardiogrāfija**, 1,5 KP Neatliekamās situācijas neiroloģijā un endokrinoloģijā, 1 KP Neatliekamās situācijas nefroloģijā un infekciju slimībās)
8. **ECTS kredītpunkti:** 9
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** iepriekš apgūtas zināšanas anatomijas, fizioloģijas, iekšējīgo slimību, vispārējās patoloģijas, NMP priekšmetos
12. **Studiju kursa mērķis:** dot iespēju iegūt zināšanas un prasmes EKG analīzei, lai students zinātu normālas EKG parametrus un mācētu atpazīt EKG izmaiņas neatliekamās situācijās – akūtu išēmiju, ritma traucējumus, tahikardijas, bradikardijas, aritmijas, blokādes u.c. patoloģiju izraisītas EKG pārmaiņas, kas ir ļoti būtiski ikdienas neatliekamās medicīnas ārsta palīga darbā – pacienta stāvokļa izvērtēšanai un taktikas izvēlei.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma	Skaits	Norises vieta
1.	Normāla EKG	Nodarbība	4	RSU SKMK
2.	EKG akūta koronāra sindroma gadījumā – miokarda išēmija, nekroze, rētainas izmaiņas, kreisā kambara aneirisma	Nodarbība	8	RSU SKMK
3.	EKG pazīmes pie perikardīta, akūtas lb. kambara pārslodzes, akūtas cerebrālas patoloģijas, elektrolītu traucējumiem (hipokaliēmija, hiperkaliēmija), KMP,	Nodarbība	4	RSU SK MK

	sirds glikozīdu ietekmes, pārdozēšanas, sirds daļu hipertrofijas			
4.	Intraventrikulāri vadīšanas traucējumi – labā, kreisā zara blokādes; atrioventrikulāri vadīšanas traucējumi; intraatriāli vadīšanas traucējumi	Nodarbība	4	RSU SKMK
5.	Sirds automātisma traucējumi – sīnusa bradikardija un tahikardija, sīnusa aritmija, sīnusa arests; ekstrasistolija, EKG pie hipotermijas	Nodarbība	4	RSU SKMK
6.	Paroksizmālas tahikardijas – supraventrikulāras, ventrikulāras; priekškambaru fibrillācija un undulācija, Frederika sindroms, kambaru fibrillācija un undulācija,	Nodarbība	6	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

- ✓ gatavošanās studiju kursa beigu pārbaudījumam; individuālais un grupu darbs;
- ✓ darbs ar studiju materiāliem, mācību literatūru (izpēte, analīze);
- ✓ praktisko darbu rezultātu noformēšana; konkrētu uzdevumu izpilde; darbu prezentāciju sagatavošana; konsultāciju apmeklējums par studiju kursa saturu.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** studiju kursa apguves rezultātā students zinās normālas EKG pazīmes un EKG izmaiņas dažādu slimību gadījumos, kā arī neatliekamās situācijās
- **Prasmes:** students atpazīs un pratīs analizēt EKG pie dažādām patoloģijām un pamatot savu slēdzienu, spēš strādāt ar speciālo literatūru; iegūtās zināšanas students pratīs integrēt sekmīgai citu mācību priekšmetu apguvei un praksē klīniskajos priekšmetos

19. **Kompetence:** students spēš izmantot iegūtās teorētiskās un praktiskās zināšanas elektrokardiogrāfijā savas nākamās profesijas apguvei, spēš pilnvērtīgi novērtēt pacienta sirdsdarbības ritmu, EKG neatliekamās situācijās, kas palīdzēs pareizi izvērtēt pacienta stāvokli un izvēlēties tālāko ārstēšanas taktiku

16. Gala pārbaudījuma veids:

20. ieskaite, eksāmens cikla ietvaros

17. Vērtēšanas kritēriji:

Zināšanu pārbaude īsa testa vai mutisku EKG izvērtēšanas pārrunu veidā katras praktiskās nodarbības laikā. Studentu patstāvīgā darba pārbaude un novērtēšana. Ieskaite studiju kursa nobeigumā. EKG analīze vispārējās medicīnas eksāmena un NMP eksāmenu ietvaros.

18. Literatūras saraksts:

1. O. Kalējs "Elektrokardiogrāfija", 2009.g.
2. V.Lejnieks "Klīniskā medicīna", 1.grāmata, 2010.g.
3. The Merc Manual
4. A. Kalvelis "Elektrokardioloģijas pamati", 2009.g.
5. A. Kalvelis "Nearitmiskā elektrokardioloģija", 2005.g.
6. E. Braunwald "Atlas of internal medicine", 2006.g.
7. David R. Ferry "ECG in 10 days", 2007.g.
8. D.Dubin "Rapid interpretation of EKG", 2000.g.

Studiju kursa apraksts

11 Neatliekamās palīdzības situācijas internajās slimībās

11.3 Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās situācijas neiroloģijā un endokrinoloģijā

- 1. Studiju kursa kods:**
- 2. Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
- 3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
- 4. Studiju kursa vadītājs:** doc.Iveta Norko
- 5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Kristaps Jurjāns, Ligita Arnicāne
- 6. Studiju programma, studiju gads, semestris:** 2. studiju gads, 3. semestris
- 7. LV kredītpunkti (KP):** 6 KP (1,5 KP Neatliekamās situācijas kardioloģijā un pulmonoloģijā, 2 KP Elektrokardiogrāfija, **1,5 KP Neatliekamās situācijas**

neiroloģijā un endokrinoloģijā, 1 KP Neatliekamās situācijas nefroloģijā un infekciju slimībās)

8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 9

9. Valoda: latviešu valoda

10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurs

11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: Nervu sistēmas anatomija un fizioloģija, pamazināšanas neiroloģijas specialitātē, akūtas neiroloģiskas slimības un to ārstēšanu

12. Studiju kursa mērķis: sniegt paplašinātas zināšanas akūtu neiroloģisku un endokrinoloģisko slimību diagnostikā un ārstēšanā un neatliekamās palīdzības sniegšanā

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Akūti galvas smadzeņu asinsrites traucējumi (išēmisks insults, hemorāģisks insults, subarahnoidāls asinsizplūdums, tranzitora išēmiska lēkme)	Lekcija	2	RSU SKMK
2.	Citi akūti stāvokļi neiroloģijā. (Epilepsija, neiroleksija, nervu sistēmas traumas, sāpes)	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	Akūti galvas smadzeņu asinsrites traucējumi (išēmisks insults, hemorāģisks insults, subarahnoidāls asinsizplūdums, tranzitora išēmiska lēkme)	Nodarbība	2	PS KUS
4.	Epilepsija, neiroleksija, epileptisks statuss	Nodarbība	2	PS KUS
5.	Nervu sistēmas traumas (g.s. satricinājums, sasitums, plīsums, epidurālas, subdurālas, intercerebrālas hematomas, galvaskausa kaulu lūzumi, muguras smadzeņu bojājumi, muguras skriemeļu lūzumi)	Nodarbība	2	PS KUS
6.	Cukura diabēts, tā komplikācijas	Lekcija	2	RSU SKMK

		Nodarbība	2	PS KUS uzņemšanas nodaļa
7.	Vairogdziedzera saslimšanas, diagnostika, neatliekamā palīdzība, komplikācijas	Lekcija Nodarbība	1 2	RSU SKMK PS KUS uzņemšanas nodaļa
8.	Virsnieru saslimšanas, diagnostika, neatliekamā palīdzība	Nodarbība	2	PS KUS uzņemšanas nodaļa

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

gatavošanās studiju kursa beigu pārbaudījumam; individuālais un grupu darbs;

darbs ar studiju materiāliem, mācību literatūru (izpēte, analīze);

praktisko darbu rezultātu noformēšana; konkrētu uzdevumu izpilde; darbu prezentāciju sagatavošana; konsultāciju apmeklējums par studiju kursa saturu.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** Padziļinātas zināšanas par akūtiem stāvokļiem neiroloģijā- diagnostika, ārstēšana, vēlēna aprūpe, rehabilitācija.
- **Prasmes un iemaņas:** Prasme atpazīt akūtas situācijas neiroloģijā, spēja tās atšķirt no citām saslimšanām, prasme pieņemt pareizus lēmumus akūtu neiroloģisku saslimšanu gadījumos.

Kompetence: Izvēlēties un veikt neatliekamu pacienta ārstēšanu, izvērtēt neatliekamās hospitalizācijas indikācijas un nodrošināt atbilstošu transportēšanu; patstāvīgi lietot un izrakstīt medicīniskos preparātus, to skaitā arī stipri iedarbīgos; konstatēt pacienta nāvi; neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšana akūtas neiroloģiskās un neiroķirurģiskās patoloģijas, akūtu endokrinoloģisku saslimšanu gadījumos;

Sniegt patstāvīgi palīdzību neatliekamajos stāvokļos endokrinoloģijā

Studējošie spēs pielietot komu skalas; būs kompetenti patstāvīgi rīkoties situācijās ar akūtiem smadzeņu asinsrites traucējumiem, akūtiem galvas smadzeņu un muguras smadzeņu un to apvalku iekaisumiem; smadzeņu tūsku; akūtu radikulītu; krampju sindromiem, epileptisks stāvoklis; galvas un muguras smadzeņu traumu un intrakraniālu hemorāģiju gadījumos.

16. Gala pārbaudījuma veids:

rakstiska teorētisko zināšanu pārbaude jautājumu un testa veidā

17. Vērtēšanas kritēriji:

Studenta teorētiskās un praktiskās zināšanas akūtu neiroloģisku un endokrinoloģisko saslimšanu gadījumos un prasmes neatliekamās palīdzības sniegšanai tajos.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra; Papildus literatūra

1. Logina Ināra, Smeltere Elvīra „Neiroloģija shēmēs” 2009
2. Berziņš Juris, Logina Ināra „Neiromuskulārās slimības”2007
3. Bērziņš Juris, Dumbere Rudīte „Lokālās neiropatijas”,2005
4. Logina Ināra „Muguras sāpes”, 2006
5. Bērziņš Juris „Nervu sistēmas slimību diagnostika. Kļūdas un risinājumi”2010

6. G Eniņa, M.Godļevska, E. Smeltere, Neuroloģiskie sindromi 1,1986, 2,1987, 3,1989
7. Goetz. Textbook of Clinical Neurology, 2007
8. European Handbook of Neurological Management , 2006
9. Diagnostic Criteria in Neurology , 2006
10. Harrison's Neurology in Clinical Medicine, 2007
11. Duus' Topical Diagnosis in Neurology, 2006
12. Adams and Victor's Principles of Neurology, 2005
13. Neurological Differential Diagnosis, 2005
14. Principles of Cerebrovascular Disease, 2007
15. Epilepsy: A Comprehensive Textbook, 2007
16. Harrison's endocrinology 2010.
17. Klīniskā medicīna / Aivara Lejnieka redakcijā .2012 Rīga : Medicīnas apgāds, 3 sēj. nodaļas:
Iekšējās sekrēcijas dziedzeri un ar tiem saistītās slimības. Osteoporoze. Gremošanas orgānu
sistēma un ar to saistītās slimības. Aknu slimības. Diagnostiskā radioloģija
18. Praktiskie ieteikumi ģimenes ārstiem 2. tipa cukura diabēta profilaksē, diagnostikā un ārstēšanā
2013.
19. Acute endocrinology 2008.

Studiju kursa apraksts

11 Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās palīdzības situācijas internajās slimībās

11.4 Neatliekamās situācijas nefroloģijā un infekciju slimībās

1. **Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv,
Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I.Norko**
4. **Studiju kursa vadītājs: I.Norko**
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: vieslektore I. Ekšteina**
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 2. studiju gads, 3. semestris

7. LV kredītpunkti (KP): 6 KP (1,5 KP Neatliekamās situācijas kardioloģijā un pulmonoloģijā, 2 KP Elektrokardiogrāfija, 1,5 KP Neatliekamās situācijas neiroloģijā un endokrinoloģijā, **1 KP Neatliekamās situācijas nefroloģijā un infekciju slimībās**)

8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 9

9. Valoda: latviešu valoda

10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurss

11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: Zināšanas cilvēka anatomijā, fizioloģijā, propedeutikā, farmakoloģijā, mikrobioloģijā.

12. Studiju kursa mērķis: apgūt zināšanas un prasmes neatliekamās palīdzības sniegšanā nefroloģiskiem pacientiem un akūtās situācijās infekciju slimībās, tajā skaitā, sevišķi bīstamu infekcijas slimību gadījumos.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaits	Norises vieta
1.	Infekcijas slimību diagnostika, diferenciāldiagnostika un ar to saistīto izmeklēšanas rezultātu izvērtēšana, interpretācija, Normatīvie dokumenti par rīcību un sevišķi bīstamu infekciju gadījumos. Gaisa pilienu infekcijas (gripa un citas); angīna, paratonsilārs abscess; difterija, tās sarežģījumi; kuņģa un zarnu trakta infekcijas, pārtikas toksikoinfekcija, dizentērija, salmoneloze, botulisms, vēdertīfs, šigelozes; vīrusu hepatīti, to sekas;	nodarbība	4	SKMK
2.	Sevišķi bīstamās infekcijas, neatliekamā rīcība to gadījumos: holēra, mēris Sibīrijas čūla, hemorāģiskie drudži; neiroinfekcijas (meningokoku infekcija, ērcu encefalīts un citi vīrusu encefalīti), poliomielīts, Laima slimība, trakumsērga; karantīnas, sevišķi bīstamās un brūču infekcijas; stinguma krampji;	lekcija	2	RSU SKMK

	transmisīvās infekcijas, malārija; jersinioze, pseidotuberkuloze, leptospiroze; AIDS, HIV; sifiliss; tuberkuloze, neatliekamie stāvokļi tās gadījumā;			
3.	Akūtas urīnceļu infekcijas, neatliekamie stāvokļi tās gadījumā; Akūta nieru mazspēja, neatliekamais stāvoklis tās gadījumā;	lekcija nodarbība	2 4	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Darbs seminārā, prezentācijas sagatavošana par iepriekš uzdoto tēmu, patstāvīga anamnēzes ievākšana tematiskajiem pacientiem un šo pacientu fizikālā izmeklēšana.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** Zinās infekcijas slimību epidemioloģiju, profilakses principus. Zinās biežāk sastopamo infekcijas slimību etioloģiju, klīniskās izpausmes, diagnostikas un ārstēšanas principus.
- **Prasmes un iemaņas:** Pratīs savākt pacienta anamnēzes, epidemioloģiskās anamnēzes datus, dokumentēt tos. Pratīs veikt pacienta dzīvībai svarīgo funkciju rādītāju noteikšanu, monitorēšanu, pierakstīšanu un iegūto datu interpretēšanu. Pratīs identificēt infekciju slimības, kuras obligāti hospitalizējamas. Pratīs veikt nepieciešamos pretepidēmiskos pasākumus infekcijas slimību atklāšanas gadījumos.
- **Kompetence:** Spēja veikt visu vecuma grupu pacientu izmeklēšanu, veselības stāvokļa izvērtēšanu, veselības traucējumu diagnosticēšanu. Spēja sadarbībā ar ārstu nodrošināt nepārtrauktu medicīnisko palīdzību infekciju slimību pacientiem, tai skaitā, nepieciešamo ārstēšanu, izmantojot atbilstošas medicīniskās tehnoloģijas. Spēja veselībai un dzīvībai kritiskās situācijās sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību infekciju slimību pacientiem saskaņā ar vadlīnijām un metodiskajiem ieteikumiem. Spēja izvēlēties un veikt neatliekamu pacienta ārstēšanu, izvērtēt neatliekamās hospitalizācijas indikācijas un nodrošināt atbilstošu transportēšanu; Spēja patstāvīgi lietot un izrakstīt medicīniskos preparātus, t.sk., stipri iedarbīgos preparātus.

16. Gala pārbaudījuma veids: ieskaite, eksāmens NMP internajās slimībās

17. Vērtēšanas kritēriji:

Zināšanu vērtējums seminārā, kontroldarba rezultātu un prezentācijas vērtējums

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra;

1. L. Vīksna un līdzautori. Infekciju slimības. Medicīnas apgāds 2011.
2. Mazjānis, E. Tirāns. Infekcijas slimības. Rokasgrāmata. 2006.
3. Žilēvica A., I. Mazjānis. Medicīnas mikrobioloģija I. Vispārīgā mikrobioloģija un infekcijas imunoloģija. LU 2014.
4. L. Vīksna. Ceļotāju veselības rokasgrāmata. 2002.

5. I. Vīksna. Vakcinācija. 2003.
6. B. Rozentāle. Gripa. 2004.
7. Bļugers, L. Vīksna. Vīrushepatīts B: atgriešanās pie nepelnīti aizmirstas problēmas. 2006.
8. L. Vīksna. Vīrushepatīts C. 2003.
9. B. Rozentāle. Antimikrobiskās terapijas ceļvedis. 2004.
10. The Merck Manual 19th Edition (2011)

Papildus literatūra

- <http://emedicine.medscape.com>
- Klīniskā medicīna / Aivara Lejnieka redakcijā ; [autoru kolektīvs: Ināra Ādamsone ... [u.c.]]. Rīga : Medicīnas apgāds, c2010-<2012> 3 sēj.
- Saturs: 1. sēj.: nodaļas: Sirds un asinsvadu sistēma un ar to saistītās slimības. Elpošanas sistēma un ar to saistītās slimības. Nieru slimības.

Studiju kursa apraksts

12 Studiju kursa nosaukums: Neatliekamās situācijas pediatrijā

1. **Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs: I.Norko**
4. **Studiju kursa vadītājs: Jēkabs Krastiņš**
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji: Jēkabs Krastiņš**
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris: 2. studiju gads, 3. semestris**
7. **LV kredītpunkti (KP): 2 KP**
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 3**

9. Valoda: latviešu valoda

10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurss

11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: anatomija, fizioloģija, patoloģiskā fizioloģija, pediatrija, farmakoloģija, pamata atdzīvīnāšana un padziļināta kardiopulmonālā reanimācija;

12. Studiju kursa mērķis: veidot izpratni un attīstīt prasmes studentiem rīkoties dzīvībai neatliekamās situācijās pediatrijā pirmsslimnīcas etapā, veicināt zināšanu apguvi par intensīvo terapiju biežāk sastopamās neatliekamās situācijās pediatrijā, apgūt noteikt pacienta diagnozi, ārstēšanu.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Jēdziens par reanimāciju, dzīvību un nāvi. Preagonija, agonija, klīniskā nāve. Bioloģiskā nāve. Terminālie stāvokļi. Reanimācijas ABC pediatrijā. Vitālo dzīvības funkciju saglabāšana (CNS, elpošana, sirds darbība) Neatliekamo situāciju farmakoterapija.	Lekcija	2	RSU SKMK
2.	Ūdens un elektrolītu vielu maiņa bērnu vecumā (ūdens sadalījums organismā, diennakts patēriņš atkarībā no vecuma, šķidrumi, kas nepieciešami dnn patēriņa segšanai, zudumu aizvietošanai), orālā un parenterālā rehidratācija.	Lekcija	2	RSU SKMK
3.	Traumas, asfiksija (slīkšana, asfiksija), apdegumi, apsaldējumi. Termiskie bojājumi – pārkaršana, atdzišana. Akūtas saindēšanās (medikamenti, skābes, sārmī, alkohols). Elektrotraumas.	lekcija	2	RSU SKMK
4.	Elpceļu caurlaidības nodrošināšanas manuālās, instrumentālās un ķirurģiskās metodes. Mākslīgā plaušu ventilācija. Laringīti, otīti, epiglotīts, pneimotoraks, ak. pneimonija, ak.elpoš. mazspēja.	nodarbība	2	RSU SKMK
5.	Hipertermija, febrīlie krampji, , kupēšanas mehānisms, secība, pielietojamie medikamenti.	nodarbība	4	BKUS

6.	Akūtas zarnu trakta infekcijas, gaisa pilienu infekcijas, transmisīvās infekcijas un kontakta infekcijas.	nodarbība	3	BKUS
7.	Neatliekamība neiropinfekciju (ērču encefalīts, meningokoku, poliomiēlīts, laima slimība, trakumsērga) saslimšanu gadījumos pediatrijā.	nodarbība	3	BKUS
8.	Ķirurģija- apendicīts, invaginācija, trūces iesprūšana. Ak.pankreatīts, holecistīts.	nodarbība	6	BKUS
9.	Endokrinoloģiskās saslimšanas pediatrijā. Urīnceļu infekcijas, ak.nieru mazspēja.	nodarbība	2	BKUS
10.	Asiņošanas apturēšanas metodes, šoks.	nodarbība	4	BKUS

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Iepriekšēja sagatavošanās attiecīgās nodarbības tēmai, izmantojot rekomendēto literatūru un interneta avotus, ar to sekojošo izvērtējumu un praktisko pielietojumu praktiskajās nodarbībās. Praktisko iemaņu patstāvīga apgūšana pasniedzēja vadībā.

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas: studiju kursa apguves rezultātā studenti pratīs veikt sistemātisku pacienta stāvokļa izvērtējumu, zinās nosaukt jaunākās Eiropas vadlīnijas kardiopulmonālajā reanimācijā bērniem (jaundzimušajiem).

Prasmes un iemaņas: Studiju kursa apguves rezultātā studenti pratīs veikt pamata kardiopulmonālās reanimācijas pasākumus, nodrošināt elpceļu caurlaidību ar manuālām un instrumentālām metodēm. Pratīs apturēt asiņošanu, pielietojot tiešā un netiešā spiediena metodi, spēs izvērtēt komatoza pacienta stāvokli un sniegt palīdzību apdegumu un saindēšanās gadījumos.

Kompetence: Studiju kursa apguves rezultātā students spēs izstrādāt kompetentu rīcības plānu, izvērtējot vitālos rādītājus konkrētā klīniskā situācijā; saskaņot to ar citu veselības aprūpes sistēmas dalībnieku darbību, veikt situācijas analīzi, demonstrēt individuālu attieksmi pret pacientu, balansēti pielietojot vispārējās darbības vadlīnijas un radošu pieeju katrā klīniskā gadījumā. Pieņemt uz argumentiem balstītus, pārbaudāmus un zinātniskas domāšanas ceļā izstrādātus lēmumus attiecībā uz pacientu veselību vai dzīvību.

16. Gala pārbaudījuma veids:

Ieskaite

17. Vērtēšanas kritēriji:

Teorētiskā ieskaite (testa jautājumi par kursa tematiku), vairāk kā 75% pareizu atbilžu testā.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra;

1. Neatliekamā medicīniskā palīdzība. Atdzīvināšana. Rīga: NMPC, D. Krieviņa redakcijā. 2004.
2. Neatliekamā medicīniskā palīdzība. Traumas. Rīga: NMPC, D. Krieviņa redakcijā. 2001.
3. Klīniskā anestezioloģija un intensīvā terapija. I. Vanaga un A. Sondores redakcijā. Rīga: Nacionālais Apgāds, 2008.
4. Toksikoloģijas rokasgrāmata. V. Liguts. Nacionālais medicīnas apgāds, Rīga, 2001.
5. Intensīvās terapijas rokasgrāmata. V. Liguts. Rīga: Nacionālais Apgāds, 2008.
6. European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2010. Resuscitation (Elsevier), 2010.

Papildus literatūra

1. J. Vilmanis. Neatliekamā medicīniskā palīdzība traumu guvušam pacientam. Slimnīcas etaps. RSU Nacionālais apgāds 2009.
2. Jakubaņeca Dz. Neatliekamā medicīniskā palīdzība traumu guvušam pacientam. Pirmsslimnīcas etaps. RSU Nacionālais apgāds 2009.
3. Jakubaņeca Dz., Neatliekamā medicīniskā palīdzība pediatrijā. Pirmsslimnīcas etaps. RSU Nacionālais apgāds 2009.
4. O. Kalējs. Padziļinātā kardiopulmonālā reanimācija. Slimnīcas etaps. RSU Nacionālais apgāds 2009.
5. Dz. Jakubaņeca. Padziļinātā kardiopulmonālā reanimācija. Pirmsslimnīcas etaps. RSU Nacionālais apgāds 2009.
6. Bikšone G. Medikamento zā ārstēšana un aprūpe. Rīga: Kerena, 2008.
7. Jakubaņeca Dz., „Šoks”, Dz., Rīga, 2004.g.
8. Savicka M., „Apdeguma trauma”, Rīga, 2004.g.
9. Toksikoloģijas rokasgrāmata. V. Liguts. Nacionālais medicīnas apgāds, Rīga, 2001.

Studiju kursa apraksts

13 Studiju kursa nosaukums: Darba organizācija NMP operatīvās vadības centrā

13.1 *Dispečera darbs un digitālās prasmes operatīvajā dienestā*

1. **Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J. Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I. Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Jolanta Līcīte
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Jolanta Līcīte; Laura Pule
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma „Ārstniecība”, 2. studiju gads; 4. semestris

7. LV kredītpunkti (KP): 2 KP (1 KP - *Dispečera darbs un digitālās prasmes operatīvajā dienestā* un 1 KP *Darba aizsardzība un darba tiesības*)

8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS): 3

9. Valoda: latviešu valoda

10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurss

11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:

uzņēmejadarbības studiju kursa apguve, zināšanas par ārsta palīga darba juridiskiem aspektiem

12. Studiju kursa mērķis: sniegt zināšanas par NMP dienesta operatīvo darbu, tā organizāciju, jaunāko tehnoloģiju izmantošanu operatīvā darba vadībā

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaits	Norises vieta
1.	NMP dienests (vēsture, struktūra, funkcijas, mērķi/uzdevumi)	lekcija	1	RSU SKMK
2.	NMP dienesta Operatīvās vadības centrs (turpmāk – OVC) (funkcijas, struktūra, vēsture, operatīvā darba organizācijas pamatprincipi)	lekcija	1	RSU SKMK
3.	NMP dienesta OVC izsaukumu pieņemšanas nodrošināšana (izsaukumu pieņemšanas algoritma koks, ieskats operatīvajās programmās, izsaukuma pieņemšanas dispečeru un vadības dispečeru loma operatīvajā darbā Sūdzību un pateicību pieņemšana. Izziņu sniegšana zvanītājam. Informācijas sniegšana cietušo tuviniekiem, mediju pārstāvjiem, u.c. Personas datu aizsardzība.	lekcija	2	RSU SKMK
4.	Apmācība pie izsaukumu pieņemšanas pulsts	nodarbība	1	NMP dienesta MKMC
5.	Izsaukuma elektroniskās kartes (IEK) informācijas ievadīšanas lauki un datu bāzes	nodarbība	2	NMP dienesta MKMC

6.	Health Point aplikācija	nodarbība	2	RSU SKMK, NMPD MKMC
7.	Izsaukumu pieņemšanas algoritma („lēmuma koka”) struktūra un lietošana	nodarbība	1	NMP dienesta MKMC
8.	Sarunas vadīšana atkarībā no izsaukuma prioritātes – dzīvībai un veselībai kritiska situācija, NMP nav nepieciešama, citu veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas iespēju ieteikšana. Maksas pakalpojumi, brīdināšana par maksu	nodarbība	1	RSU SKMK
9.	Neatliekamas un plānveida pārvešanas	nodarbība	1	RSU SKMK
10.	Pirmās palīdzības padomu sniegšana pa tālruni	nodarbība	1	RSU SKMK
11.	Sadarbība ar operatīvās vadības personālu un operatīvajiem dienestiem (VUGD, Valsts policija)	nodarbība	1	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Patstāvīgais darbs prezentācijai: NMP izsaukuma pieteicēja situācijas risinājums, dialoga veidošana, iegūto datu apstrāde un pieteiktā izsaukuma rezultāta vērtējums.

Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** darbs operatīvajās programmās, praktiskās un teorētiskās iemaņas nmp ārsta palīga studiju programmas ietvaros, prasme strādāt ar interneta informācijas avotiem
- **Prasmes un iemaņas:** spēja efektīvi un operatīvi iegūt un analizēt informāciju; prasme operatīvi reaģēt un pieņemt lēmumus paaugstināta stresa apstākļos. Labas Latvijas valsts ģeogrāfijas zināšanas
- **Kompetence:** spēja patstāvīgi pieņemt lēmumus, darba organizācija; neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta dispečeru vadības darbības un organizācijas principi, izsaukuma izvērtēšanas un pieņemšanas principi;

15. Gala pārbaudījuma veids: Ieskaite - tests ar atbilžu variantiem.

16. Vērtēšanas kritēriji:

- ✓ Izsaukumu pieņemšana atbilstoši lēmumu pieņemšanas algoritmam un speciālo programmu lietošanas prasmes;
- ✓ Izsaukuma elektroniskās kartes noformēšanas pamatprincipi;
- ✓ Komunikācijas prasmes, sarunas un situācijas vadīšana, lēmumu pieņemšanas prasmes,

- ✓ Situācijai atbilstošu pirmās palīdzības padomu un konsultāciju sniegšana pa telefonu.
- ✓ Latvijas ģeogrāfisko apvidu pamatzināšanas

17. Literatūras saraksts:

1. Eiropas atdzīvināšanas padomes 2010.gada atdzīvināšanas vadlīnijas (European Resuscitation Council Guidelines for Resuscitation 2010)
2. Klīniskā medicīna. A.Lejnieka redakcijā, 2010.g.
3. Klīniskā anestezioloģija un intensīvā terapija. I.Vanaga un A.Sondores redakcijā, 2008.g.
4. Latvijas Kardiologu biedrības vadlīnijas.
<http://www.kardiologija.lv/lv/vadlinijas/>
5. Klīniskā elektrokardioloģija, A.Kalvelis, 2008.g.
6. NMP dienesta kārtības, ieteikumi un metodiskās rekomendācijas (<http://kvs.nmpd.gov.lv>)
7. <http://emedicine.medscape.com/>
8. www.spkc.gov.lv
9. www.zva.gov.lv
10. www.vmnvd.gov.lv

Studiju kursa apraksts

13 Studiju kursa nosaukums: Darba organizācija NMP operatīvās vadības centrā

13.2 Darba aizsardzība un darba tiesības

1. **Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Studiju programmas vadītājs:** Iveta Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Jolanta Līcīte
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** lektore Linda Venskus
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 2.studiju gads, 4.studiju semestris

7. **LV kredītpunkti:** 2 KP (1 KP - *Dispečera darbs un digitālās prasmes operatīvajā dienestā* un **1 KP Darba aizsardzība un darba tiesības**)
8. **ECTS kredītpunkti:** 3ECTS
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** labas datorprasmes, spējas patstāvīgi apgūt un izvērtēt lielu informācijas apjomu, kritiskā domāšana.
12. **Studiju kursa mērķis:** Sniegt studējošajiem pamatzināšanas Darba tiesībās un darba aizsardzībā, kas nepieciešamas NMP Ārsta palīga ikdienas profesionālajā darbībā, tai skaitā lai veidotu izpratni par viņu tiesībām un pienākumiem darba attiecību ietvaros, kā arī attīstītu spējas prognozēt nepieciešamo rīcību, lai pasargātu sevi sarežģītās situācijās atbilstoši darba specifikai NMPD.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma	Skaitis	Norises vieta
1.	Darba tiesību jēdziens, principi un avoti.	Lekcija	1	RSU SKMK
2.	Darba tiesiskās attiecības. Darba līgums. Darbinieka tiesības un pienākumi.	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	Sociālā aizsardzība. Civiltiesiskā atbildība.	Lekcija	1	RSU SKMK
4.	Darba aizsardzības jēdziens, principi un avoti.	Lekcija	1	RSU SKMK
5.	Darba aizsardzības sistēma un darbinieku apmācība. Darba strīdi.	Lekcija	1	RSU SKMK
6.	Darbinieka un Darba devēja tiesības un pienākumi darba aizsardzības jomā. Nelaiemes gadījumu izmeklēšana.	Lekcija	1	RSU SKMK
1.	Darba nosacījumi. Sociālā aizsardzība.	Nodarbība	2	RSU SKMK
2.	Darbinieka un Darba devēja tiesības un pienākumi darba aizsardzības jomā.	Nodarbība	2	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums; gatavošanās pārbaudījumiem (kontroldarbi, patstāvīgie darbi) atbilstoši studiju kursa saturam; individuālais un grupu darbs; darbs ar studiju materiāliem un mācību literatūru (izpēte, analīze); praktisko darbu noformēšana; konkrētu uzdevumu izpilde; patstāvīgo darbu prezentāciju sagatavošana; konsultāciju apmeklējums par studiju kursa saturu.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** studiju kursa apguves rezultātā studentam radīsies priekšstats par Latvijas Republikas likumdošanu darba tiesību un darba aizsardzības jomā, viņš būs guvis ieskatu Latvijas Republikas likumdošanas hierarhijā un pratīs sameklēt un pielietot normatīvos aktus, kas var būt nepieciešami NMP Ārsta palīga profesionālajā darbībā.
- **Prasmes:** students pārzinās svarīgākos Latvijas Republikas likumdošanas aktus, kas regulē darba tiesību un darba aizsardzības jomas, pratīs sameklēt nepieciešamo likumdošanas normu un pielietot to savā profesionālajā darbībā, tai skaitā savu tiesību ievērošanai un aizsardzībai.
- **Kompetence:** students orientēties darba tiesību un darba aizsardzības jomu normatīvajos aktos, varēs operatīvi sameklēt, interpretēt un pielietot nepieciešamo likumdošanas normu attiecīgajā situācijā.

16. Gala pārbaudījuma veids:

ieskaite

17. Vērtēšanas kritēriji:

Studentu patstāvīgā darba pārbaude un novērtēšana. Galīgā teorētisko zināšanu pārbaude studiju priekšmeta apguves nobeigumā.

18. Literatūras saraksts:

Obligātā literatūra:

1. Čipeliuss R. Tiesību būtība. Rīga: Latvijas Universitāte, 2001.
2. Iljanova D. Vispārējo tiesību principu nozīme un piemērošana. Rīga: Ratio iuris, 2005.;
3. Jelāgins J. Normatīvo tiesību aktu hierarhija // Tiesību spogulis I. Rīga: Turība, 1999.
4. Krastiņš I. Tiesību sistēma, tās struktūra un tiesību normu klasifikācija; Tiesību sistēma un tās struktūra Latvijā // Tiesību būtība un forma
5. Neimanis J. Ievads tiesībās, 2004.
6. Latvijas Republikas Satversme. Latvijas Vēstnesis, Nr.43., 01.07.1993.
7. Darba likums
8. Darba aizsardzības likums
9. Darba devēja rokasgrāmata // Latvijas Darba devēju konfederācija, 2010
10. Slaidiņa V., Skultāne I. // Darba tiesības // Zvaigzne ABC, 2011.
11. Indrūna Z. // Tiesu prakses apkopojums darba tiesībās // Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, 2012.

Papildu literatūra:

- ✓ Darba strīdu likums: LR likums, 2003.
- ✓ Rācenāja N. // Darba līgums kā tiesību avots. Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2009.
- ✓ Darba tiesības, Pieejams: <http://www.darbatiesibas.lv/>
- ✓ Ulmane V. Darba tiesības. Rīga: Biznesa augstskola Turība, 2003.
- ✓ Jurista vārds: una-lex una iustitia omnibus. Rīga: Latvijas Vēstnesis

Citi informācijas avoti:

www.legislationline.org

http://www.saeima.lv

www.likumi.lv

http://at.gov.lv/lv/judikatura/judikaturas-nolemumu-arhivs

Studiju kursa apraksts

14 Studiju kursa nosaukums: Prehospitālā neatliekamā palīdzība

14.1 *Reanimatoloģija un intensīvā terapija*

1. **Studiju kursa kods:**NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Jolanta Līcīte.
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Zane Putniņa.
6. **Studiju programma, studiju gads:** Studiju programma Ārstniecība, 2. Studiju gads, 3. semestris
7. **LV kredītpunkti (KP):** 4 KP (2 KP Reanimatoloģija un intensīvā terapija, 1 KP toksikoloģija, 1 KP Neatliekamās situācijas psihiatrijā un narkoloģijā, 2 KP katastrofu, militārā medicīna un civilā aizsardzība)
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 3
9. **Valoda:** latviešu valoda

10. Studiju kursa kategorija studiju programmā: A – obligāts studiju kurss

11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai: palīdzības sniegšanas pamatprincipi, zināšanas kardioloģijā, EKG, farmakoloģijā

12. Studiju kursa mērķis: iegūt zināšanas un prasmes neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā ikdienā un ārkārtējās medicīniskās situācijās.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaits	Norises vieta
1.	1.Kardiopulmonālās reanimācijas pamata algoritms pieaugušajiem. Pieaugušo atdzīvināšanas paplašinātais algoritms.	Lekcija.	1	RSU SKMK
2.	Kambaru fibrilācijas algoritms. Defibrilācijas procedūra.	Lekcija	1	RSU SKMK
3.	Asistolijas algoritms, Bezpulsa elektriskās aktivitātes algoritms.			RSU SKMK
4.	Bradikardijas algoritms pieaugušajiem.			
5.	Tahikardijas algoritms pieaugušajiem.	Lekcija.	1	RSU SKMK
6.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības algoritms traumu guvušam pacientam.			
7.	Specialās situācijas medicīnā-slikšana, hipotermija, hipertermija un apdegumi, elektriskas strāvas ietekme, zibens ietekme.	Lekcija.	1	RSU SKMK
8.	Apziņas traucējumi un komas. Akūta asinsvadu patoloģija.			
9.	Kambaru fibrilācijas algoritms. Defibrilācijas procedūra. Aprīkojuma sagatavošana, praktiskā izpilde, drošības tehnika. Medikamenti.	Lekcija.	1	RSU SKMK
10.	Elpceļu caurlaidības nodrošināšanas alternatīvās metodes pieaugušajiem (laringeālā maska, krikotireotomija, Combitube) un bērniem (COPA elpvads, laringeālā maska, krikotireotomija) – teorija un treniņš ar pieaugušo un bērnu manekeniem	Lekcija. Praktiskā nodarbība	1 2	RSU SKMK
11.	Asistolijas algoritms. Praktiskā izpilde. Medikamenti.			
	Bezpulsa elektriskās aktivitātes algoritms, praktiskā izpilde. Medikamenti.	Praktiskā nodarbība	2	RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrs.

12.	Elpceļu caurlaidības nodrošināšanas metodes un aprīkojums-orofaringeālie un nazofaringeālie elpvadi. Endotraheālā intubācija, aprīkojums, praktiska izpilde.	Praktiskā nodarbība	2	RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrs.
13.	Elpošanas nodrošināšanas metodes un aprīkojums-oksigenācijas metodes (nazālā kanule, skabekļa maskas), ventilācijas metodes (elpināšana ar Ambu), atsūkšanas katetri elpceļu satura atsūkšanai.	Praktiskā nodarbība	2	RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrs.
		Praktiskā nodarbība	2	RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrs.

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

Studēt datu bāzēs zinātnisko literatūru par neatliekamām stāvokļiem medicīnā, jaunākām ārstēšanas metodēm un tehnoloģijām.

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas: zinās uz pierādījumiem balstītas ārstēšanas pamatalgoritmus neatliekamās medicīniskās situācijās, zināt rīcības taktiku un medikamentu pielietojumu, pārzināt aprīkojumu un tā pielietojumu. Zināšanas par kardiopulmonālās mazspējas attīstības mehānismiem (elpceļu obstrukcija, elpošanas mazspēja, cirkulācijas traucējumi); zināšanas par dzīvībai kritiskiem stāvokļiem un kardiopulmonālo reanimāciju, tās algoritmiem; reanimācijas īpatnības dažādās vecuma grupās, zina efektīvas reanimācijas kritērijus, kā arī, klīniskās un bioloģiskās nāves pazīmes un kritērijus.

Prasmes un iemaņas: pratīs reāli darboties neatliekamās medicīniskās situācijās un spējīgs pielietot vispārējās intensīvās terapijas metodes un veikt trahejas intubāciju, krikotireotomiju, konikotomiju; plaušu mākslīgo ventilāciju un palīgventilāciju; spēj pielietot elpināšanas un narkozes aparātus, reanimācijas un intensīvās terapijas aparāturu un palīgīdzekļus, neatliekamās medicīniskās palīdzības apstākļos lietojamos inhalācijas un neinhālācijas anestētiķus; defibrilāciju, elektroimpulsu terapiju, sirds elektrostimulāciju; kardiopulmonālā reanimācijas farmakoterapiju, tajā skaitā, plazmas aizvietošanas un dezintoksikācijas līdzekļus. Ir prasmes sniegt intensīvo terapiju masīvas asiņošanas; galvas smadzeņu traumas, epileptiska stāvokļa, meningoencefalīta, smadzeņu tūskas; elektrotraumas, asfiksijas (nosmakšana, noslikšana, strangulācija); un akūtas nieru mazspējas gadījumos.

Kompetence: Pēc kursa apgūšanas studējošais būs spējīgs veikt vitālo funkciju traucējumu diagnosticēšanu un novēršanu notikuma vietā; kā arī paplašinātu dzīvības funkciju uzturēšanu.

16. Gala pārbaudījuma veids: eksāmens

17. Vērtēšanas kritēriji:

Pieaugušo un bērnu KPR algoritmu situāciju uzdevumu izpilde, apmeklētās praktiskās nodarbības ar situāciju uzdevumiem simulētā vidē un nokārtotas starpposmu pārbaudes simulētā vidē.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra:

1. American Heart Association & American Red Cross Guidelines for First Aid 2010.
2. European Resuscitation Council Guidelines for resuscitation 2010.
3. International first aid and resuscitation guidelines 2011. International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies, Geneva.
4. Prehospital Trauma Life Support. 7th edition. Prehospital Trauma Life Support Committee of The National Association of Emergency Medical Technicians in

Cooperation with The Committee on Trauma of The American College of Surgeons. Mosby, 2011.

5. Baudour CL, Batsie D, Dickinson ET, Limmer DJ. EMT Complete: A Basic Worktext. Prentice Hall, 2007

Studiju kursa apraksts

14 Studiju kursa nosaukums: Prehospitālā neatliekamā palīdzība

14.2 Toksikoloģija

1. **Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** Dr. Iveta Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Jolanta Līcīte
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** lekt.Roberts Stašinskis
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** Studiju programma Ārstniecība, 2. studiju gads, 3. semestris
7. **LV kredītpunkti:** 4 KP (2 KP Reanimatoloģija un intensīvā terapija, **1 KP toksikoloģija**, 1 KP Neatliekamās situācijas psihiatrijā un narkoloģijā,)
8. **ECTS kredītpunkti:** 1.5
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** Nepieciešamas priekšzināšanas par topogrāfisko anatomiju, klīnisko farmakoloģiju, normālo un patoloģisko fizioloģiju, klīniski laboratoriskajiem izmeklējumiem, kā arī pirmajā palīdzībā par pacienta primāro un sekundāro izmeklēšanu notikuma vietā, kardiopulmonālās reanimācijas pamatalgoritmu, šoka pamatelementiem. Nepieciešamas priekšzināšanas studiju kursos: internās slimības, pediatrija, ķirurģija.
12. **Studiju kursa mērķis:** pilnveidot zināšanas par akūtu eksogēnu intoksikāciju epidemioloģiju, toksikokinētiku, diagnostiskām un ārstēšanas īpatnībām, dažādu saindēšanās veidu klīnisko norisi, neatliekamās palīdzības sniegšanu akūtās situācijās un aktuālākām indīgām vielām
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība</i>)	Skaits	Norises vieta
1.	Toksikoloģija: epidemioloģija, saindēšanās mehānismi, kontaminācijas ceļi, toksikokinētika, diagnostika, saindēšanās klīniskās izpausmes un diagnostika, vispārējie ārstēšanas	Lekcija	2	auditorija

	principi, eliminācijas metodes, antidoti, , neatliekamās palīdzības sniegšanas organizēšana saindēšanās gadījumos.			
2.	Saindēšanās ar alkoholu un tā surogātiem, narkotiskām vielām	Lekcija	2	RAKUS “Gaiļezers”
3.	Saindēšanās ar sedatīvi - hipnotiskajām vielām, tvana gāzi un degšanas produktiem, neatliekamās palīdzības sniegšana.	Nodarbība	2	RAKUS “Gaiļezers”
4.	Saindēšanās ar kairinošām un kodīgām vielām, fosfororganiskiem savienojumiem un smagiem metāliem, neatliekamās palīdzības sniegšana.	Nodarbība	2	RAKUS “Gaiļezers”
5.	Saindēšanās ar augu indēm, sēnēm, čūsku indēm, neatliekamās palīdzības sniegšana.	Nodarbība	2	RAKUS “Gaiļezers”

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

iepriekšēja sagatavošanās attiecīgās nodarbības tēmai, izmantojot rekomendēto literatūru un interneta avotus, ar to sekojošo izvērtējumu nākošajā nodarbībā un praktisko pielietojumu praktiskajās nodarbībās

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** iegūs zināšanās klīniskā toksikoloģijā – toksisko vielu iekļūšanas ceļi organismā toksikokinētiskie apsvērumi, saindēšanās klīniskā gaita un ārstēšanas iespējām un īpatnībām
- **Prasmes:** balstoties uz anamnēzes datiem, pacienta sūdzībām, klīniskiem simptomiem un laboratoriskiem izmeklējumiem spēs diagnosticēt akūtas intoksikācijas, novērtēt to smaguma pakāpi un nepieciešamās neatliekamās terapijas apjomu
- **Kompetence:** būs kompetence novērtēt akūto eksogēno intoksikāciju riska faktorus un to ietekmi un tūlītējas darbības plāna un tālejošas rīcības taktikas sastādīšanu, saistot to ar konkrētu klīnisko situāciju un demonstrējot individuālu attieksmi pret pacientu, tajā skaitā, pacientiem ar toksikomānijas, narkomānijas, abstinences sindromu

16. Gala pārbaudījuma veids:

ieskaite

17. Vērtēšanas kritēriji:

daudzatzilžu tests; klīnisko saindēšanās gadījumu analīze. Vērtēšanas kritēriji teorētiskajā daudzatzilžu testā: vairāk kā 75% pareizu atbilžu

18. Literatūras saraksts:

Obligātā literatūra:

1. V.Liguts. Toksikoloģijas rokasgrāmata. Rīga: Nacionālais medicīnas apgāds, 2001.

2. V.Liguts. Ekstremālā toksikoloģija. Rīga: Nacionālais Apgāds, 2003.

Papildu literatūra:

1. Kent R. Olson Poisoning & Drug Overdose, Sixth Edition McGraw-Hill, 2012
2. Lindsay Murray, Frank Daly, Mark Little, Mike Cadogan Toxicology Handbook Churchill Livingstone, 2007

Citi informācijas avoti:

1. <http://www.anest.lv/>
2. <http://www.euroanesthesia.org/>
3. <http://www.anaesthesiologists.org/>
4. <http://www.shocksocieties.org/international/shockjournal/>
5. <http://www.esicm.org/>
6. <http://www.intensive.org/>
7. <http://www.ispub.com/journal/the-internet-journal-of-rescue-and-disaster-medicine>
8. <http://nlm.nih.gov>
9. <http://micromedex.com/>

Studiju kursa apraksts

14 Studiju kursa nosaukums: Prehospitālā neatliekamā palīdzība

14.3 Neatliekamās situācijas psihiatrijā un narkoloģijā

- 1. Studiju kursa kods:** NMP Ārstniecība
- 2. Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
- 3. Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
- 4. Studiju kursa vadītājs:** Jolanta Līcīte
- 5. Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Baiba Brokāne-Čekstere
- 6. Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība, 2. studiju gads, 3. semestris
- 7. LV kredītpunkti (KP):** 4 KP (2 KP Reanimatoloģija un intensīvā terapija, 1 KP toksikoloģija, 1 KP Neatliekamās situācijas psihiatrijā un narkoloģijā,)
- 8. ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 6 ECTS
- 9. Valoda:** latviešu valoda
- 10. Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
- 11. Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** zināt psihiskos simptomus un psihisko saslimšanu klīniskās izpausmes.
- 12. Studiju kursa mērķis:** Atpazīt psihiskos simptomus un saslimšanas. Sniegt neatliekamo palīdzību pacientiem ar psihiskiem traucējumiem un narkoloģiskiem pacientiem.
- 13. Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c)	Skaits	Norises vieta
1.	Psihisko saslimšanu raksturojums, īpatnības, hospitalizācijas indikācijas. Hospitalizācija bez pacienta piekrišanas	lekcija	1	RSU SKMK
2.	Neatliekamie stāvokļi šizofrēnija, šizofrēnijas spektra traucējumu gadījumos, palīdzības iespējas.	lekcija	1	RSU SKMK
3.	Neatliekamie stāvokļi pacientiem ar garastāvokļu afektīviem traucējumiem. Suicidalitātes riski.	lekcija	1	RSU SKMK
4.	Neatliekamie stāvokļi neirotisko ar stresu saistīto traucējumu gadījumos, (panikas lēkmes, fobija, somatoformi traucējumi), palīdzības iespējas. Palīdzības iespējas krīzes situācijās. Postraumatiskā stresa sindroms.	lekcija	1	RSU SKMK
5.	Neatliekamie stāvokļi ēšanas traucējumu – anoreksija, bulīmija,	lekcija	1	RSU SKMK

	kompulsīvas pārēšanās gadījumos, palīdzības iespējas.			
6.	Neatliekamie stāvokļi pacientiem ar personības traucējumiem palīdzības iespējas.	Praktiskās nodarbības	2	RSU SKMK
7.	Paradumu un dziņu traucējumi klīniskās izpausmes, palīdzības iespējas. Dzimumidentitātes un seksuālās izvēles traucējumi klīniskās izpausmes, psihoemocionālais sindroms, tā robežstāvokļi; palīdzības sniegšana neatliekamās situācijās	lekcija	1	RSU SKMK
8.	Neatliekamie stāvokļi psihiatrijā bērniības un pusaudžu gados. Garīgā atpalicība, akūta psihoneiroloģiskā palīdzība bērniem;	Lekcija Praktiskās nodarbības	1 2	RSU SKMK
9.	Neatliekamie stāvokļi organisku traucējumu gadījumā – psihozes, garastāvokļa traucējumi, demences; posttraumatiskais stress;	lekcija	1	RSU SKMK
10.	Neatliekamie stāvokļi psihoaktīvu vielu lietošanas dēļ. Palīdzības iespējas akūtas intoksikācijas un abstinences gadījumos. alkoholisms, alkohola delīrijs; toksikomānijas, narkomānijas, abstinences sindroms; akūtas psihozes; psihopātijas, depresijas;	Lekcija Praktiskās nodarbības	2 2	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

grupu darbi lekciju laikā. Anamnēzes ievākšana no pacientiem, spēt atpazīt to psihiskos simptomus un saslimšanu. Patstāvīgais darbs ar literatūru.

15. Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** Spēs atpazīt psihiskos simptomus un psihiatriskās saslimšanas
- **Prasmes un iemaņas:** Pratīs izvērtēt nepieciešamību pēc psihiatriskās palīdzības
- **Kompetence:** spēj izvērtēt akūtas situācijas psihiatrijas praksē, prot sniegt pirmo neatliekamo palīdzību akūtu psihisku saslimšanu gadījumos, kā arī, alkoholisms, alkohola delīrijs; toksikomānijas, narkomānijas, abstinences sindroms; akūtas psihozes; psihopātijas, depresijas; psihoemocionālais sindroms, tā robežstāvokļi; akūta psihoneiroloģiskā palīdzība bērniem; posttraumatiskais stress; neatliekamās medicīniskās palīdzības personāla taktika darbā ar pacientiem apreibuma stāvokļos; neatliekamās medicīniskās palīdzības personāla taktika darbā ar pacientiem ar psihiskām un psihosomatiskām saslimšanām;

16. Gala pārbaudījuma veids:

eksāmens

17. Vērtēšanas kritēriji:

tiek vērtēta studentu līdzdalība praktiskajās nodarbībās, studenta spējas izvērtēt pacienta psihiskos simptomus, pierādīt savas zināšanas daudzatzilžu testos un atbildēt uz jautājumiem gan par psihiskiem simptomiem un saslimšanām, neatliekamās palīdzības sniegšanai. Studentu zināšanas un prasmes tiek vērtētas regulāri lekciju laikā un noslēguma eksāmenā.

18. Literatūras saraksts:

- Ineta Grīnfelde, Inese Zārdiņa, Gita Ļaščuka, Ilona Čerņikova, Aija Kiršfelde, Latvijas Universitāte: Mācību materiāls. Garīgās veselības aprūpes māsas pamatspecialitāte. Nacionālais apgāds 2009.
- Astrīda Stirna, Sarmīte Skaida, Latvijas Ārstu biedrība: Mācību materiāls. Garīgā veselība un atkarīgo pacientu aprūpe multidisciplinārā komandā. Medicīnas apgāds 2010
- R. Andrēziņa, Latvijas Ārstu biedrība: Mācību materiāls. Bērnu garīgā veselība. Nacionālais apgāds 2010.
- E. Tērauds, E. Rancāns, R. Andrēziņa, B. Kupča, I. Ķiece, I. Zārde, Ņ. Bezborodovs: Šizofrēnijas diagnostikas un ārstēšanas vadlīnijas. Latvijas Psihiatru asociācija 2014.
- E. Tērauds, E. Rancāns, R. Andrēziņa, B. Kupča, G. Ancāne, I. Ķiece, Ņ. Bezborodovs: Depresijas diagnostikas un ārstēšanas vadlīnijas. Latvijas Psihiatru asociācija 2015
- G. Deksters, M. Vojs: Rokasgrāmata psihiatrijas māsām. Jumava 2006
- W. Anthony, M. Cohen, M. Frankas: Psihiatriskā rehabilitācija. Jelgava 1998
- Utināns. Cilvēka psihe. Nacionālais apgāds 2005
- Sīle V. „Medicīnas ētikas pamatprincipi”, 1999.
- Kulbergs J. „Dinamiskā psihiatrija”, 2001
- I. Eglītis. Psihiatrija. Zvaigzne 1974

15 Studiju kursa nosaukums: Katastrofu; militārā medicīna un civilā aizsardzība

1. **Studiju kursa kods:**NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Ruta Jakušonoka
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** Ruta Jakušonoka,
6. **Studiju programma, studiju gads:** studiju programma Ārstniecība, 2,studiju gads 4 semestris
7. **LV kredītpunkti (KP):** 2KP
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 3
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** A – obligāts studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** pirmās palīdzības sniegšanas pamatprincipi, anatomijas zināšanas, ķīmijas zināšanas par toksiskām vielām un radioaktīvām vielām.
12. **Studiju kursa mērķis:** apgūt zināšanas un prasmes NMP organizācijā ārkārtas medicīniskās situācijās un valsts civilās aizsardzības organizēšanas principos, kā arī, jautājumos, kas skar militārās medicīnas savietojamību un atšķirības no veselības aprūpes civilajās ārstniecības iestādēs
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (<i>lekcija, nodarbība u.c</i>)	Skaitis	Norises vieta
1.	Katastrofu medicīnas menedžments-pamatjēdzieni, uzdevumi, normatīvie akti.Valsts Katastrofu medicīnas plāns.Zināšanas par valstī iespējamajām katastrofām un to sekām	Lekcija	2	RSU SKMK
2.	Tiesiskais regulējums valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai; valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūru, organizāciju un vadību; paaugstinātas bīstamības objektiem, iedzīvotāju tiesībām un pienākumiem civilajā aizsardzībā, radiācijas drošību.	Lekcija	4	RSU SKMK
3.	Ārkārtēju medicīnisku situāciju pārvaldīšana pirmsslimnīcas etapā un slimnīcas etapā.	Praktiskā nodarbība.	2	RSU SKMK
4.	Neatliekamā medicīniskā palīdzība radiācijas bojājumu gadījumos;		2	

5.	neatliekamā medicīniskā palīdzība ķīmiskās katastrofās cietušiem; Operatīvo dienestu sadarbība ārkārtējās medicīniskās situācijās.	Praktiskā nodarbība.	2	RSU SKMK
6.	Militāras medicīnas pamatprincipi, militārās medicīnas savietojamība un atšķirība no veselības aprūpes civilajās ārstniecības iestādēs.	Praktiskā nodarbība. Lekcija	2	RSU SKMK
7.	Cietušo šķirošanas principi; Šķirošanas kartes, to pielietošana. Cietušo šķirošana notikuma vietā, transportēšanas prioritāšu noteikšana. Psiholoģiskā palīdzība neatliekamās situācijās	Praktiskā nodarbība.	2	RSU SKMK
8.	Neatliekamās medicīniskās palīdzības etapa medicīniskā dokumentācija un tās aizpildīšana; medicīniskās ētikas un deontoloģijas principu ievērošanas īpatnības, sniedzot neatliekamo medicīnisko palīdzību	Praktiskā nodarbība.	2	RSU SKMK
9.	Ārkārtas medicīnas situāciju vadības modelēšana, operatīvo dienestu sadarbība.	Praktiskā nodarbība.	2	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

patstāvīgi lasīt zinātnisko literatūru par likumdošanas aktiem un rīkojumiem saistītiem ar ārkārtas medicīnas situācijām un civilo aizsardzību. Studējošais, izmantojot kursa laikā iegūtās zināšanas, veic teorētisku uzdevumu, kuru uzdod pasniedzējs par militārās medicīnas plānošanu un izpildi.

15. Studiju rezultāti:

Zināšanas: zinās palīdzības sniegšanas pamatprincipus traumu pacientiem, zinās rīcības standartus katastrofu gadījumos. Zinās par valstī iespējamajām katastrofām un to sekām; tiesisko regulējumu valsts civilās aizsardzības sistēmas darbības nodrošināšanai; valsts civilās aizsardzības sistēmas struktūru, organizāciju un vadību. Pēc studiju kursa studējošais zinās par militārās medicīnas savietojamību un atšķirību ar veselības aprūpi civilajās ārstniecības iestādēs.

- **Prasmes un iemaņas:** pratīs veikt traumu guvuša pacienta primāro novērtēšanu, pasākumus dzīvībai svarīgo funkciju uzturēšanai cietušajiem un saslimušajiem ārkārtas medicīniskās situācijās. Pratīs organizēt darbu ārkārtas medicīniskajās situācijās. Pratīs novērtēt militāra rakstura traumas un sniegt palīdzību, sadarbībā ar militārās medicīnas personām
- **Kompetence:** apzināsies sevi kā kompetentu ārstniecības personu, kas spējīga patstāvīgi pieņemt lēmumus un rīkoties ārkārtas medicīnas situācijās un civilajā aizsardzībā. Pēc studiju kursa studējošais spēj komunicēt un kooperēties ar NBS profesionālā dienesta karavīriem medicīnas nodrošinājuma jautājumos

Katastrofu medicīnas un neatliekamās medicīniskās palīdzības darba organizācija: neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas pirmsslimnīcas un slimnīcas etapa organizācijas principi.

16. Gala pārbaudījuma veids:

eksāmens

17. Vērtēšanas kritēriji:

lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums, praktisko iemaņu un teorētisko zināšanu sekmīga pārbaudījuma nokārtošana.

18. Literatūras saraksts:

Ieteicamā literatūra;

1. Civilās aizsardzības likums, 05.10.2006.
2. Par radiācijas drošību un kodoldrošību, likums, 20.10.2000.
3. Minimālās prasības civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam, 11.09.2007
4. Kardiopulmonālās reanimācijas algoritmi, jaunās Eiropas atdzīvināšanas padomes vadlīnijas 2016.
5. Prehospital Trauma Life Support. 2007.
6. MC 319/2 NATO Principles and Policies for Logistics, 28May2004
7. MC 326/2 NATO Principles and Policies of Operational Medical Support, Apr2004;
8. MC 477 Military Concept for the NATO Response Force, 18Jun2003;
9. AMedP-07 Concept of Operations of Medical Support in Chemical, Biological, Radiological, and Nuclear Environments 06Dec2007;

4.1.6. Izvēles mācību kursi

Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas mācību kursu saturu veido arī izvēles - C daļas mācību kursi 4 KP apjomā. Tiek piedāvāti 4 izvēles vai C daļas studiju kursi.

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: STARPKULTŪRU SASKARSME

1. **Studiju kursa kods:**NMP Ārstniecība
2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Studiju programmas vadītājs:** Iveta Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** I.Upmale
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:**I.Upmale
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** studiju programma Ārstniecība 1.studiju gads, 2.studiju semestris
7. **LV kredītpunkti:** 2 KP
8. **ECTS kredītpunkti:** 3
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** C –izvēles studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** apgūts studiju kurss *saskarsmes psiholoģija*.
12. **Studiju kursa mērķis:** iepazīstināt ar galvenajām starpkultūras komunikācijas stratēģijām un to pielietojumu, attīstīt starpkultūru komunikācijas kompetenci.
13. **Studiju kursa tematiskais plāns:**

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma	Skaits	Norises vieta
1.	Ievads starpkultūru komunikācijā: kursa mērķi, dalībnieku mērķi un kursa ietvaros izmantotie jēdzieni.	Lekcija	1	auditorija
2.	Identitātes jēdziens, kultūras daudzveidība un stereotipu veidošanās. Barjeras un šķēršļi starpkultūru komunikācijā. Apmācība, kas orientēta uz situāciju analīzi. Video diskusija. Pieredzes apmaiņa.	Lekcija Nodarbība	2 4	auditorija
3.	Neverbālā un verbālā valoda un starpkultūru komunikācija. Apmācība, kas ir orientētā uz informācijas vākšanu par citām (klientu) kultūrām. Video. Audio. Darbs grupās.	Lekcija Nodarbība	1 2	auditorija
4.	Starppersonu saskarsme – sensitīvās saskarsmes projicēšana.	Lekcija Nodarbība	1 2	auditorija
5.	Integrācijas jēdziens un iekļaujošā pieeja; personīgo robežu paplašināšanas iespējas	Lekcija	1	auditorija

	Prezentācija.	Nodarbība	2	
--	---------------	-----------	---	--

Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi: lekciju un praktisko nodarbību apmeklējums; individuālais un grupu darbs; individuāla un grupas prezentācija; darbs ar studiju materiāliem, mācību literatūru (izpēte, analīze), praktiskie uzdevumi.

Studiju rezultāti:

- **Zināšanas:** studiju kursa apguves rezultātā students ir ieguvis zināšanas par efektīvu starpkultūru komunikāciju, komunikācijas barjerām, etnocentrismu un izvairīšanos no tā.
- **Prasmes:** students prot analizēt citas kultūras un savu kultūru, meklējot kopīgo un atšķirīgo (mazinot starpkultūru komunikācijas šķēršļus). Prot analizēt stereotipu ietekmi un izvairīties no stereotipu kaitīgās ietekmes starpkultūru komunikācijā.
- **Kompetence:** Kursu beidzot studenti prātīs: komunicēt daudz kultūru vidē, izvēlēties situācijai atbilstošu komunikācijas stratēģiju. Students spēs uzņemties atbildību, prātīs strādāt komandā, deleģēt un koordinēt pienākumu izpildi, efektīvi plānot un organizēt savu un komandas darbu, kā arī risināt konflikta situācijas.

1. **Gala pārbaudījuma veids:** eksāmens
2. **Vērtēšanas kritēriji:** Individuāla un grupas prezentācija. Gadījumu izpēte *business memo* formā. Gala ziņojums par izvēlētu tēmu.
3. **Literatūras saraksts:**

Obligātā literatūra:

- Hanovs D., Meņšikovs V., Mihailovs I. J., Tēraudkalns V., Volkovs V. (2012). Iepazīsti Eiropu, iepazīsti Latviju! Ievads starpkultūru komunikācijā. Daugavpils: Daugavpils Universitātes akadēmiskais apgāds Saule.
- Pinto, D (2000). Intercultural Communication. A three-step method for dealing with differences. Leuven-Apendorn: Garand.
- Apsalons E. (2013), Komunikācijas kompetence: kā saprasties un veidot attiecības. Zvaigzne ABC

Papildu literatūra:

- Ting-Toomey, S., and L. C. Chung. (2012). Understanding Intercultural Communication (2nd ed.). New York: Oxford University Press.
- http://www.vas.gov.lv/lv/box/files/par_mums_projekti/skkursametodiskasvadlinijasv2.pdf
- http://cilvektiesibas.org.lv/site/record/docs/2012/02/07/rokasgramata_starp_kulturu_komunikacija.pdf
- http://web.iac.edu.lv/starpkulturu_saskarsme/IAC_GramataL.pdf
- <http://www.immi.se/intercultural/>

Studiju kursa apraksts

Studiju kursa nosaukums: Psihosomatiskā medicīna

1. **Studiju kursa kods: NMP Ārstniecība**

2. **Akadēmiskā struktūrvienība:** RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža, J.Asara iela 5, Rīga, LV-1009, tālrunis: +371 67273154; e-pasts: studinfo@rcmc.lv, Liene.Veitnere@rcmc.lv
3. **Akadēmiskās struktūrvienības (studiju programmas) vadītājs:** I.Norko
4. **Studiju kursa vadītājs:** Lilita Danilāne
5. **Studiju kursa īstenošanā iesaistītie docētāji:** *Mag.psych.L. Danilāne*
6. **Studiju programma, studiju gads, semestris:** Ārstu palīgi, I studiju gads.
7. **LV kredītpunkti (KP):** 2 KP
8. **ECTS kredītpunkti (1KP = 1.5ECTS):** 3
9. **Valoda:** latviešu valoda
10. **Studiju kursa kategorija studiju programmā:** C – studiju kurss
11. **Nepieciešamās priekšzināšanas studiju kursa apguves uzsākšanai:** zināšanas par cilvēka normālu fizioloģiju, priekšzināšanas interno slimību pamatos, farmakoloģijā.
12. **Studiju kursa mērķis:**

Kursa mērķis ir sniegt studentiem zināšanas par psihosomatiskās pieejas klientam/pacientam būtību, iepazīstināt studentus ar psihosomatiskajiem traucējumiem un slimībām, ar šo traucējumu psiholoģiskajiem komponentiem un to psiholoģiskās korekcijas iespējām. Veicināt studentu prasmi orientēties svarīgākajos medicīniskajos terminos.

13. Studiju kursa tematiskais plāns:

Nr.	Temata nosaukums	Īstenošanas forma (lekcija, nodarbība u.c)	Skaitis	Norises vieta
1.	Psihosomatikas jēdziens. Emociju un jūtu pasaule, cilvēka resurss vai ienaidnieks. Psihosomatisko teoriju vēsturiska attīstība.	Lekcijas Praktiskās nodarbības Patstāvīgais darbs	2 3 20	RSU SKMK
2...	Afektīvie un neirotiskie traucējumi. Psihosomatiski traucējumi dažādās orgānu sistēmās. Somatogēnas psihiskas reakcijas.	Lekcijas Praktiskās nodarbības Patstāvīgais darbs	2 3 22	RSU SKMK
3.	Simptomu cēloņi un sekas. Simptomu metodes būtība. Simptomu sociālpsiholoģiskās īpatnības. Simptomu tehnikas. Simptomu uzvedības sistēmu analīze un pārmaiņu psiholoģija.	Lekcijas Praktiskās nodarbības Patstāvīgais darbs	2 4 20	RSU SKMK

14. Studējošo patstāvīgā darba organizācija un uzdevumi:

1. Veidot izpratni par psihosomātiku – tās procesiem, stāvokļiem un attīstību.
2. Apzināties un izprast kāda loma ir psihosomātikai cilvēku emociju un jūtu pasaulē.
3. Apgūt psihosomatisko teoriju vēsturisko attīstību.
4. Veidot izpratni par afektīviem un neirotiskiem traucējumiem.
5. Mācēt atšķirt simptomu sociālpsiholoģiskās īpatnības.

15. Studiju rezultāti:

- ***Zināšanas:***

Apgūstot kursu, studentiem nostiprinās priekšstats par psiholoģisko faktoru nozīmi fiziskā

ķermeņa funkcionēšanā, somatisku saslimšanu ģenēzē.

- ***Prasmes un iemaņas:***

Profesionālās kompetences: 1) prasmi analizēt klienta / pacienta stāstījumu, ņemot vērā psihosomatisko saikni; 2) iemaņas pamanīt psihosomatiskus simptomus; 3) spēju klientam / pacientam saprotami argumentēt psihohigiēnas nozīmi fiziskās veselības uzturēšanā.

- ***Kompetence:***

Sekmīgi apgūstot studiju kursu, studenti spēs parādīt akadēmiskās kompetences: 1) nostiprinātu priekšstatu par somatiskās veselības psiholoģiskajiem komponentiem; 2) zināšanas par psihosomatisko teoriju vēsturisko attīstību; 3) izpratni par ķermeņa orgānu sistēmu psihosomatiskajiem traucējumiem.

16. Gala pārbaudījuma veids: Eksāmens.

17. Vērtēšanas kritēriji:

Sekmīgi uzrakstīts kontroldarbs kursa laikā (25%)

Sekmīga piedalīšanās praktiskās nodarbībās un uzrakstīts viens patstāvīgs darbs (25%)

Rakstisks kursa nobeiguma eksāmens (50%)

Izglītojamie, mācību priekšmetā saņēmuši vērtējumu – atzīmi, ne mazāku par 4 („gandrīz viduvēji” 10 ballu vērtējuma skalā), vai „ieskaitīts” un nokārtojuši noslēguma pārbaudījumu eksāmenu, ir apliecinājums par sekmīgi nokārtotu priekšmetu.

18. Literatūras saraksts:

Brannon, L., Feist, J. (2000). Health Psychology. Australia: Wadsworth.

Papildliteratūra

1. Baum, A., Newman, S. (1997). Cambridge Handbook of Psychology, Health and Medicine. Oxford: Oxford University Press.

2. Caplan, M., Sadock, B. (1994). Modern Synopsis of Comprehensive Textbook Psychiatry.

London.

3.Carr, A. (1999.) Child and Adolescent Clinical Psychology. London: Routledge

4.Antropov, J., Ševčenko, J. (1999). Psihosomatičeskije rasstroistva i patologičeskije privičnije deistvija u detei i podroستkov. Moskva:IIP

5.Broitigam, V., Kristian, P. (1999). Psihosomatičeskaja medicīna. Moskva:TEOTAR medicīna

6.Kisker, K. Fraiberger, G. (1999). Psihiatrija.Psihosomatika.Psihoterapija.Moskva:Aleuta

7.Seļčenok, K.(1999). Psihosomatika. Minsk:Harvest.

8.Luban – Plozza, B., Poldinger, W. (1996). Psychosomatic Disorders in General Practice. Berlin: Springer – Verlag.

9.Kulakov, S.A. (2003). Osnovi psihosomatiski. SP:Reč.

10.Mendeļjevič, V. (2002). Kļiņičeskaja i medicinskaja psiholoģija. Moskva:MEDpressinform.

Periodika un citi informācijas avoti

1.Clinical Psychology. Society of Clinical Psychology, Division of American Psychological Association. Oxford University Press.

2.Clinical Psychology and psychotherapy: an international journal of theory and practice.

3.Psychosomatic Medicine: Journal of the American Psychosomatic Society

4.1.7. Studējošo prakses

Saskaņā ar studiju programmas plānu, studiju prakse Studiju programmā *Ārstniecība* tiek plānota 16 KP apjomā:

- 1.studiju gada 2.semestrī 8 KP apjomā jeb 40 darba dienas;

- 2.studiju gadā prakse tiek plānota 1.semestrī 4 KP apjomā jeb 20 darba dienas, un 2.semestrī 4 KP apjomā jeb 20 darba dienas. Kopā abos semestros 40 darba dienas

Studiju prakses organizēšanu veic RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas Studiju prakses vadītāja, saskaņā ar RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas **Prakses nolikumu** (pieejams <http://www.rcmc.lv/wp-content/uploads/2015/01/Prakses-nolikums.pdf>).

Vispārējā prakses organizācija:

- Praksē students vadās pēc prakses nolikuma un aktuālajām norādēm, lai realizētu praksei izvirzītos mērķus un uzdevumus;
- Prakses vietā students ievēro attiecīgās ārstniecības iestādes darba drošības un iekšējās kārtības noteikumus.

Prakses vieta:

- Nodrošina praktikantam iepazīšanos ar attiecīgās iestādes darba drošības, ugunsdrošības un darba higiēnas prasībām;
- Nodrošina prakses programmai atbilstošu darbavietu un prakses vadītāju.

Plānotās prakses vietas, saskaņā ar noslēgtajiem nodomu līgumiem:

- Neatliekamās medicīnas palīdzības dienests
- VKUS P.Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca

Studenti prakses vietā tiek nosūtīti, pamatojoties uz Koledžas noslēgtajiem trīspusējiem prakses līgumiem, kas nosaka katras puses tiesības un pienākumus studiju prakses procesā.

Trīspusējo prakses līgumu paraugi (starp augstskolu, prakses vietu un studējošo) pievienoti pielikumā **Nr. 6**

Plānotais studentu skaits uzņemšanai studiju gadā:

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā **50 studējošie**

4.1.8. Kopsavilkums

- ✓ Studiju programmā *Ārstniecība* (41 721) ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, iekļautie studiju kursi, to mērķi, uzdevumi, saturs un sasniedzamie studiju rezultāti atbilst *Ārsta palīga* profesijas standartam un MK noteikumiem
- ✓ Studiju programmas studiju priekšmeti nodrošina Neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikācijai pienepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetenču apguvi.

- ✓ 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programma *Ārstniecība* (41 721) ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, ir veidota saskaņā ar MK 20.03.2001. Noteikumiem Nr. 141 „Noteikumiem par valsts pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartu”.

Studiju programma atbilst LR normatīvo aktu prasībām un Eiropas augstākās izglītības telpas veidošanas rekomendācijām:

1. izprotamas un salīdzināmas grādu sistēmas radīšana, tajā skaitā izmantojot Eiropas vienoto Diploma pielikumu;
2. divu ciklu studiju sistēmas veidošana, kurā jau pirmajam grādam jābūt izmantojamam Eiropas darba tirgū;
3. ECTS izmantošana kredītu uzkrāšanai, tajā skaitā mūžizglītībā;
4. studentu, mācībspēku un zinātnieku reālas mobilitātes nodrošināšana.

4.2. Izglītības kritēriji studiju rezultātu sasniegšanai un novērtēšanai, pārbaudes formas un kārtība

Zināšanu pārbaudes un vērtēšanas kārtība studiju programmā *Ārstniecība* (41 721) ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs balstīta uz 20.03.2001. MK Noteikumu Nr. 141 „Noteikumi par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” IV daļu: *Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības vērtēšanas pamatprincipi un kārtība*.

Vērtēšanas mērķi:

1. nodrošināt studentus un docētājus ar informāciju par studentu spējām pielietot teorētiskās zināšanas, vispārējās un specifiskās iemaņas un prasmes, izveidot profesionālu attieksmi;
2. novērtēt studentu sasniegumu progresu;
3. nodrošināt studentiem atgriezenisko saiti un dot iespēju papildināt savas zināšanas.

Vērtēšanas pamatprincipi:

1. vērtēšanas obligātums – izglītības kā mācīšanas un mācīšanās neatņemama sastāvdaļa, kurā studenti saņem vērtējumu par izglītības programmu obligātā satura apguvi;
2. vērtēšanas satura un kritēriju atklātība, skaidrība un pieejamība atbilstoši izvirzītajiem izglītības programmas mērķiem un uzdevumiem, kā arī studiju priekšmeta mērķiem un uzdevumiem;
3. sasniegumu summēšana – studentu un pedagogu uzticamas un noderīgas informācijas nodrošinājums par studenta veikumu/darba izpildi;
4. vērtēšanas objektivitāte – saskaņā ar konkrētas izglītības programmas vai studiju priekšmeta programmas prasībām, vērtēšanas saturs, norises apstākļi, vērtēšanas kritēriji ir visiem studentiem vienādi.

Studiju kursu programmās paredzētās **studiju darba organizēšanas metodes** un rezultātu **kontroles formas**:

1. studiju darba organizēšanas metodes ir lekcijas, semināri, praktiskās nodarbības, konsultācijas, konferences, studentu patstāvīgās studijas bibliotēkā, prakse.
2. studiju rezultātu kontroles formas ir mutiski un rakstiski eksāmeni, ieskaites, esejas, prakses apraksts. Studentu studiju darba rezultātus vērtē 10 ballu skalā, uzskatot studiju rezultātu vērtējumu – 4 balles (gandrīz viduvēji) par zemāko sekmīgo vērtējumu (MK 20.03.2001. Noteikumi Nr.141 „Noteikumi par pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu”).
3. studiju noslēgumā valsts pārbaudījumi-kvalifikācijas darba izstrādāšana un valsts noslēguma pārbaudījums kvalifikācijas eksāmens.
4. diplomu par 1.līmeņa profesionālo augstāko izglītību saņem izglītojamais, kurš apguvis studiju programmu un nokārtojis valsts pārbaudījumu, iegūstot vērtējumu, kas nav mazāks par 4 „gandrīz viduvēji” (LR MK 20.03.2003. noteikumi Nr. 141 „Noteikumi par valsts pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartu”).

Vērtēšanas metodes studiju programmas īstenošanas plānā nosaka studiju programmas padome. Vērtēšanā izmanto studiju kursa docētāja izstrādātos kritērijus un atzīmju shēmu: tiek vērtēti vieni un tie paši darbi un tiek nonākts pie vienāda sprieduma par konkrētiem darbiem. To pārbauda neatkarīgi eksperti (citu studiju kursu docētāji). Tomēr jāapzinās, ka pilnīgu objektivitāti studentu sasniegumu vērtēšanā nav iespējams sasniegt, bet taisnīguma

nodrošināšana ir summatīvās vērtēšanas mērķis, uz kuru ir jātiecas, lai nodrošinātu to, ka vērtēšana ir ticama un uz to var paļauties.

Svarīgi ir skaidri noteikti plānotie studiju rezultāti un vērtēšanas kritēriji. Uzsākot studiju kursa apguvi, tie tiek izskaidroti, lai studentiem būtu izpratne par izvirzītajiem uzdevumiem un prasībām. Izstrādājot kritērijus, docētāji uzsvaru liek ne tikai uz zināšanu vērtēšanu, bet arī kādas ir iegūtās iemaņas, prasmes un kompetences jeb kā ir sasniegti plānotie studiju rezultāti. Izstrādājot vērtēšanas kritērijus, tiek iekļauts plašs to prasmju spektrs, ko vēlas studentos attīstīt, kā arī, novērtētējums tam, kāda ir studentu kompetence pielietot iegūtās zināšanas un prasmes dažādās neatliekamās situācijās.

Katra studiju kursa programmas aprakstā ir norādīti sasniedzamie studiju rezultāti. Uzsākot studiju kursa īstenošanu, studenti tiek ar tiem iepazīstināti.

Docētāji, konsultējot studentus un pieņemot izpildītos uzdevumus, izmanto arī e-vides iespējas. Koledžā studiju kursu teorētiskās daļas īstenošanai tiek izmantota e-vide (MOODLE).

Praktiskajās nodarbībās tiek lietoti dažādi tehniskie līdzekļi - multimediju projektori, videokamera, paraugu kolekcijas, plakāti un shēmas, simulācijas iekārtas, manekeni, datorprogrammas (piemēram, anatomijā Zygote Body). Kursu un pētniecības darbu aizstāvēšanā izmanto multimediju projektoru.

Studenti saņem sagatavotus metodiskos materiālus e-vidē (MOODLE), kas ievērojami atvieglo studiju kursa satura uztveri. Atsevišķu studiju kursu apguvē praktiskajās un seminārnodarbībās izmantos arī dažādas studiju metodes – mazo grupu darbu, problēmsituāciju analīzi un risinājumus, lomu spēles, gadījumu analīzi (case study), kā arī, patstāvīgo darbu elektroniskajā bibliotēkā. Docētājam studenta patstāvīgā darba procesā ir organizatora, konsultanta un eksperta funkcija. Izvēlētajās studiju metodes studentiem veicinās patstāvīgas, kritiskas un radošas domāšanas attīstību. Tām jāveicina arī studentu komunikācija prasmes, spēja darboties grupā, pārvarēt un atrisināt konfliktus, būt pašpārliecinātiem un atbildīgiem par lēmumu pieņemšanu.

Akadēmiskais personāls savā darbā izmanto dažādus didaktisko metožu veidus, piemēram, lekcijas, semināru nodarbības, grupu apmācība, demonstrējumi, diskusijas, situāciju modelēšana u.c. Studiju procesā tiek izmantotas arī interaktīvās metodes. Interaktīvās studijas izpaužas ne tikai kā interesants studiju process, bet arī rosina dalībniekus radošai pieejai, liek domāt, analizēt iegūto informāciju, apjēgt to, salīdzināt ar savu personisko pieredzi.

Prakses plānots organizēt Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā un daudzprofilu Klīniskās Universitātes slimnīcā (P.Stradiņā KUS). Prakses vietā studentam ir paredzēts veselības aprūpes iestādes nozīmēts prakses vadītājs. Prakses laikā students nostiprina prakses programmā iekļautās prasmes un iemaņas. Praksi beidzot studentiem jāiesniedz **prakses vērtējums**. Studentiem prakse tiek organizēta studiju programmā noteiktajos termiņos un kārtībā. Prakses organizēšanas kārtību nosaka LR MK 20.03.2001. Noteikumi Nr. 141 „Noteikumi par valsts pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standartu”.

Studiju programmas ietvaros paredzēta gan studentu pētnieciskā darbība (referāti, dalība konferencēs, tajā skaitā, Koledža katru gadu organizētajā Starptautiskajā studentu zinātniskajā konferencē, studiju un kvalifikācijas darbu izstrāde u.c.), gan arī akadēmiskā personāla zinātniskā un metodiskā darbība studiju procesa nodrošināšanai (zinātnisko rakstu sagatavošana un publicēšana, piedalīšanās pētījumos, konferencēs). Koledža piešķir grantu docētāju un studentu kopīgu zinātnisko pētījumu veikšanai. Studiju noslēguma posmā studenti izstrādā un aizstāv kvalifikācijas darbu.

4.2.1 Zināšanu pārbaudes formas

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā zināšanu pārbaudes formas un vērtēšanas kritēriji ir noteikti Nolikumā par studiju kārtību. (pieejams http://www.rcmc.lv/wp-content/uploads/2012/06/Nolikums-par-studiju-kartibu_2015.pdf)

Studējošo zināšanu un prasmju pārbaude, atkarībā no studiju kursa specifikas, var tikt organizēta dažādos pārbaudījumu veidos - tie var būt kontroldarbi, referāti, esejas, nodarbību ieskaites, teorijas ieskaites, ieskaites praktiskajās nodarbībās, eksāmeni, valsts pārbaudījumi, kvalifikācijas darba aizstāvēšana.

Teorijas ieskaite – zināšanu pārbaudes forma, kura tiek kārtota, pabeidzot studiju kursu vai arī svarīgu studiju kursa posmu. Teorijas ieskaiti organizē līdzīgi eksāmenam, vērtējums tajā tiek izteikts ballēs.

Eksāmens – zināšanu un prasmju par studiju priekšmetu (vai tā daļu) pārbaudes forma, kurā zināšanu vērtēšana tiek veikta ballēs, izmantojot 10 ballu sistēmu.

Eksāmenos un teorijas ieskaitēs var izmantot dažādus pārbaudes veidus:

1. rakstveidā;
2. mutvārdos;
3. datorizēti;
4. kombinētā formā (piemēram, rakstveidā un mutvārdos);
5. objektīvi strukturēta klīniska eksāmena veidā;
6. Akumulējošais eksāmens – pārbaudes forma, kurā studējošā zināšanas, prasmes un iemaņas tiek vērtētas, pamatojoties uz viņa darba rezultātiem studiju gadā, semestrī vai modulī.

Valsts pārbaudījums un kvalifikācijas darbu aizstāvēšana ir studējošā zināšanu un prasmju pārbaudījumi studiju programmas apguves noslēgumā. Nolikums par Valsts pārbaudījumiem. http://www.rcmc.lv/wp-content/uploads/2012/06/2013_Valsts_pārbaudījuma_nolikums.pdf

4.2.2. Zināšanu un prasmju vērtēšanas sistēma studiju programmā Ārstniecība ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs (41 722)

Zināšanu novērtēšanas organizēšana RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā ir reglamentēta atbilstoši ārējiem normatīvajiem aktiem (Augstskolu likums, MK noteikumi par 1.līmeņa profesionālo augstāko izglītību) un iekšējiem reglamentējošajiem dokumentiem par studiju procesu, t.sk., Nolikums par studiju kārtību, Nolikums par studiju pārbaudījumu kārtību, Valsts pārbaudījumu nolikums (pieejami: <http://www.rcmc.lv/par-mums/dokumenti/>).

Studējošo zināšanu un prasmju vērtēšana RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā studiju programmas *Ārstniecība* (41 721) ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, studentiem balstīsies uz vienotiem principiem, lietojot 10 ballu sistēmu, vērtēšanai izmantos sekojošus kritērijus:

Ar „izcili” (10 balles) novērtē, ja studējošais:

- apguvis zināšanas un iemaņas ļoti augstā līmenī, kas liecina, ka vielu kopumā ir ne tikai pilnībā pareizi uztvēris, iegaumējis, spēj reproducēt un izmantot līdzīgās situācijās, bet

arī spēj savas zināšanas pielietot studiju priekšmeta programmā neiekļautās situācijās un uzdevumos;

- tipveida uzdevumiem un situācijām spēj atrast alternatīvus vai nestandarta risinājumus.

Ar „teicami” (9 balles) novērtē, ja studējošais:

- uzrāda augstu studiju vielas apguves līmeni (90% no studiju vielas apjoma), bez grūtībām to reproducē un adekvāti izmanto uzdevumu (situāciju) risināšanā;
- spēj savas atsevišķas zināšanas un prasmes sintezēt, lai izdarītu pareizus secinājumus, kuri izriet no uzdevumu vai reālo situāciju nosacījumiem;
- bez grūtībām spēj saskatīt un izskaidrot likumsakarības;
- spēj teikto loģiski argumentēt, izmantojot apgūtos jēdzienus un teorijas.

Ar „ļoti labi” (8 balles) novērtē, ja studējošais:

- apguvis 85% no studiju vielas apjoma, atbildes lielā mērā atbilst prasībām, kas izvirzītas vērtējumam „teicami” (9 balles), tomēr savā atbildē pieļauj dažas nepilnības un neprecizitātes; vai arī,
- ja viņa atbildes ir vērtējamas nedaudz zemāk par „teicami”, bet ievērojami augstāk par „labi”.

Ar „labi” (7 balles) novērtē, ja studējošais:

- labi apguvis studiju vielu (75% no studiju vielas apjoma), ar izpratni var to reproducēt pilnā apjomā vai tuvu tam, labi zina jēdzienus, likumus, teorijas un var tos izskaidrot;
- saskata likumsakarības un problēmas, atšķir būtisko no nebūtiskā;
- spēj labi izmantot zināšanas tipveida uzdevumu un klīnisku situāciju risināšanā; pieļauj dažas kļūdas;
- spēj izdarīt loģiskus spriedumus pamatojoties uz likumsakarībām un faktiem, kas apgūti studiju procesā.

Ar „gandrīz labi” (6 balles) novērtē, ja:

- studējošā zināšanas un prasme vairāk atbilst vērtējumam „labi” (7 balles), nekā „viduvēji” (5 balles)
- viņš ir apguvis vismaz 70% no studiju vielas apjoma, taču tās ir ne tik dziļas, lai tiktu vērtētas ar „labi” (7 balles);

Ar „viduvēji” (5 balles) novērtē, ja studējošais:

- pamatos studiju vielu ir apguvis sekmīgi un var reproducēt vismaz 60% no tās apjoma;
- prot atšķirt būtisko no nebūtiskā;
- risina tipveida uzdevumus (situācijas), bet izmanto tikai plaši pazīstamas izziņas metodes; zina teorijas galvenos, jēdzienus un likumus.

Ar „gandrīz viduvēji” (4 balles) novērtē:

- ja studējošā sasniegumi ir ievērojami labāki par „vājiem” (3 balles), bet nedaudz sliktāki par „viduvējiem” (5 balles) un viņš ir apguvis ne mazāk kā 55% no studiju vielas apjoma;
- ja studējošais kļūdās, taču kļūdu būtiskuma pakāpe un skaits ir pieļaujams atbilstoši studiju disciplīnas specifikai;
- ja studējošais risina uzdevumus (situācijas), kas analogi jau pazīstamiem.

Ar „vāji” (3 balles) novērtē, ja studējošais:

- studiju vielu apguvis vāji, bet ne mazāk kā 30% apjomā, zina galvenos jēdzienus un definīcijas, likumus zina tikai aptuveni;
- izvirzītajā problēmā vāji atšķir būtisko no nebūtiskā; spēj risināt tikai vienkāršus uzdevumus (situācijas);
- pieļauj daudz kļūdu (to skaits atkarīgs no studiju disciplīnas specifikas).

Ar „ļoti vāji” (2 balles) novērtē, ja studējošais:

- studiju vielu ir apguvis ļoti vāji, bet ne mazāk kā 20% no apjoma;
- spēj risināt tikai ļoti vienkāršus uzdevumus (situācijas), vai arī spēj risināt uzdevumus tikai pēc parauga;
- pieļauj daudz rupju kļūdu; izvirzītajās problēmās neatšķir būtisko no nebūtiskā.

Ar „ļoti, ļoti vāji” (1 balli) novērtē, ja studējošais:

- uz pārbaudījumu ir ieradies, taču studiju vielu apguvis pavisam vāji (mazāk par 20% no studiju vielas apjoma), vai vispār atsakās atbildēt; uzdevumu (situācijas) risināt nemēģina;
- vērtējumu „ļoti, ļoti vāji” izmanto arī, ja studējošais neievēro pārbaudījuma noteikumus, izmanto neatļautus palīg līdzekļus vai citu personu palīdzību.

Studējošais ir sekmīgs, ja viņš ir saņēmis vērtējumu „gandrīz viduvēji” (4 balles) vai augstāku.

Nodarbību ieskaite ir nokārtota, un studējošais saņem vērtējumu „ieskaitīts”, ja studējošais ir izpildījis studiju priekšmeta programmā paredzētās prasības. Teorijas ieskaite ir nokārtota, un studējošais saņem vērtējumu „sekmīgi” (S), ja viņa zināšanas un prasme atbilst vērtējuma līmenim „gandrīz viduvēji” (4 balles) un augstāk. Ja teorijas ieskaitē studējošā zināšanas šim līmenim neatbilst, viņš saņem vērtējumu „nesekmīgi” (N).

Studiju programmas *Ārstniecība* (41 721) ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs apguves beigās kārtojams valsts noslēguma pārbaudījums — kvalifikācijas eksāmens, kurš sastāv no divām daļām: teorētiskās daļas, kas organizēta testa veidā un pārbaudīta tiek studējošā teorētiskās zināšanas, tai seko praktiskā daļa, kur tiek pārbaudīta studējošā kompetence pielietot zināšanas un prasmes klīniskās situācijās darba vidē (veselības aprūpes iestādē), kā arī, kvalifikācijas darba aizstāvēšana.

Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijas sastāvā ir Komisijas vadītājs un Komisijas locekļi. Komisijas vadītājs un vismaz puse no komisijas sastāva ir nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji.

5. Studiju programmas *Ārstniecība (41 721), ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, īstenošanā iesaistītais personāls*

Lai nodrošinātu studiju programmas kvalitāti, 02.02.2015 tika izveidota Studiju programmas *Padome*. Padomes sastāvs apstiprināts, pamatojoties koledžas direktores rīkojumā par studiju programmas *Ārstniecība*, ar iegūstamo kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, darba grupas izveidi un tajā iesaistītajām personām. Studiju programmas Padomes darba organizācija paredz kopējās sanāksmes regulāri, ne retāk kā divas reizes semestrī.

5.1.tabula. Studiju programmas *Ārstniecība* Padome

Studiju programmas īstenošanas vieta	Vārds, uzvārds	Akadēmiskais amats
RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža	Iveta Norko	Programmas vadītāja, Docente
	Ināra Upmale	Docente, direktore
	Dzintra Jakubaņeca	Ārste, NMPD Izglītības centra vadītāja
NMPD	Uldis Ceriņš	Ārsta palīgs, NMPD

Studiju programmā *Ārstniecība*, ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, iesaistītā akadēmiskā personāla izglītība un kvalifikācija atbilst „Augstskolu likumam” un MK noteikumiem „Par 1.līmeņa profesionālo augstāko izglītību”.

5.1.Studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla amatu struktūra:

- ✓ docenti;
- ✓ lektori;
- ✓ asistenti;
- ✓ stundu pasniedzēji

Akadēmiskā personāla saraksts ar parakstiem pievienots **pielikumā Nr 8.** un *radošās un zinātniskās biogrāfijas* (CV) pievienotas **pielikumā Nr.10.**

5.2.tabula. Studiju programmā *Ārstniecība* iesaistītā akadēmiskā personāla struktūra

Akadēmiskā personāla amatu struktūra	RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā
Docenti	8
Lektori	9
Stundu pasniedzēji	14
KOPĀ:	31

5.3. tabula. RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas Akadēmiska personāla saraksts

Nr. p.k.	Vārds, uzvārds	Amats	Izglītība	Īstenojamie studiju kursi	Vēlēts
1.	Ināra Upmale	Docente	Dr. sc. admin.	Socioloģijas pamati; Starpkultūru saskarsme; Ievads specialitātē un profesionālā ētika, Pētniecība	Jā
2.	Ilze Celma	Docente	MD, Mg. paed.	Propedeutika; diagnostiskās metodes un radioloģija; Prakse	Jā
3.	Arvīds Grigans	Docents	MD (ārsta grāds)	Farmakoloģija,	Jā
4.	Inga Odiņa	Docents	Dr.paed	Pedagoģija un veselības izglītība Vide un veselība	Jā
5.	Gaida Preimane	Docente	MD, Dr. med.	Medicīnas terminoloģija latīņu valodā	Jā
6.	Iveta Norko	Docente	MD(ārsta grāds)	Neatliekamās palīdzības situācijas interenajās slimībās, Elektrokardiogrāfija	Jā
7.	Margarita Puķīte	Docente	Dr.paed MD(ārsta grāds);	Neatliekamās situācijas dzemdniecībā, neatliekamās situācijas uroloģijā un dzemdniecībā	Jā
8.	Uldis Apsalons	Docents	Dr.biol	Medicīnas bioķīmija un biofizika	Jā
9.	Jēkabs Krastiņš	Lektors	MD	Pediatrija	Jā
10.	Ārija Briķe	Lektore	Filologs, angļu valodas skolotājs	Medicīnas terminoloģija angļu valodā	Jā
11.	Evija Dompalma Linuža	Lektore	Mg.sc.sal.	Pedagoģija un veselības izglītība	Jā
12.	Baiba Grīnberga	Lektore	Mg. biol. fiziol.	Fizioloģija un vispārējā patoloģija; Citoloģija un ģenētika	Jā
13.	Zane Tauriņa	Lektore	Mg.sc.sal Doktora grāda pretendente	Uzņēmējdarbība (Ekonomika un uzņēmējdarbības pamati, Grāmatvedība un lietvedība, projektu sagatavošana un vadība)	Jā
14.	Zane Putniņa	Lektore	MD(ārsta grāds)	Anatomija, Neatliekamās situācijas kardioloģijā un pulmonoloģijā, reanimatoloģija un intensīvā terapija	Jā
15.	Jolanta Līcīte	Lektore	MD(ārsta grāds)	Prehospitālā neatliekamā palīdzība; Darba organizācija NMP operatīvā	Jā

				vadības centrā	
16.	Ieva Vidmane Ozola	Lektore	MD(ārsta grāds); doktorants	Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurgijā	Jā
17.	Roberts Stašinskis	Lektors	MD(ārsta grāds); doktorants	Toksikoloģija	Jā
18.	Maksims Mukāns	Vieslektors	MD(ārsta grāds)	Neatliekamās palīdzības situācijas ķirurgijā	-
19.	Lilita Danilāne	Vieslektors	Mg.psychol. Doktora grāda pretendente	Saskarsmes psiholoģija; Psihosomatiskā medicīna	-
20.	Linda Venskus	Vieslektors	Mg iur	Darba aizsardzība un darba tiesības	
21.	Juris Ķiploks	Vieslektors	Dr.math	Medicīnas bioķīmija un biofizika	-
22.	Uldis Ceriņš	Vieslektors	Ārsta palīgs	Klīniskās procedūras NM ārsta palīga praksē	-
23.	Ruta Jakušonoka	Vieslektors	Dr.med	Katastrofu, militārā medicīna un civilā aizsardzība	-
24.	Laura Pule	Vieslektors	MD(ārsta grāds)	Prehospitālā neatliekamā palīdzība; Darba organizācija NMP operatīvā	-
25.	Elīna Eliasa Vīgante	Vieslektors	MD(ārsta grāds)	Neatliekamās palīdzības situācijas LOR	-
26.	Daiga Kazāka	Vieslektors	MD(ārsta grāds)	Neatliekamās palīdzības situācijas oftalmoloģijā	-
27.	Kristaps Jurjāns	Vieslektors	MD(ārsta grāds)	Neatliekamās situācijas neiroloģijā un endokrinoloģijā	-
28.	Lilita Arnicāne	Vieslektors	MD(ārsta grāds)	Neatliekamās situācijas neiroloģijā un endokrinoloģijā	-
29.	Baiba Brokāne-Čekstere	Vieslektors	MD(ārsta grāds)	Neatliekamās situācijas psihiatrijā un narkoloģijā	
30.	Ilze Ekšteine	Vieslektors	MD(ārsta grāds)	Neatliekamās situācijas nefroloģijā un infekciju slimībās	
31.	Oskars Rasnačs	Vieslektors	Datorzinātņu doktorants	Uzņēmējdarbība (informācijas tehnoloģijas un statistika, informācijpratība, digitālās prasmes)	

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas studiju virziena *Veselības aprūpe* realizēšanā vēlētais akadēmiskais personāls ir 14 docenti, 17 lektori, 1 asistents. Vairums docētāju, atbilstoši savai kvalifikācijai, savu studiju kursu docē visās šobrīd RSU SKMK realizētajās studiju programmās. Studiju kursu realizēšanai, kā stundu pasniedzēji, tiek piesaistīti veselības aprūpes nozares profesionāļi.

5.2. Studiju programmā iesaistītā akadēmiskā personāla amatu struktūra:

Atbalsta funkciju veicošā personāla uzdevums ir atbalstīt pamatfunkciju sekmīgas norises nodrošināšanu. Atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatu katalogam, atbalsta funkcijas nodrošina amati, kas iekļauti šādās amatu saimēs:

2. saime „Apgāde” (iepirkšana); 13. saime „Fiziskais un kvalificētais darbs”; 14. saime „Grāmatvedība”; 18. saime, apakšsaime 18.1. „Arhīvu pakalpojumi”; 18. saime, apakšsaime 18.3. „Dokumentu pārvaldība”; 24. saime „Komunikācija un sabiedriskās attiecības”; 30. saime „Personāla vadība”; 38. saime „Sekretariāta funkcija”; 40. Saime „Starptautiskie sakari”

5.5. tabula. Nepieciešamā palīgpersonāla raksturojums, norādot to uzdevumus studiju programmas īstenošanā

Studiju programmas īstenošanas vieta	Amata nosaukums	Skaits	Pienākumi
RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža	Personāla vadītājs	1	<ul style="list-style-type: none"> Darba tiesisko attiecību nodibināšana un uzturēšana; Personāla motivācijas nodrošināšana, t.sk. atalgojuma politikas, apmācību programmas u.c. procesu uzturēšana; Piedalīšanās darbinieku atlasē
	Grāmatvedis	1	<ul style="list-style-type: none"> Finanšu operāciju uzskaitē; Darba samaksas aprēķināšana un izmaksas nodrošināšana; Grāmatvedības pārskatu un statistikas atskaišu gatavošana atbilstoši likumdošanas prasībām
	Sabiedrisko attiecību speciālists	1	<ul style="list-style-type: none"> Ar studiju programmas atspoguļošanu saistīto pasākumu organizēšana un piedalīšanās tajos
	Tehniskais sekretārs	1	<ul style="list-style-type: none"> Dokumentācijas sagatavošana veiksmīga studiju procesa nodrošināšanai

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā studiju virziena *Veselības aprūpe* īstenošanā ir iesaistīti 5 vispārējā personāla darbinieki. Tie ir: Studiju nodaļas darbinieki, kuri veic tehniska rakstura uzdevumus (izziņu sagatavošana, kopēšana, mācību materiālu pavairošana utt.), kā arī

praktiskās izglītības metodikē, kuras galvenie uzdevumi ir laboratoriju uzraudzība, tehniskā nodrošinājuma plānošana un iegāde, un mācību laboratoriju sakārtošana nodarībām.

6. Studiju programmas Ārstniecība (41721), kvalifikācija Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, materiāli tehniskais un metodiskais nodrošinājums RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā

6.1. Infrastruktūras nodrošinājums:

Studentiem un docētājiem ir pieejama moderna aparatūra - studiju procesā tiek izmantoti 45 datorvienības, 15 videoprojektori, konferences iekārta Logitech Webcam CC3000e Conference, 1 videokamera, ir nodrošināta brīva pieeja interneta tīklam, ESF līdzfinansēto projektu realizācijas rezultātā ir pieejamas jaunākās tehnoloģijas, tai skaitā datorizēti procedūru un neatliekamās medicīniskās palīdzības mācību manekeni, intraosālās pieejas ierīce, 6 interaktīvās tāfeles, anatomijas manekeni, intraosālās pieejas iekārta. Kopumā Koledžas mācību kabineti ir aprīkoti, lai varētu studiju procesu organizēt atbilstoši dažādām simulētām klīniskām situācijām. Koledža, kā Rīgas Stradiņa Universitātes aģentūra, studiju procesa organizēšanā klīnisko prasmju apmācībai izmanto arī Rīgas Stradiņa universitātes Medicīnas tehnoloģiju centra simulācijas iekārtas un studiju kurss *Reanimatoloģija un Intensīvā terapija* plānots īstenot tajā, izmantojot HPS simulatoru.

Studiju procesa organizēšanā tiek izmantota informācijas sistēma LAIS. Tiek izmantota e-mācību vide MOODLE. Studenti var mācīties, izmantojot metodiskos materiālus e-vidē, gan patstāvīgi trenēties mācību laboratorijās, pilnveidojot savas zināšanas, prasmes un kompetences procedūru standartos. Koledžas studentiem ir pieejama datorklase, kur studenti var īstenot studiju priekšmetos paredzētos patstāvīgā darba uzdevumus, lasīt zinātnisko literatūru datubāzēs.

Koledžas studentiem ir pieejami docētāju konsultāciju grafiki, 1.studiju gada studentiem ir pieejama atbalsta jeb mentoru sistēma veiksmīgākai integrācijai studijām. Koledžā, sadarbībā ar VIAA, ir pieejams Karjeras konsultants.

Koledžas studējošajiem ir pieejama Rīgas Stradiņa universitātes dienesta viesnīca, kas atrodas Rīgā, Hipokrāta ielā 3.

6.2. Bibliotēkā pieejamie resursi studiju programmas īstenošanai:

RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas studenti mācību literatūru var saņemt gan RSU centrālajā bibliotēkā (Dzirciema ielā 16, Rīgā), gan RSU bibliotēkā „Informācijas centrs Latvijas veselības aprūpes speciālistiem” (J.Asara ielā 5, Rīgā), kur pieejama literatūra latviešu, krievu, angļu un vācu valodā. RSU bibliotēka ir akreditēta, un tai piešķirts valsts nozīmes bibliotēkas statuss. RSU bibliotēka piedāvā sekojošus resursus: resursu katalogus internetā; studiju priekšmetu nodrošinājuma katalogu; RSU akadēmiskā personāla publikācijas; grāmatas; periodiskos izdevumus; rakstu arhīvu; CD un DVD; kartotēkas.

Bibliotēkas piedāvātie resursi internetā (datubāzes un katalogi): Latvijas kopkatalogi (8 nozīmes bibliotēku elektroniskais kopkatalogs, Augstskolu un speciālo bibliotēku kopkatalogs, Kurzemes virtuālais kopkatalogs); abonētās tiešsaistes datubāzes (piemēram, Letonika, LURSOFT, NAIS, Nozare.lv, EBSCO datubāze, SAGE Publications datubāze, Cambridge Journals Online (CJO) datubāze, Science Direct, Springerlink, OVID, PubMed); PVO Depozitārija bibliotēka; E-grāmatu un E-žurnālu datubāzes; periodiskie izdevumi tiešsaistē; vārdnīcas; ārvalstu medicīnas asociācijas; pieeja citām bibliotēkām.

7. Studiju programmas Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, izmaksas

Studiju programma Ārstniecība sākotnēji ir plānota finansēt par fizisko personu (pašu studējošo), vai juridisku personu (darba devēju) līdzekļiem ar atvērtu iespēju valsts finansējumam atbilstoši valsts budžeta iespējām finansēt studiju programmu nākotnē. Finanšu plāns rāda, ka katrā studiju gadā finansiālu rentabilitāti būtu iespējams nodrošināt, uzņemot sākot no 32 reflektantiem pirmajā studiju gadā un paredzot aptuveni divu studējošo atbirumu otrajā studiju gadā.

7.1 tabula. Studiju programmas plānoto ieņēmumu/izdevumu tāme

		RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas 1.līmeņa augstākās profesionālās izglītības programma "NM ārsta palīgs"		
Studiju programma: Akadēmiskais gads:		2016./2017.	2017./2018.	
Pozīcija	1. studiju gads 2016./2017. ak. g.	2. studiju gads 2017./2018. ak. g.	Kopā	
Plānotais studentu skaits	50	48		
Kredītpunkti	40	40	80	
Studiju maksa (EUR)	650	650		
Ieņēmumi (EUR)	32 500	31 200	63 700	
Tiešie izdevumi (EUR), t. sk.	14 063	15 837	29 900	
akadēmiskais personāls (t. sk. VSAOI)	9 098	10 216	19 314	
citi tiešie izdevumi, t. sk.	4 965	5 621	10 586	
- studiju programmas vadītājs (t. sk. VSAOI)	1 765	1 765	3 530	
- Kvalifikācijas darba aizstāvēšana (t. sk. VSAOI)		956	956	
- Licencēšana (uz licences darbības laiku - 3 gadiem)	900	900	1 800	
- Akreditācija (uz akreditācijas laiku - 6 gadiem)	250	250	500	
- Prakses telpu un iekārtu izmantošana	1 500	1 200	2 700	
- Specifisku materiālu nodarbībām iegāde	150	150	300	
- Pamatlīdzekļu iegāde (uz to izmantošanas laiku - 10 gadiem)	400	400	800	
Pastāvīgās izmaksas - RSU SKMK atbalsta funkcijas (EUR)	1 499	1 439	2 938	
Pelņa pirms pieskaitāmajām izmaksām (EUR)	16 938	13 924	30 862	
Pieskaitāmās izmaksas (EUR)	7 745	7 435	15 180	
Izdevumi kopā (EUR)	23 307	24 711	48 018	
Rezultāts (EUR)	9 193	6 489	15 682	

8. Studiju programmas Studiju programmas Ārstniecība (41 721), ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, lietderības pamatojums

Programma veidota pēc darba devēju (Neatliekamās medicīnas palīdzības dienesta) aicinājuma par jaunas studiju programmas izveidi (12.02.2016.g. vēstule 1-9/119). Aicinājumā norādīts, ka nozarē akūti trūkst ārsta palīgu ar kvalifikāciju *neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*. 2016.gada 1.janvārī NMP dienestā ir nodarbināti 954 neatliekamās medicīnas ārsta palīgi, **434** ārsta palīgi ir bez sertifikāta atbilstošajā kvalifikācijā un, pēc dienesta informācijas, vēl papildus trūkst 198 neatliekamās medicīnas ārsta palīgu. NMPD norāda, ka nepieciešamību dienestā strādājošajiem ārsta palīgiem iegūt kvalifikāciju *neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, nosaka arī MK 24.03.2009.gada 268 noteikumi, kur, cita starpā, 595.punktā teikts, ka neatliekamās medicīnas ārsta palīgs ir ārstniecības persona, kura pēc profesionālās vidējās vai pirmā līmeņa profesionālās augstākās ārsta palīga izglītības iegūšanas ir ieguvusi neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikāciju. Arī Ārstniecības likuma 26.panta otrajā daļā noteikts, ka patstāvīgi nodarboties ar ārstniecību konkrētā specialitātē (šajā gadījumā neatliekamās medicīnas ārsta profesijā) atļauts tikai personām, kuras ir sertificētas. Savukārt, sertifikācija iespējama, ja ir iegūta atbilstošā kvalifikācija, šajā gadījumā, neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikācija. Darba devēju atzinums pievienots **pielikumā Nr.2**.

Programmas veidošanas gaitā tika ņemts vērā arī profesionālās biedrības, Neatliekamās medicīnas asociācijas, atzinums (18.02.2016.g. Nr.15) par nepieciešamību veidot studiju programmu Ārstniecība, ar neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikāciju. Atzinumā norādīts, ka, lai NMP dienests, kā arī stacionāru uzņemšanas nodaļas, spētu ilgtermiņā nodrošināt neatliekamo medicīnisko palīdzību pacientiem, ir nepieciešams papildus sagatavoti sertificēti neatliekamās medicīnas ārsta palīgi. Nozares ilgtermiņa attīstība nav iespējama bez atbilstoši kvalificētiem speciālistiem un ņemot vērā tendences, ka jau šobrīd neatliekamās medicīnas ārsta palīgu skaits ir nepietiekams un jau ir ar mīnusa zīmi (trūkst gandrīz divi simti speciālistu, turklāt no dienestā strādājošajiem 434 ir bez sertifikāta), tad ir nepieciešams RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžā uzsākt to sagatavošanu. Profesionālās biedrības atzinums **pielikumā Nr.3**

Programmas lietderība veselības aprūpes sistēmas cilvēkresursu attīstībai un atbilstība nozares vajadzībām ir arī neatkarīgi piesaistītu ekspertu novērtēta un atzīta par nepieciešamu. (**pielikumā Nr.5**) Pirmā šāda programma licencēta LU Rīgas medicīnas koledžā, kuru, pēc NMP dienesta informācijas, gadā absolvē vidēji 30 speciālistu. Līdz ar to, kvalifikācijas *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs* pārprodukcijas iespējas ir izslēgtas. Studiju programmas *Ārstniecība ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs*, izveide veicinās izglītības situācijas sakārtošanu un nozares vajadzībām nepieciešamā skaita speciālistu papildināšanu, bet tuvāko sešu gadu laikā tomēr nevar prognozēt, ka būs iespējams pilnībā nodrošināt NMPdienestu ar nepieciešamajiem speciālistiem.

Studiju programma *Ārstniecība*, ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, veidota ar pēctecības iespēju turpināt studijas veselības aprūpes jomā. Programmas pēctecība tika analizēta Koledžas studiju programmas *Ārstniecība* padomes un RSU Studiju virziena Veselības aprūpe Iekšējās kvalitātes padomes sanāksmēs. Pēctecība iekļauta arī RSU

iepriekšminētā studiju virziena pašvērtējuma ziņojumā, kā iespēja koledžas studiju programmas Ārstniecība absolventiem turpināt studijas 2.līmeņa profesionālās augstākās izglītības iegūšanai RSU fakultātēs. Studiju programmas saturs, kredītpunktu apjoms un studiju īstenošanas plāns ir izskatīts arī saskaņots RSU Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultātes domes sēdē 15.06.2016. (skatīt **pielikumu Nr. 5**).

9. Studējošo prakses plānojums un darba devēju nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu

Studiju programmas Ārstniecība, ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, aktualitāti nosaka darba tirgus, tā prasības un iespējas. Darba tirgus garantē izglītības sistēmas attīstību un dod profesionālajai darbībai nepieciešamo kvalifikāciju. Latvijā tiek pievērsta uzmanība jautājumiem par darba resursu profesionālo sagatavošanu atbilstoši darba tirgus izvirzītajām prasībām, īpaši respektējot darba tirgu reģionos. Latvijā ir vienots Neatliekamās Medicīnas palīdzības dienests (NMPD), kas izvietots piecos reģionālajos centros, kā arī, Katastrofu medicīnas centrs.

9.1. Nodarbinātības prognoze

Pēc Ekonomikas ministrijas veiktā aprēķina, veselības aprūpe ir tā joma kurā ir viens no lielākajiem, nodarbināto virs 50 gadu vecumam, skaits. Tāpat, pēc esošajiem aprēķiniem, līdz 2020.gadam var veidoties iztrūkums pēc speciālistiem ar augstāko izglītību veselības aprūpē.³

Izveidojot studiju programmu *Ārstniecība* ar kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, Koledža, sadarbībā ar Neatliekamās medicīnas palīdzības dienestu, ilgtermiņā risinās nozarei nepieciešamo cilvēkresursu sagatavošanu.

Veicot darba devēju aptauju, ir iegūti sekojoši rezultāti – jau šobrī NMPD ir nepieciešams **198** neatliekamās medicīnas ārsta palīgi un esošajiem **434** nesertificētajiem ārsta palīgiem jāiepgūst atbilstošā neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikācija, lai varētu iegūt sertificētas ārstniecības personas statusu. Monitorējot NMP dienesta mājaslapu sadaļā vakances, (no 12.02.16 līdz 20.05.16), bija pieejama pastāvīga informācija par nepieciešamību pēc sertificētiem neatliekamās medicīnās ārsta palīgiem visos reģionālajos NMPD centros.

No 2016.gada 16 aprīļa ir stājušies spēkā grozījumi MK 2013. gada 22. janvāra noteikumos Nr. 46 "Noteikumi par izdienas pensijas saņēmēja apliecību", (veidoti pamatojoties uz 2015. gada 21.jūlijā apstiprināto *Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā iesaistīto darbinieku izdienas pensiju likumu*), kas nosaka, ka tiesības uz izdienas pensiju ir arī Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošināšanā iesaistītiem darbiniekiem. Pēc informācijas, ko sniedza NMPD direktore, uz 01.06.2016 jau **76** ārsta palīgi ir izteikuši vēlēšanos un iesnieguši iesniegumus par aiziešanu izdienas pensijā. Tas NMPD papildus ir radījis situāciju, ka trūkst atbilstoši izglītotu cilvēkresursu.

Darba devēju parakstīti atzinumi par studiju programmas Ārstniecība, ar kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, nepieciešamību **pielikumā Nr.2**.

9.2.Studējošo prakses plānojums

Studējošo **prakses nolikums** pieejams šeit: http://www.rcmc.lv/wp-content/uploads/2015/01/Prakses_nolikums_scan_2016.pdf

Studējošo prakses paredzētas 16 KP apjomā un tiek plānotas šādi:

9.1.tabula. Studējošo prakses plānojums

Studiju programmas īstenošanas vieta	Prakses vietu skaits	Prakses nodrošināšanas laikposms	
RSU Sarkanā Krusta medicīna koledža	32	2.studiju semestris 4 KP = 20 dienas; 01.02. līdz 30.06	4 nedēļas
	32	3.studiju semestris 4 KP = 20 dienas 01.09. līdz 31.01.	4 nedēļas
	32	4.studiju semestris 8 KP = 40 dienas, 1.februāris līdz 30.jūnijs	8 nedēļas

Darba devēju parakstīti prakses nodomu līgumi pievienoti **pielikumā Nr. 4**

Trīspusējais prakses līguma paraugs pievienots **pielikumā Nr. 4**

10. Studiju programmas Ārstniecība (41 721) ar iegūstamo kvalifikāciju neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, pamatojums par tās atbilstību augstskolas attīstības stratēģijai; kopīgie mērķi un to saistība ar augstskolas kopējo stratēģiju

Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža ir mūsdienīga 1.līmeņa profesionālo augstāko izglītības studiju programmu īstenotāja veselības aprūpes un sociālās labklājības jomā. Koledžas dibinātājs ir RSU, un Koledža darbojas, pamatojoties uz Koledžas Nolikumu.(pieejams:http://www.rcmc.lv/uploads/111/SKMK_nolikums_APSTIPRINATS%2022%2005%202010%20.pdf)

Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledžas Studiju virziena *Veselības aprūpe* mērķis ir nodrošināt studentiem 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības iegūšanu studiju programmās, sniegt zinātnisku pamatu profesionālajai darbībai, attīstot spējas patstāvīgi veikt zinātniskos pētījumus, prasmes un iemaņas patstāvīgi rīkoties dažādās situācijās, ievērojot profesionālās ētikas normas, veicināt profesionālo izaugsmi un radīt motivāciju izglītības turpināšanai.

Paplašinot studiju programmu klāstu, tiek sniegta iespēja studēt gribētājiem iegūt izglītību veselības aprūpes jomā dažādās studiju programmās, nodrošinot pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību un iegūt ceturta līmeņa profesionālo kvalifikāciju. Studiju programmas *Ārstniecība*, ar iegūstamo kvalifikāciju Neatliekamās medicīnas ārsta palīgs, izveide atbilst RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas darbības pamatvirzieniem un turpmākai attīstības stratēģijai.

Attīstības stratēģijā 2016. – 2020. gadam ir formulēta RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledžas misija:

- sagatavot augstas kvalitātes speciālistus veselības aprūpes jomā, lai studiju laikā iegūtās zināšanas, prasmes un attieksmes būtu atbilstošas ES prasībām un Sarkanā Krusta pamatprincipiem, kā arī lai tās veidotu stabilu pamatu mūžizglītībai;
- attīstīt pētniecisko darbību,

un vīzija – „Mūsdienīga, prestiža un atpazīstama izglītības institūcija veselības aprūpes un sociālās labklājības jomā”.

Studiju programmas *Ārstniecība* attīstību nodrošina studiju satura atbilstība darba tirgus prasībām, studiju darba formu un metožu pilnveide un dažādība, akcentējot *Neatliekamās medicīnas ārsta palīgam* nepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetenču attīstīšanu, kā arī lielāku īpatsvaru atvēlot profesionālo un personīgās pilnveides prasmju attīstībai un mērķtiecīgam studentu darbam.

Studiju programmas aktualitāti galvenokārt nosaka darba tirgus, tā prasības un iespējas. Tādējādi darba tirgus garantē izglītības sistēmas attīstību un dod profesionālajai darbībai nepieciešamo kvalifikāciju. Pēc studiju programmas *Ārstniecība* apguves absolventiem ir iespēja pilnvērtīgi iekļauties darba tirgū - to norāda Neatliekamās Medicīniskās Palīdzības Dienesta atsaucība un atzinums, ka studiju programma ir aktuāla un nepieciešama kvalitatīvu veselības aprūpes cilvēkresursu papildināšanai. Studiju programmai *Ārstniecība* ir pēctecības potenciāls un iespējas turpināt studijas citās studiju virziena *Veselības aprūpe* ietilpstošajās jomās.